

KUNTA	MKALUENRO	NIMI	RYHMAT	KOhteet
Halikko	sra 136	Halikonlahden kulttuurimaisema (19)	srr 16, 43, 57, 58, 85, 92, 96, 97, 127, 128, 130, 135	sr 79, 86, 88, 135, 208, 278, 282, 287, 288, 396, 397, 440, 466, 701, 707
Halikko	sra 137	Suuri rantatie ympäröivine kulttuurimaisemineen (20)		sr 400
Halikko	sra 138	Angelniemen kirkkomaisema (21)	srr 30, 94	sr 154, 458
Halikko	sra 139	Sapalahden kulttuurimaisema (22)	srr 31	sr 157
Kiikala	sra 18	Johannislund (47)	srr 3	sr 50
Kiikala	sra 19	Kiikalan kirkko	srr 4	sr 68, 71
Kiikala	sra 20	Kruusilan kylä ja kulttuurimaisema (48)		sr 105, 109
Kisko	sra 39	Kiskon kirkonkylä (49)	srr 15, 26	sr 37, 43, 54, 60, 66-69, 92, 93
Kisko	sra 40	Haapaniemen kulttuurimaisema (50)	srr 5	sr 7, 8
Kisko	sra 41	Orijärven kaivosalue (51)	srr 24	sr 46, 86
Kisko	sra 42	Mommolan kartano ja kulttuurimaisema (52)	srr 32, 33	sr 118, 136, 138, 139
Muurla	sra 31	Ylisjärven kulttuurimaisema ja Ruotsalan kylä (98)	srr 4,13, 25	sr 25, 26, 35, 107, 201, 203, 205
Perniö	sra 125	Perniön kirkon miljöö (132)	srr 86	sr 457, 465, 466, 504, 506, 521, 523
Perniö	sra 126	Perniön kartanot ja suurtilat/Yliskylän kulttuurimaisema (133)	srr 7, 8, 48, 122	sr 29, 31, 33, 254, 706
Perniö	sra 127	Perniön kartanot ja suurtilat/Paarskylä ja Perniön aseman kulttuurimaisema (134)	srr 83, 84	sr 423, 426, 428, 434, 444-446
Perniö	sra 128	Kosken ruukinalue (135)	srr 44, sm 41	sr 247
Perniö	sra 129	Perniön kartanot ja suurtilat/Melkkilän kartanomiljöö (136)	srr 79	sr 372
Perniö	sra 130	Latokartanon kulttuurimaisema (137)	srr 24, 30, 31, 52, 60, 61, 82, 91	sr 182, 184, 201, 204, 205, 207, 274, 293, 296, 300, 415, 564
Perniö	sra 131	Kirjakkalan historiallinen teollisuusmiljöö (138)	srr 35, 36	sr 222
Perniö	sra 132	Teijon ruukinalue (139)	srr 110, 111	sr 624, 627, 633, 635, 636, 639, 641, 642, 647, 648, 651-655, 659-661
Perniö	sra 133	Mathildedalin teollisuusmiljöö (140)	srr 11	sr 46-48, 50-75, 76, 78-90, 93, 94, 628
Perniö	sra 134	Strömman kanavan kulttuurimaisema (141)	srr 101, 102	sr 582-587
Perniö	sra 135	Perniön kartanot ja suurtilat/Hämeenkyliä	srr 23	sr 172
Perniö	sra 136	Perniön kartanot ja suurtilat/Lintilä	srr 56, 67	sr 283, 285, 309
Perniö	sra 137	Perniön kartanot ja suurtilat/Pohjankartano	srr 90	sr 555
Perniö	sra 138	Perniön kartanot ja suurtilat/Ristikartano	srr 89	sr 540, 542, 544
Perniö	sra 139	Perniön kartanot ja suurtilat/Suurpää		sr 262
Pertteli	sra 40	Perttelin kirkkomaisema (142)	srr 3-5, 8, 9, 12, 13, 29, 34, 36, 37	sr 32, 37, 44, 62, 74, 78, 80, 88, 101, 103, 107, 146, 151, 163, 176, 177
Pertteli	sra 41	Juvankosken kulttuurimaisema (143)	srr 20	sr 117, 118, 120, 123, 126, 129
Salo	sra 65	SALON KESKUSTAN OSA-ALUE (HUOM. sra 67, 68, 69)		
Salo	sra 66	Uskelanjokilaakson kulttuurimaisema (164)	srr 3, 19, 32, 44, 61	sr 57, 64, 185, 452-454, 492
Salo	sra 67	Salon rautatieasema ja lähiasutus (165)	srr 5	sr 65, 485, 488-491
Salo	sra 68	Kauniaisten kaupunginosa (167)	srr 24	sr 231
Salo	sra 69	Lukkarinmäen kulttuurimaisema (168)	srr 33, 34	sr 49
Somero	sra 62	Someron kirkkomaisema (172)	srr 2	sr 4, 6, 11, 12, 17, 21, 285
Somero	sra 63	Ävikin historiallinen teollisuusmiljöö (173)	srr 48	sr 452
Somero	sra 64	Palikaisten kartano ja kulttuurimaisema (174)	srr 5, 35	sr 32, 370, 375
Somero	sra 65	Somerniemen kirkkomaisema (175)	srr 7	sr 50
Suomusjärvi	sra 27	Suomusjärven kirkonkylä (176)	srr 24, 25	sr 209, 210, 216, 228
Suomusjärvi	sra 29	Äneriojokilaakson kulttuurimaisema (178)	srr 9, 10, 19	sr 101, 103, 171, 173, 176
Suomusjärvi (Kiikala)	sra 28	Laperlan kylän kulttuurimaisema (177)	srr 17, 18, (Kiikala: 17)	sr 128, 130, 133, 144, 147, 169 (Kiikala: 262, 267, 284, 286)
Särkisalo	sra 34	Särkisalon kirkkoympäristö (179)	srr 6, 7	sr 41, 45, 46, 48, 49
Särkisalo	sra 35	Falkbergin kartanomaisema (180)	srr 5	sr 35, 36
Särkisalo	sra 36	Förbyn kalkkikaivos (181)	srr 9	sr 9, 23
Särkisalo	sra 37	Niksaaren kalastajakylä (182)	srr 20	sr 152
Särkisalo	sra 38	Tessvär	srr 32	sr 209, 213

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Halikko	Ahtiala	srr 1	Ahtialan mylly	Häntälänkoskessa on ollut myllytoimintaa 1500-l alkaen. Mylly samalla paikalla ainakin 1770-l. Myllyrakennus 1900-l alusta. Mylly toimi 1970-l asti. Myllärintupa, navetta ja lato noin 1930-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta.	Seudullinen	3280371	6706690			
Halikko	Angelniemi	srr 6	Kokkilan vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla oli isojaan aikaan 1779 Keskitalon (1:1) Ylitalon (1:2) ja Sipilän (2) talojen tontit, joista Sipilän talon talouskeskus sijaitsee edelleen vanhalla tontillaan.	Seudullinen	3276204	6697186	sr 44		
Halikko	Antola	srr 8	Vanha yksinäistalon tontti	Antolan yksinäistalon talouskeskus vanhalla tontilla. Päärakennus 1800-luvun lopulta. Vija-aitta 1700-l sekä useita talousrakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	3273223	6702356	sr 54		
Halikko	Böylä	srr 10	Vanha kylätontti	Vanhhat kantatalot Anttila, Marttila, Simola ja Sipilä sijaitsevat yhä vanhalla kylätontilla. Maisema muistuttaa nykyisinkin entisaikojen kylämäkeä. Rakennuskanta on säilynyt perinteisessä asussaan.	Seudullinen	3271443	6702120	sr 60, 63		
Halikko	Hevonpää	srr 14	Vanha kylätontti	Innasen (ent. Alitalo/Alimmainen) ja Ylitalon (Yiimäinen) kantatilojen talouskeskukset vanhoilla tonteillaan. Molempien tilojen päärakennukset ovat 1800-luvulta. Rakennusten ulkoasu on säilynyt melko alkuperäisenä.	Seudullinen	3273720	6702888	sr 75		
Halikko	Hirvikallio	srr 16	Kreivimäki	Ent. Maurilanmäki. Kreivi Armfelt lahjoitti tilan Halikon kotiseutu- ja museoyhdistykselle 1953. Mahdollisesti Vuorentaan kartanon entinen torppa. Asuinrakennus 1700-l/1800-l, mamsellimylly, luhti ja aitta 1800-l. (SU 684).	Seudullinen	3282255	6703381	sr 79	136	VMKY 1993 alueella
Halikko	Hulvela	srr 17	Vanha kylänraitti	Isotalon (päärak 1950-l) ja Vähätalon (päärak. 1850-l) kantatilojen rakennukset sijaitsevat vanhoilla tonteillaan. Pihapiirin rakennuskanta raitin varrella. Lännessä muonamiehen asuinpaikka ja vanha torppa.	Seudullinen	3274240	6704647	sr 95		
Halikko	Immala	srr 21	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla on yhä Immalan tilan talouskeskus Päärakennus 1935.	Seudullinen	3279464	6700593	sr 107		
Halikko	Isokylä	srr 23	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla sijaitsee yhä Isotalon kantatilan talouskeskus. Päärakennus 1936, vanha parituvallinen päärakennus 1830, aitta 1840 ja navetta 1883, ulkorakennuksia 1900-luvun vaihteesta.	Seudullinen	3272420	6702689	sr 128		
Halikko	Kallmusnäs	srr 30	Angelniemen kirkon seutu	Kirkko ja hautausmaa ympäristöineen. Pitkäkirkko ja kellotapuli 1772-74 Matti Åkerblom. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3273890	6694337	sr 154	138	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kallmusnäs	srr 31	Sapalahden kartano	Kartano, keskiaikainen räihsisäteri vanhalla tontillaan. Päärakennus osittain vuodelta 1673, runsaasti ulkorakennuksia 1700-l ja 1800-l/1900-l vaihteesta. Kansakoulu 1884. Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3272700	6691296	sr 157	sra 139	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kanamäki	srr 33	Vanha kylätontti	Hyvin säilynyt kahden kantatalon rakennuskokonaisuus vanhalla kylämäellä. Isotalo (päärakennus 1910) ja Kaven (päärakennus 1900). Alueella on myös ent. syytinkiätila Viertola (päärakennus 1937).	Seudullinen	3272803	6700807	sr 164, 166		
Halikko	Kankari	srr 37	Vanha kylätontti	Vanhalla tontilla yhä Alitalon ja Ylitalon talouskeskukset. Alitalon päärakennus 1890-l. Ylitalon rakennukset ovat uusia. Hosla, Ylitalon puolikas, päärakennus 1935.	Seudullinen	3278397	6708164	sr 184		
Halikko	Karvala	srr 39	Vanha kylätontti	Isotalon kantatalon päärakennus 1855, sijaitsee vanhan rakuunan torpan paikalla. Vähätalon päärakennus vuodelta 1921/22 sijaitsee vanhalle tontilla.	Seudullinen	3277862	6705875	sr 192		
Halikko	Karviainen	srr 40	Vanha kylätontti	Karviainen (johon yhdistetty vanhemmat talot Pinkilä ja Kiuku) sijaitsee vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1800-l alkupuolelta. Myös muu rakennuskanta vanhaa 1700-1800-luvuilta, pieni osa 1900-l puolelta.	Seudullinen	3277300	6697472	sr 194		
Halikko	Kierlä	srr 43	Vanha kylätontti	Isojaan aikaan kylässä on ollut kuusi taloa, joista kaksi Mänkeri (päärakennus 1895) ja Alistupa (päärakennus n 1850) sijaitsevat yhä vanhalla kylätontilla.	Seudullinen	3281767	6715292	sr 208		
Halikko	Kultola	srr 49	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla Katunpään talo. Päärakennus 1820-l, pihapiirissä vanhaa perinteisen asunsa säilyttäneitä rakennuskantaa. Alueella on tehty rautakautisia irtolöytöjä.	Seudullinen	3281035	6706942	sr 236		
Halikko	Kytö	srr 53	Noukkilan yksinäistalon tontti	Noukkilan kantatalo sijaitsee vanhalla tontillaan Kydön kylässä lähellä entistä Peräkydön taloa. Päärakennus noin vuodelta 1830 (laajennettu 1900-l alussa parituvaksi).	Seudullinen	3276254	6710806	sr 276		

KUNTA	KYLA KOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Halikko	Kärävuori	srr 57	Kartanon ja kirkon väl.koivuku	Joensuun kartanon ja Halikon 1400-luvulta peräisin olevan harmaakivikirkon välillä on ollut yhtenäinen kulkutie jo ainakin 1820-luvulla. Nykyinen koivukuja lienee peräisin 1900-luvun alusta. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3284111	6704328		136	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kärävuori	srr 58	Kirkko ja hautausmaa	Harmaakivikirkko 1400-l, kellotapuli 1773, hautausmaa ja ruumiskellari, ent.pitäjänmakasiini 1850 ja vanha kunnantalo 1883. Pappilan päärakennus n 1901. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3283723	6705267	sr 278	136	VMKY 1993 alueella
Halikko	Marttila	srr 65	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla oli 1780-l kaksi taloa. Paikalla sijaitsee yhä Niemen tila: Pappilan päärakennus 1900-l alusta, nykyisin musiikkikouluna, aitta 1800-l. Hieman etäämpänä 1950-l asuinrakennus, riihi/mylly/saha 1800-l ja kellari 1900-l.	Seudullinen	3277191	6695118	sr 308		
Halikko	Montola	srr 70	Vanha yksinäistalon tontti	Montolan kantatalon talouskeskus vanhalla tontillaan. Päärakennus 1810-l. Sauna ja savusauna 1800-l, muita rakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	3277437	6706445	sr 323		
Halikko	Myllyperä	srr 74	Myllyperän kyläalue	Yksinäistalon vanha tontti. Myllyperän kantatilan rakennukset, vanha päärakennus 1700-l, päärakennus 1924-25, makasiini 1895, useita ulkorakennuksia 1900-l alusta. Kirkkovahankivi, keskiaikainen saarnapaikka.	Seudullinen	3275722	6691449	sr 342, 343		
Halikko	Märy	srr 75	Halikon sairaala	Reservikomppanjan kasarmialueena 1900-luvun vahteeseen asti. Halikon sairaala 1930-l, miestalo Lepola 1921. Toivola ja Lepola, Axel Mörne. Rakennuksia reservikomppanjan ajoilta asti.	Seudullinen	3282157	6709585	sr 358		
Halikko	Märy	srr 76	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla edelleen Pihko, Yli-Satuli, Seppälä, Kotirinne (Nummenkylän vanha päärak), Ali-Heikkilä, Yli-Heikkilä ja Sipilä.	Seudullinen	3281734	6709083	sr 348, 351, 352, 354, 357		
Halikko	Nummi	srr 80	Vanha kylätontti	Kylätontilla on ollut neljä taloa, joista yhä Takalan ja Alastalon kantatilojen rakennukset vanhalla tontilla. Nämä tilat myytiin 1930-luvulla Halikon piirimielisairaalalle. Takalan asuinrakennus on 1800-l ja Alastalon 1920-luvulta.	Seudullinen	3282737	6709118	sr 378		
Halikko	Pappila	srr 85	Pappilan yksinäistalon tontti	Vanhalla Pappilan tontilla on yhä Pappilan eli entisen kirkkoherran virkatalon rakennukset, Päärakennus 1898-1900 (C. Armfelt), pakaritupa ja kellari 1800-l. Pappilanmäki, ent.pappilan vuokraviljelijän asunto 1928 ja harmaakivinavetta 1851.	Valtak./osa valtak. kok.	3283600	6705863	sr 396, 397	136	
Halikko	Piintilä	srr 89	Vanha yksinäistalon tontti	Yksinäistalo vanhalla tontillaan. Paritupatyypinen vanha päärakennus 1680 l. Nykyinen päärakennus 1850-l. Useita muonamiesten asuinrakennuksia ja sahalaitos sekä talousrakennuksia 1800-1900-luvuilta. Valtakunnallisesti arvokas ympäristö.	Seudullinen	3277241	6708307	sr 418		
Halikko	Puotila	srr 91	Halikon asemansoutu	Halikon asema ulkorakennuksineen 1898-99, Tienhaaran ent.kauppa/as.rak 1870-l, Huvilan mäkitupa 1800-l, Päivölä 1920-l, Päivärinne 1900, Kaunela ent.majatalo/as.rak 1780.	Valtak./osa valtak. kok.	3282055	6705353	sr 446, 447		
Halikko	Puotila	srr 92	Vanha yksinäistalon tontti	Puotilan kantatalo sijaitsee yhä samalla paikalla kuin 1600-luvulla. Päärakennus 1894 (jatk1928), talli- ja muonamiesten asunnot, riihi 1850. Pihapiiri hyvin säilynyt kokonaisuus.	Seudullinen	3282896	6705365	sr 440	136	
Halikko	Putola	srr 93	Vanha kylätontti	Putolan (Ylhäis) vanha tontti. Kantatalo enelleen vanhalla tontillaan. Päärakennus 1700-l. Aitta 1700-l. Työvän asuinrakennus 1936/37. Useita talousrakennuksia 1930- ja 1950-luvuilta. Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue.	Seudullinen	3284926	6705282	sr 452		
Halikko	Päämäspää	srr 94	Vanha yksinäistalon tontti	Päämäspään kantatalon rakennukset vanhalla tontillaan. Empiretyylinen kartano 1800-l alkupuolelta. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. (RKY n:o 21).	Valtak./osa valtak. kok.	3274464	6694831	sr 458	138	VMKY 1993 alueella
Halikko	Rikala	srr 96	Rikalan linnavuori	Linnamäki on toiminut rautakautisen kauppapaikan suojana; 180 metriä pitkä kivivalli, joka on kannattanut hirsistä rakennettua varustusta. Mäen eteläreunalla on Linnamäen pika-astutilla 1940-l ja pari muuta uudempaa pientilaa.	Valtak./osa valtak. kok.	3282631	6703944		136	
Halikko	Rikala	srr 97	Rikalan vanha kylätontti	Kylätontilla on sijainnut kuusi taloa, jäljellä vanha kivinavetta/asuinrakennus. Alue on ollut asuttu jo kivikaudella.	Valtak./osa valtak. kok.	3283258	6704497	sr 86	136	VMKY 1993 alueella
Halikko	Ruotsala	srr 98	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla on ollut kolme taloa: Alastalo, Keskitalo ja Ylistalo. Ylistalon päärakennus 1790-l ja Alastalon päärakennus vuodelta 1918. Keskitalo on liitetty Alastaloon ja sen rakennuksista on jäljellä vanha väentupa 1900-l vaihteesta.	Seudullinen	3280058	6715390	sr 468		

KUNTA	KYLA/KOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Halikko	Ruska	srr 100	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla yhä Ruskan kantatalo. Isojaon aikaan kylätontilla viiden talon rivikylä. Talot on yhdistetty taloksi vuoden 1887 jälkeen. Ruskan päärakennus 1890-luvulta, pihapiirin muut rakennukset myös 1800-luvulta.	Seudullinen	3274653	6705350	sr 502		
Halikko	Saha	srr 104	Vanha kyläalue	Nykyinen Sahankoski. Alueella oli Sahan talo ja Sahan rukoushuone 1780-l. (Rukoushuone purettu 1900-l alussa, muistomerkki vuodelta 1957). Sahan päärakennus n 1900.Sahan kellari mahdollisesti 1700-l.	Seudullinen	3280920	6713638	sr 531		
Halikko		srr 105	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla oli 1780-l: Aittanummen osatalo ja Mäen kantatalo pohjoisella tonttialueella sekä Mikolan ja Vähätalon kantatalot eteläisellä tonttialueella. Aittanummi ja Mikola sijaitsevat vanhoilla tonteillaan. Mikolan päärakennus 1901-02.	Seudullinen kt	3278442	6716185	sr 534, 546		
Halikko	Tammenpää	srr 108	Tammenpään tontti	Tammenpään kantatalo, päärakennus 1865-75 (laajennettu 1924).Vanha paritupa 1800-l alusta. Kivisilta vuodelta 1917. Pihapiirissä runsaasti rakennuksia 1900-l alkupuoliselta.	Seudullinen	3275864	6696771	sr 561		
Halikko	Tavola	srr 109	Vanha kylätontti	Tontilla on ollut Kyöpi, Kauhala, Ali- ja Ylikauhala (yhdistetty Kauhalaksi) sekä Mikolan kaksi taloa. Kyöpin Kauhalan ja Mikolan päärakennukset 1800-luvulta.	Seudullinen	3282687	6708018	sr 565, 567, 569		
Halikko	Toivila	srr 111	Vanha kylätontti 5 osassa	Tontilla on ollut viisi taloa. Rautapää, Vanhatupa, Isolintu ja Uusitalo sijaitsevat edelleen vanhoilla tonteillaan. Alakylä hieman koilliseen.	Seudullinen	3279089	6716315	sr 591, 592		
Halikko	Torkkila	srr 114	Vanha kylätontti	Kylätontilla olivat isojaon aikaan Isotalo, Ylistalo ja Numpää. Paikalla ovat yhä Isotalon (2:13, ent.Torkkilan Ylistalo; isoj.aik Isotalo) ja Keskitalon/Koskuen (1:28, kart Ylistalo; isoj.aik Ylistalo ja Numpää) talot.	Seudullinen	3272092	6701690	sr 622		
Halikko	Vartsala	srr 120	Sahan alue	Vartsalan höyrysaha perustettiin 1882 ja se toimi vuoteen 1964 asti. Alueelle on sahan tuotantorakennusten lisäksi rakennettu paljon sahan työväen asuntoja.	Seudullinen	3279383	6697933		sra 120	
Halikko	Vaskion Lempi	srr 122	Vanha kylätontti 2 osassa	Isojaon aikaan 1780-l vanhalla kylätontilla oli Alastalon ja Ylistalon tontit. Nämä talot ovat yhä vanhoilla tonteillaan. Alastalon rakennuksista suurin osa on 1800-l peräisin ja Ylistalon rakennukset ovat 1900-l alusta.	Seudullinen	3281848	6713565	sr 675		
Halikko	Viikerlä	srr 125	Vanha yksinäistalon tontti	Vanhalla isojaon aikaisella (1780-l) tontilla yhä edelleen Viikerlän yksinäistalo. Päärakennus 1892 (muutoksia 1972), omakotitalo 1960, piharakennuksia 1800-1900-luvuilta.	Seudullinen	3277304	6699580	sr 689		
Halikko	Viurila	srr 127	Vanha kartanon tontti	Viurilan kartano vanhalla tontillaan. Uusklassinen päärakennus 1806-14 (C.Bassi), talousrakennukset empiretyylinen enimmäkseen 1840-luvulta. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3282678	6702760	sr 701	136 VMKY 1993 alueella	
Halikko	Vuorentaka	srr 130	Vanha kartanon tontti	Vuorentaan kartano vanhalla tontillaan. Päärakennuksen vanhimmat osat 1570-l (laajennettu 1850-93; ulkoasu 1855). Muu rakennuskanta pääosin 1800-l. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3282288	6702127	sr 707	136 VMKY 1993 alueella	
Halikko	Yttelä	srr 133	Vanhat kylätontit	Kylätontilla on 1700-l lopulla sijainnut neljä taloa: Haavisto-Heikki, Markula, Mattila ja Lampola. Tontilla on edelleen Haavisto-Heikki (päärakennus 1937) ja Markula (päärakennus 1900). Mattila ja Lampola siirretty tontilta 1800-luvun alussa.	Seudullinen	3282475	6706876	sr 724		
Halikko	Angelniemi	srr 134	Angelniemen keskus	Angelniemen entinen kunnantalo, seurojentalo 1920-luvulta. Kokkilan koulu v:ltä 1884, kellarissa piirteitä 1700-luvulta.	Seudullinen	3276090	6697544	sr 25, 31		
Halikko	Äminne eli Joe	srr 135	Joensuun kartanon alue	Keskiaikainen räissisäteri ja Hornien asumakartano. Kustavilaistyylinen päärakennus 1790-l (siipirakennukset 1811), paljon rakennuksia vuosilta 1811-1936. Englantilaistyylinen puisto ja koivukuja. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3284500	6703419	sr 135	136 VMKY 1993 alueella	
Kiikala	Johannislund	srr 3	Johannislund	Johannislundin lasiruukin alue. Rakennukset 1815-1950. Päärakennus 1877/78. Varsinainen lasihytti purettu, jäljellä vain savupiippu. Useita rakennuksia n. 1930-l, T. Paatela. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	3318104	6710167	sr 50	18 VMKY 1993 alueella	
Kiikala	Kiikala	srr 4	Kirkko	Kirkko valmistui syksyllä 1859. Kirkon rakentamisen yhteydessä päätettiin säilyttää hyväkuntoinen kellotapuli, joka on rakennettu 1800. Kirkon sijaitsee keskellä kirkonkylää. Kylän päätie kulkee hautausmaan eteläpuolitse.	Seudullinen	3310694	6710649	sr 68	19	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄNI RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Kiikala	Kärkelä	srr 7	Kärkelä ja Isotalo	Kärkelän tila halottiin kahtia tontteineen 1930-luvulla: Kärkelä ja Isotalo. Päärakennuksen tiilinen osa 1800-l puolivälistä kuuluu Isotaloon ja vanhempi hirsinen osa Kärkelän tilaan. Rakennuksessa on karolliinen keskeissalipohjakaava.	Seudullinen	3305520	6715679	sr 123, 128		
Kiikala	Saari	srr 14	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla oli isojaon aikaan neljä taloa: Pappila, Maila ja kaksi Mikolan taloa. Paikalla on edelleen Mikolan tontti (päärakennus 1890-l), johon on liitetty Mailan kantatila. Pappila siirretty koiliseen ja siitä muodostettu oma kylä 1800-.	Seudullinen	3312130	6708849	sr 140, 141		
Kiikala	Yttäkylä	srr 17	Vanha kylätontti		Seudullinen	3311766	6703949	sr 262, 284, 286	28	
Kisko	Aijala	srr 1	Aijalan kaivos	Aijalan kaivos sijaitsee kylän keskustassa ja se toimi 1950-70 -luvulla Metsämontun louhoksesta tuotetun malmin jalostuspaikkana. Tuotanto- ja konttorirakennukset sekä kaksi työväen kerrostaloa 1950-luvulta.	Seudullinen	3298513	6681448			
Kisko	Bergvik	srr 4	Bergvik	Bergvikin tila muodostettiin v. 1796 Marttilan tilasta lohkotulle maalle. Nykyinen kartanorakennus rakennettu 1900-luvun alusta. Pihapiirissä runsaasti vanhaa rakennuskantaa.	Seudullinen	3302265	6697852	sr 5		
Kisko	Haapaniemi	srr 5	Haapaniemi	Alueella on 1700-luvulla rakennettu kartano piharakennuksineen sekä 1500-luvulla rakennetun kivilinnan rauniot. Paikalla on ollut asutusta ainakin 1300-luvulta lähtien.	Valtak./osa valtak. kok.	3303623	6686113	sr 8	40	VMKY 1993 alueella
Kisko	Hongisto	srr 6	Vanha kylätontti	Hongiston kantatolat Mattila (1), Kylä (2:1) ja Kylä (2:2) ovat sijainneet vanhalla kyläalueella nykyisen Hongiston kartanon pihapiirissä sen pohjoisella peltoalueella.	Seudullinen	3299203	6691111	sr 10		
Kisko	Kaukuri	srr 11	Härjäsen ja Kreivin tilat	Kantatilat Härjäsen ja Kreivi ovat vanhalla kylätontilla. Härjäsen päärakennus vuodelta 1852, muutoksia 1970- ja 1990-luvuilla ja Kreivin päärakennus 1800-1900-lukujen vaihteesta.	Seudullinen	3300939	6685684	sr 24		
Kisko	Kaukuri	srr 12	Vanha kylätontti	Uotilan tilan pihapiirissä on ollut Kaukurin kyläalue, jossa ovat sijainneet myös Nurrin ja Mustan kantatolat. Uotilan pihapiirissä on kaksi asuinrakennusta. Vanhassa 1800-luvulta peräisin olevassa päärakennuksessa on toiminut kyläkoulu (SU 712).	Seudullinen	3301008	6684549	sr 27		
Kisko	Kavasto	srr 13	Kavaston kylämäki	Kylämäki on ollut asutettu 1500-l. Vanhaa rakennuskantaa on jäljellä, mm. Kettu (Keskitalo) on säilynyt vanhassa mallissaan, samoin Satulan torppa. Triisin talonpoikaistalo 1800-luvun lopulta on kunnostettu ja Uusitalon päärakennukset ovat 1920-luvulta	Seudullinen	3305223	6689355	sr 28, 30, 31		
Kisko	Kirkonkylä	srr 15	Vanha kyläalue ja Kirkonkyläntien ympäristö	Härän kantatila vanhalla tontillaan, asuinrak. 1800-lta. Kirkonkylän tien varteen muodostunut ent. tilattoman väestön asuinalue, rakennukset 1800-1900 luvuilta. Viljamakasiini, nyk kotiseutumuseo 1800-lta. Wikarsin vanhalla tontilla nyk. seurakuntakeskus	Valtak./osa valtak. kok.	3305059	6687089	sr 37, 43, 54, 60, 66	39	VMKY 1993 alueella
Kisko	Leilä	srr 18	Leilän yksinäistalo	Leilän kantatalon tontti Leilänlammin rannalla. Päärakennus on 1890-luvulta ja piharakennuksista osa on 1900-luvun alusta.	Seudullinen	3313105	6682336			
Kisko	Liuhto	srr 20	Liuhton yksinäistalon tontti	Liuhton kantatalo on sijainnut muutama sata metriä pohjoisempaan Kurkelan vanhan kylämaen kupeessa. Päärakennus vuodelta 1910. Kivikautinen asuinpaikka (SU 677).	Seudullinen	3309607	6692600	sr 82		
Kisko	Orijärvi	srr 24	Orijärven kaivos	Orijärven kaivostoiminta aloitettiin jo 1700-luvulla. Ruukin kartano n.1750, runsaasti vanhaa rakennuskantaa. Kaivosalueella vedenpeittämät avolouhokset. Paikalla oli kyläyhteisö kauppoineen 1950-luvulle saakka. SU:2 442. RKY 1993, n:o 51.	Valtak./osa valtak. kok.	3308554	6684646	sr 86	41	VMKY 1993 alueella
Kisko	Orijärvi	srr 25	Paavon vanha tontti	Paavon tila on sijainnut nykyisellä paikallaan ainakin 1700-luvulta lähtien. Tilan hyvin säilynyt vanha pihapiiri sijaitsee suojellun niityn kupeessa.	Seudullinen	3310609	6683822	sr 88		
Kisko	Pappila	srr 26	Kirkko ja Pappila	Kiskossa toiminut kappeliseurakunta 1300-lta. 1600-lla oma srk. 1300-lla kappelikirkko nykyisen 1810 rakennetun kirkon paikalla. Kellotapuli 1754, 3 hautakappelia. Ent. pappila sijainnut samalla tontilla. Nyk. päärakennus 1876. (RKY; n:o 49.)	Valtak./osa valtak. kok.	3305499	6686848		39	VMKY 1993 alueella
Kisko	Sillanpää	srr 28	Kylätontti ja mäkitupa-alue	Sillanpään (päärakennus 1919) ja Sepän (päärakennus 1930-l) kantatilat vanhoilla tonteillaan. Ytehäinen mäkitupa-alue. Sepän tilan alueella kivikautinen asuinpaikka (SU:2 431).	Seudullinen	3299507	6686991	sr 102		
Kisko	Svartelanböle	srr 30	Svartelanbölen kylämäki	Svartelanbölen kantatalon tontti. Päärakennus on rakennettu 1910-luvulla. Mäellä sijaitsevat lisäksi kylän kaksi kansakoulurakennusta, jotka on rakennettu 1920-luvulla.	Seudullinen	3309143	6692091	sr 109		

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Kisko	Tieksmäki	srr 31	Vanha kylätontti	Heikkilän ja Lampolan kantatilojen tontti. Lampolan päärakennus 1862, Heikkilän päärakennus 1900-luvun vaihteesta. Luostarinmäen kakasi koulurakennusta vuosilta 1916 ja noin 1930.	Seudullinen	3298538	6689248	sr 110, 111	
Kisko	Toija	srr 32	Mommolan kartano ympäristöineen	Olemassa 1500-luvulla. Päätilana ent. Toijan ratsutila, johon yhdistettiin 1670-lla tila, joihin liitettiin v. 1781 Skepparsin ratsutila. Päärakennus 1782, siipirakennukset vanhempia, puisto, miljööalue, ent. voudintupa 1800-lta, mylly 1700-l (?).	Valtak./osa valtak. kok.	3303138	6688438	sr 139	VMKY 1993 alueella
Kisko	Toija	srr 33	Vanha kylätontti-alue	Kylätontilla 1500-l 3 kantatila. Tontilla säilynyt Mellerin ratsutila, päärakennus 1850-lta. Pihapiirissä 1839 Melleriin yhdistetyn kantatila Maunun holvattu kivikellari. Kivinen viljamakasiini 1850-l. Ilveksen kantatilan rakennukset siirt.n.100m v.1900	Seudullinen	3303197	6688856	sr 118, 136	42
Kisko	Viiri	srr 34	Viirien kyläalue	Kylämaella ovat sijainneet kylän kantatalot Seppä, Hannu ja Hannusta erotettu Pelli jo 1500-l. Sepän tilakokonaisuudessa on säilynyt vanha ulkoasu kokonaisuudessaan. Hannun asuinrakennus alun perin 1890-l, ulkoasu 1960-l. Pelliin talo on siirretty pois	Seudullinen	3304529	6690618	sr 162	
Kisko	Vilikkala	srr 36	Vilikkalan vanha kylätontti	Vanha kylämäki, jolla sijaitsee jo 1500-luvun asiakirjoissa mainittu Saukon sotilasvirkatalo, talonpoikaistalo 1800-l. Vanhasirran kantatalon rakennukset, päärak. 1930-l. Rakennuksessa on toiminut kylän kansakoulu. Topin tilan päärakennus on purettu.	Seudullinen	3303290	6697725	sr 164	
Kisko	Yttäkylä	srr 39	Vanha Karan, Ollan ja Pitkän tontit.	Kantatilat Kara ja Olla ovat olleet olemassa ainakin 1500-luvulla. Karan tila sijaitsee edelleen vanhalla tontillaan, talonpoikaistalo 1899, vanha pihapiiri hyvin säilynyt. Ollan tila on siirretty muualle. Pitkän kantatila, joka sijaitsee vanhalla tontilla	Seudullinen	3308245	6691731	sr 170	yhdistetty srr:t 37 ja 38
Kisko		srr 40	Kärkelän ruukinalue ja kulttuurimaisema	Pääosin Uudenmaan puolella Karjalohjan kunnassa 1765-1883 toiminn Kärkelän kupariruukin tuotantorakennuksista on säilynyt hirsinen paja 1800-luvun alkupuolelta. Kärkelänkoskessa vesivoimalaitos 1900-luvun alusta. Päärakenus osin v:ltä 1786. Työväenasuntoja, osa 1700-luvulta.	Valtak./osa valtak. kok.	3312292	6688453		VMKY 1993 alueella
Kuusjoki	Hämäläinen	srr 1	Hämäläisten taajama	Taajaman keskeisin osa on rakennettu 1910- ja 1920-luvulla: Päivölä (meijeri), Pohjatalo (säästöpankki), Kauppa ja Heimola.	Seudullinen	3293736	6719253	sr 9, 12	
Kuusjoki	Hämäläinen	srr 3	Kylätontti	Hämäläisten kylän kantataloista Puuska, Ali- ja Ylihäiri sijaitsevat edelleen isoajonaikaisella paikalla kylätontilla. Paanan kantatalon tontilla on talo nimeltä Paanula. Kylätontilla on jäljellä 1800-l rakennuskantaa.	Seudullinen	3294579	6719294	sr 1, 13	
Kuusjoki	Impola	srr 5	Vanha kylätontti, ryhmäkylä	Kuusjoen rannalla sijaitsevalla kylätontilla sijaitsevat edelleen Haalin ja Metäksen kantatalot. Kylätontti on tiiviisti rakennettu ja vrehä.	Seudullinen	3290515	6717597	sr 16	
Kuusjoki	Kurkela	srr 8	Isoparta ympäristöineen	Isoparran rakennusten muodostama kokonaisuus Ylikulmantien molemmin puolin.	Seudullinen	3291619	6717857	sr 50, 51	
Kuusjoki	Kurkela	srr 9	Kirkonseudun taajama	Ylikulmantien molemmin puolin sijaitsevaa taajamaa hallitsee kirkko ja sen lähiympäristö.	Seudullinen	3292578	6718234	sr 54, 63	
Kuusjoki	Kurkela	srr 10	Vanha kylätontti	Kurkelan vanha kylätontti sijaitsee kirkonseudun taajaman pohjoisreunalla. Kylätontilla sijaitsee edelleen Alipässin rakennuksia (nyk. Muistola). Vanhatuomola ja Alipässi siirtyneet taajaman tuntuun tien varteen. Mattila, Paavola ja Ylipässi hävinneet	Seudullinen	3292518	6718457	sr 57	
Kuusjoki	Raatala	srr 16	Iloniemen lasitehtaan paikka	Iloniemen lasitehdas toimi vuosina 1857-1890. Iloniemen lasitehtaan tontilla on jäljellä vanha paja (SU-673). Alue on avointa heinikköä. Tehtaantontin länsipuolella olevalla Iloniemen tilalla on jäljellä 1900-l alun rakennuskantaa.	Seudullinen	3289777	6723800		
Muurla	Harjula	srr 2	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla on ollut isoajan aikaan kolmen kantatilan talouskeskukset. Inventoinnin aikaan jäljellä [purku-uhka] yhden tilan, Ylä-Harjulan rakennukset. Sen päärakennus 1900-luvun alusta, lisäksi useita talousrakennuksia.	Seudullinen	3291790	6694583	sr 2, 11	
Muurla	Järvi	srr 4	Vanha kylätontti	Isoajan aikaan Järven kylätontilla neljän kantatilan talouskeskukset, nykyisin kolmen: Manni, Tapani ja Mölkkäri. Kyläkeskus on tiivis ryhmäkylä, joka kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaksi määriteltyyn Ylisjärven kulttuurimaisemaan (RKY 98).(MM:2 K 205)	Valtak./osa valtak. kok.	3295453	6702889	sr 25, 29, 35	sra 31 VMKY 1993 alueella
Muurla	Kaukelmaa	srr 6	Kaukelmaan kartanon tontti	Kaukelmaan kartanon isoajassa uudeksi tontiksi osoitettu talouskeskuksen paikka, jolla tilan rakennukset edelleen ovat.	Seudullinen	3297195	6700897	sr 42	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Muurla	Kaukola	srr 9	Vanha kylätontti (itäinen)	Kaukolan kylän kantatilat olivat isojaon aikaan kahdelle erilliselle kylätontille jakautuneena. Itäisellä tontilla oli neljän tilan talouskeskukset. Niistä on jäljellä yksi, Pompari.	Seudullinen	3294809	6696669	sr 63	
Muurla	Kistola	srr 11	Vanha kylätontti	Kylätontilla oli isojaon aikaa neljän tilan talouskeskukset. Kantatiloja on jaettu ja yhdistelty useaan otteeseen. Nykyisin tontilla ja aivan sen vieressä on 3 tilan (Antin, Ala-Antin, Tuomolan) rakennukset, jotka muodostavat melko tiiviin kyläkeskuksen	Seudullinen	3293590	6697165	sr 72	
Muurla	Kistola	srr 12	Vanha kylätontti 2	Isojaon aikaan tontilla sijainneet Lassilan tilat (litt. G ja H). Paikalla edelleen Pangin kantatilan talouskeskus.	Seudullinen	3293586	6697838	sr 95	
Muurla	Koski	srr 13	Kosken kylätontti	Isojaon aikaan tontilla oli Kosken eli Eriksbergin kartanon ja Nikulan augmenttitilan talouskeskukset. Nykyisin tontilla on Eriksbergin pihapiiri, joka on osa valtakunnallisesti merkittäväksi määriteltyä Ylisjärven kulttuurimaisemaa (RKY 98). (MM:2 K 206	Valtak./osa valtak. kok.	3295769	6702382	sr 107	sra 31 VMKY 1993 alueella
Muurla	Muurla	srr 16	Kirkko ja hautausmaa	Muurlan kirkko on vuodelta 1836 (vanha kirkko ollut samalla paikalla), kellotapuli vuodelta 1819 ja ruumishuone vuodelta 1909. Hautausmaa on vihitty käyttöön 1700-luvun lopulla. Kirkko on keskeisellä paikalla Muurlan keskustaajamassa. (SU 710). Vanha pap	Seudullinen	3294841	6698997	sr 141, 142, 158	
Muurla	Muurla	srr 17	Vanha kylätontti	Tontilla sijaitsee edelleen Muurlan kylän kolmesta kantatilasta kaksi, Uotila ja Nikula. Isojaon aikaan tontit merkitty vierekkäin erillisinä. Molemmilla tiloilla jäljellä vanhaa rakennuskantaa, sulautunut osaksi kasvanutta kylätaajamaa.	Seudullinen	3294619	6698632	sr 144, 157	
Muurla	Pullola	srr 18	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla oli isojaon aikaan Isotalon ja Vähätalon kantatilat, joiden talouskeskukset sijaitsevat edelleen tontilla (Ylistupa, parituvallinen päärakennus 1800-l, Vähätupa, päärakennus 1922).	Seudullinen	3292245	6696854	sr 164, 165	
Muurla	Pyöli	srr 22	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylätontilla Yrjälän ja mahdollisesti myös Pyölin rusthollien talouskeskukset. Yrjälän talouskeskus on edelleen samalla paikalla. Talonpoikaistalo 1890-luvulta.	Seudullinen	3295184	6699386	sr 175, 181, 185	
Muurla	Ranta	srr 24	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylätontilla on ollut Karlen ja Isotalon talouskeskukset, niistä ensin mainittu edelleen jäljellä. Paritupa 1837, laajennettiin 1873 L-muotoiseksi. Vanha ulkoasu on hyvin säilynyt. Pihapiirissä useita vanhoja rakennuksia.	Seudullinen	3295418	6701238	sr 188	
Muurla	Ruotsala	srr 25	Vanha kylätontti	Ruotsalan kylätontilla oli isojaon aikaan 4 tilaa, joista 3, Knaapi, Hentu, Laurila edelleen samalla paikalla. Tilat muodostavat tiiviin ryhmäkylän, joka on osa valtakunnallisesti arvokkaaksi määriteltyä Ylisjärven kulttuurimaisemaa (RKY 98). (MM:2 K 20	Valtak./osa valtak. kok.	3296476	6702703	sr 201	sra 31 VMKY 1993 alueella
Muurla	Vähäpullola yk	srr 28	Vanha talon tontti	Vähäpullolan (Lillpullola) ratsutila isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus 1908, empire-tyyliset sivurakennukset 1800-luvun alkupuolelta. (SU-712)	Seudullinen	3291550	6696567	sr 222	
Muurla	—ijälä	srr 29	Vanha kylätontti, eteläinen	Isojaon aikaan tontilla on ollut kahtia jaetun —ijälän rusthollien molemmat osat. Nykyisin tontilla sijaitsee Keskitalon talouskeskus. Asuinrakennus 1900-luvun alusta. Aitta 1800-l. Karjarakennus 1927.	Seudullinen	3291361	6695053	sr 229	
Muurla	—ijälä	srr 30	Vanha kylätontti, pohjoinen	Isojaon aikaan tontilla on ollut kaksi kantatila/osatilaa, nykyisin paikalla Jäpin kantatila (talonpoikaistalo 1809) ja osataloista muodostettu Heinäkarin tila (päärak.1896). Tontin vieressä ollut 1800-luvun lopulta 1900-luvun puolelle meijeri.	Seudullinen	3291293	6695768	sr 227, 228	
Muurla		srr 31	Muurlan keskustan vanhaa rakennuskantaa	Kansakoulu v:ita 1926 (nuorisotalo), Mahla koulurakennus v:ita 1889 (taidetalo), Aarniemi funkistyylinen asuinrakennus v:ita 1946	Seudullinen	3295085	6699201	sr 166, 167, 168	
Perniö	Aaljoki	srr 1	Vanha kylätontti	Kylätontti 1700-luvun lopulla kahdessa osassa; Alaskylä sijaitsi erillään Aaljoen vastakkaisella puolella, Kraatari, Matintalo ja Väärä muodostivat ryhmäkylän. Alaskylän ja Väärän talouskeskukset sijaitsevat edelleen vanhalla tontilla.	Seudullinen	3293134	6689134	sr 11	
Perniö	Aitlahti yks.	srr 3	Vanha yksinäistalon tontti	Aitlahden kantatalo vanhalla tontillaan, maisemallisesti näkyvällä paikalla. Vanhaa rakennuskantaa. Kauniisti hoidettu kokonaisuus. Tien varressa entinen muonamiehen mökki. Perniönjoen rantaa.	Seudullinen	3283031	6678193	sr 22	
Perniö	Anjala yks.	srr 6	Vanha yksinäistalon tontti	Anjalan kantatalo isojaon aikaisella tontillaan. Päärakennus 1800-l:ita. Ympäriillä ollut useita työväenrakennuksia, joista osa purettu. Kauempana vanha myllytontti, jossa edelleen rakennuksia.	Seudullinen	3284268	6686605	sr 26	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Perniö	Arpalahti	srr 7	Vanha kylätontti	Arpalahden vanhalla kylätontilla on jäljellä Vähätuvan kantatalon talouskeskus, jossa vanhassa asussa säilynyt päärakennus 1800-luvulta, kivinen viljamakasiin v:lta 1857 sekä useita muita rakennuksia. (SU:2 443)	Seudullinen	3286410	6691058	sr 33	126	
Perniö	Arpalahti	srr 8	Yliskylän kirkko	Yliskylän kirkko (rak. 1750-l.), kellotapuli (1778-80) ja hautausmaa pienellä mäen kumpareella, peltoalueen laidassa ja Perniöjoen varressa. Ensimmäinen kirkko paikalle rakennettu noin v. 1200, sitä ennen samalla alueella ollut kalmisto. (RKY 133)	Valtak./osa valtak. kok.	3286211	6691205	sr 29, 31	126	VMKY 1993 alueella
Perniö	Asteljoki	srr 9	Vanha kylätontti	Vanhalla kyätontilla sijaitsee edelleen Asteljoen kartano. Pihapiirin rakennukset 1700-1900-l:lta. Edustava kokonaisuus näkyvällä paikalla Asteljoen länsipuolella lähellä kirkonkylää. Lähistöllä muinaishautoja. (SU-kohde 710)	Seudullinen	3287479	6682780	sr 34		
Perniö	Bondtyko	srr 11	Ruukinkartano ja tehdasalue	Mathildedalin ruukinkylä. Ruukinkartanon rakennukset 1800-l:lta, sen eteläp.:lla vanha tehdasalue (rak:t 1800-1900-l:lta), ja niiden ympärillä töväenasuinrakennuksia 1850-l:lta 1900-l alkupuolelle. (RKY 140)	Valtak./osa valtak. kok.	3273463	6685527	sr 50, 53, 54, 67, 68	sra 133	VMKY 1993 alueella
Perniö	Eikkula	srr 12	Vanha kylätontti	Kylän kaksi kantataloa on yhdistetty v.1917 ja tällöin muodostettu Ekkulan tila sijaitsee vanhalla kylätontilla. Päärakennus on 1800-l:lta. Tila on näkyvällä paikalla Laukantiin varrella.	Seudullinen	3279816	6679639	sr 98		
Perniö	Ervasto	srr 13	Vanha yksinäistalon tontti	Kantatalo sijaitsee samalla tontilla kuin kuninkaankartastossa v.1776-1805 (isojakokarttaa ei ole). Päärakennus 1800-l:lta, ulkorakennukset 1800-1900-l:lta. Näyttävä kokonaisuus.	Seudullinen	3281743	6674991	sr 100		
Perniö	Ervelä	srr 14	Vanha kylätontti	Kylätontilla sijaitsivat 1900-luvun alkuun asti kylän 5 taloa. Nykyään tontilla sijaitsee Uuden-Tuomolan kantatalo, johon 1800-1900-lukujen vaihteessa yhdistettiin Sepän, Simolan ja Heikkilän talot. Klemelän kantatalo siirrettiin pois kylämäeltä 1920-l.	Seudullinen	3289627	6684035	sr 115		
Perniö	Haarla	srr 17	Vanha kylätontti	Isojakokartassa v.1809 nyk Haاران tilan kohdalla on viisi kantataloa, joista neljä yhdistetty 1800-l lopulla ja muodostettu Haاران tila. Päärakennus 1828-1830, useita rakennuksia 1800-l ja 1900-l alusta. (MM:2 K 206)	Seudullinen	3284846	6683203	sr 119		
Perniö	Haaroinen	srr 18	Vanha kylätontti	Vuoden 1540 maakirjan mukaan kylä oli jo asutettu ja Isoajan aikaan Haaroisten kantatila jaettiin kolmeen tilaan, joiden talot sijaitsevat kylämäellä vierekkäin.	Seudullinen	3293279	6687254	sr 154		
Perniö	Huhti	srr 21	Ervelän pysäkin alue	Asema-alue syntyi Turku - Helsinki -radan varteen 1900-luvun ensimmäisellä kymmenellä. Asemalle rakennettiin 2 tietä Asteljoentietä, joista toisen varteen syntyi tiheähköä asutusta. Asemarakennus jugendtyylinen.	Seudullinen	3288794	6685200	sr 164		
Perniö	Huhti	srr 22	Vanha kylätontti	Huhdin yksinäistila, jonka rakennukset ovat 1800-1900-luvuilta. Ylikulman kirkkotie kulki ennen oikaisemistaan 1950-luvulla kylätontin sivuitse.	Seudullinen	3290244	6684818	sr 165		
Perniö	Hämeenkylä	srr 23	Vanha kylätontti	Johanneslundin kartano historiallisen Kuninkaantien varrella. Päärakennus 1850-1860-l, ulkoasu 1900-l alusta. Vanha päärakennus 1700-l. Useita muita rakennuksia 1800-l lopulta ja 1900-l alusta. (SU:2 454).	Seudullinen	3284905	6684368	sr 172	135	
Perniö	Iso Pakapyöli	srr 24	Vanha kylätontti	Kolmesta kantatalosta Keskitalo ja Martintalo sijaitsevat vanhalla tontilla, Alastalo hieman sitä etelämpänä. Rakennukset 1800-1900-l. Näkyvä kokonaisuus Tammisaarentien varrella. Osa valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 137)	Seudullinen	3287687	6677491	sr 184	130	VMKY 1993 alueella
Perniö	Isokuusto	srr 25	Kuuston vanha ruukialue	Kuuston 1732 perustettu ruukki on sijainnut noin kahden kilometrin päässä Latokartanon koskesta. Siitä on jäljellä pienen puron varressa kivisen vasarapajan raunio. (RKY 137)	Valtak./osa valtak. kok.	3284379	6673837			
Perniö	Kakola	srr 28	Vanha kylämäki	Vanhalla kylätontilla sijaitsee edelleen Kakolan kantatalo. Nykyinen päärakennus v.1998. Pihapiirissä vanhoja piharakennuksia mm aitta, navetta ja asuin-/talousrakennuksia 1800-1900-l:lta. Osuuskunta Ylikulman Osuuskauppa, kookas taitekattoinen liikerake	Seudullinen	3293290	6686382	sr 194		
Perniö	Kaukonpyöli	srr 29	Vanha kylätontti	Yhden talon pieni kylä Asteljoen laaksossa. Kantatalo vanhalla paikallaan, rakennus 1800-1900-l:lta. Maisemallisesti merkittävä kokonaisuus Lemuntien varressa.	Seudullinen	3291252	6684071	sr 196		

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄNI RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Perniö	Kestriki	srr 30	Iso-Kestrikin kylätontti	Leikkosen kartano, johon on yhdistetty Tuomolan ja Sepän talot 1870-l:lla, ns Iso-Kestrikin kylä. Päärakennus v.1933 sijaitsee ilm ent Sepäntalon paikalla. Aitta v.1907. Perniöjoki-laaksoa Hästöntien varrella.	Seudullinen	3283941	6676720	sr 201	130	
Perniö	Kestriki	srr 31	Vähä-Kestrikin kylätontti	Kaksi kantataloa, Niku ja siihen v.1957 yhd Skepparintalo vanhalla paikallaan, ns Vähä-Kestrikin kylä. Rakennukset 1700-1900-l:ita. Perniöjoki-laaksossa Hästöntien varrella.	Seudullinen	3284626	6676175	sr 205	130	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kirakka yks.	srr 33	Vanha yksinäistalon tontti	Kirakan yksinäistalo. Asuinrakennus 1860-l:ita, remontoitu 1980-l:illa. Ent. asuinrakennus 1840-l:ita. Molemmat vanhailmeisiä. Talousrakennuksia 1900-luvulta.	Seudullinen	3278268	6680976	sr 219		
Perniö	Kirjakkala	srr 36	Vanha ruukkialue	Kirjakkalan ruukin alue. Ruukki toimi v.1695-1908. Rakennukset 1700-1800-luvuilta, kunnostettu 1990-luvulla Metsähallituksen toimesta mm matkailukäyttöön. Vanha pato. (RKY 138)	Valtak./osa valtak. kok.	3278418	6691212		131	VMKY 1993 alueella
Perniö	Knaapila	srr 38	Vanha kylämäki	Kantatila Isotalo sijaitsee vanhalla kylätontilla. Päärak v.1854, remontoitu 1920- ja 1970-l:illa, vanhailmeinen. Talli ja sikala 1910-l:ita, vanhan väen asuinrakennus. Isojaon aikaan kylätontilla sijainnut kolme taloa: Isotalo, Ustalo ja Wähätalo.	Seudullinen	3292649	6686382	sr 228		
Perniö	Kontola	srr 42	Vanha kylätontti	Kaksi kantataloa. Talot yhdistetty v. 1925 ja Kontolan talouskeskus sijaitsee vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1800-l:ita, vaalien kunnostettu. Samalla mäellä vaarintupa ja kasviston vuoksi suojeltu alue.	Seudullinen	3292910	6684409	sr 242, 243		
Perniö	Korttila yks.	srr 43	Vanha yksinäistalon tontti	Alitalo sijaitsee vanhalla paikallaan, rakennuksia 1700-1900-l:ita. Ylitälo siirretty tien toiselle puolelle ilmeisesti 1800-l:n loppupuolella. Lisäksi Alitalon vaarintupa. Vanhailmeinen kokonaisuus näkyvällä paikalla.	Seudullinen	3291070	6681276	sr 244		
Perniö	Koski yks.	srr 44	Kosken kartano	Vanha ruukkialue ja -kartano, jossa rakennuksia 1600-1900-l:ita, oma kirkko. (RKY 135)	Valtak./osa valtak. kok.	3294334	6680347	sr 247	128	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kovamäki yks.	srr 45	Vanha yksinäistalon tontti	Kovamäen yksinäistalo vanhalla tontillaan. Uudempi asuinrakennus 1924, ulkoasu 1947, remontoitu. Vanhempi asuinrakenties 1600-1700-l vaihteesta. Ulko- ja talousrakennukset 1930-1950-l:ita ja uudempia.	Seudullinen	3285073	6685002	sr 249		
Perniö	Kuhminen	srr 48	Vanha kylätontti	Anttilan kantatilan talouskeskus (leveärunkoinen pääarak. 1800-l, vanha pääarak. useita vanhoja talousrakennuksia) ja sen ent. vanhanväen asunto (Vahteristo). Vanhalla kylätontilla mälikumpareen päällä ovat sijainneet Anttilan, Laurilan ja Alhaisten talo	Seudullinen	3286723	6690123	sr 254	126	
Perniö	Kumjonpää	srr 49	Vanha kantatalon tontti 1	Kantatalot Alastupa ja Ylistalo ovat yhdistyneet ja Alastuvan tila sijaitsee vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus v.1902, aitta 1850-l:ita, talousrakennuksia 1920-1930-l:ita.	Seudullinen	3292466	6691330	sr 268		
Perniö	Kumjonpää	srr 50	Vanha kantatalon tontti 2	Alatalo on Kumjonpään kylän toinen kantatalo, joka sijaitsee liiki vanhalla paikallaan. Asuinrakennus 1800-l alusta, remontoitu 1960-l:illa, ulkoasu vanhailmeinen. Saunarakennus 1800-l:ita, talousrakennukset 1950-l tai uudempia.	Seudullinen	3292323	6691152	sr 269		
Perniö	Kyynämäki	srr 52	Vanha kylätontti	Kolmesta kantatalosta on vanhalla kylätontilla edelleen kaksi. Molemmissa rakennuksia 1800-l:ita, osa peruskorjattu ja muutettu. Näkyvä kokonaisuus Kyynämäentien varressa.	Seudullinen	3285430	6678472	sr 274	130	
Perniö	Lapparla	srr 56	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla kaksi vanhaa kantataloa, hyvin hoidettu kokonaisuus. Kolmas kantatalo siirretty tien toiselle puolelle, mutta on kiinteä osa kokonaisuutta. (SU-kohde 711)	Seudullinen	3290148	6681163	sr 285	136	
Perniö	Latokartano yks	srr 60	Latokartanon kosken alue	Latokartanon koskessa ollut teollisuutta 1400-l:ita, eri aikoina mm mylly, saha, vasarapaja ja viinanpolttimo, ympärillä torppia ja työväenrakennuksia. Nyt paikalla myllyraunio 1805. Koskialue suojeltu, kalastusalue metsähallituksen valvonnassa. (RKY 13)	Valtak./osa valtak. kok.	3286769	6674931	sr 293	130	VMKY 1993 alueella
Perniö	Latokartano yks	srr 61	Näsen kartanon tontti	Näsen kartano vanhalla tontillaan. Kartanon pää- ja sivurakennukset 1700-l:ita, useita talousrakennuksia 1800-l:ita ja 1900-l alusta. Näyttävä kokonaisuus Latokartanontien varrella. (RKY 137)	Valtak./osa valtak. kok.	3286254	6676301	sr 296	130	VMKY 1993 alueella
Perniö	Laukka	srr 62	Vanha kylämäki	Kylämäellä Alitalon, Fredriksbergin ja Ylitalon tilat vanhalla paikallaan kylämäellä, kaikkien pääarak ja osa talousrak:sta 1800-l:ita. Ylitälo ja Alitalo on määritelty maakunnallisesti arvokkaiksi. (SU-kohde 707)	Seudullinen	3280672	6677935	sr 301-303		

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Perniö	Lintilä yks.	srr 67	Vanha yksinäistalon tontti	Lintilän kantatalo vanhalla tontillaan. Päärakennus on kunnostettu vanhaan asuun 1990-l:lla, samoin sivurakennus. Lisäksi aitta. Näkyvästi Lintiläntien varrella.	Seudullinen	3289533	6680899	sr 309	136	
Perniö	Lupaja	srr 69	Kappalaisen virkatalon tontti	Kappalaisen virkatalo on ollut olemassa jo 1700-l:lla. Nykyinen päärakennus v.1870/1880-l:ita, aitta 1800-l, navetta v.1925. Nyk Lupajan- ja Kiskontien risteyksessä kumpareella näkyvällä paikalla.	Seudullinen	3285690	6682090	sr 311		
Perniö	Mussaari	srr 75	Vanha kyläalue	Kantatolot Vähätalo ja Uusitalo paikoillaan kahta puolen Kivilinnan tietä. Vähätalon päärakennus v.1830, ulkoasu 1920-l, 3 alustalaisen mökkiä 1900-l alusta. Uusitalon vanha päärak paloi v.1985 ja uusi on tehty vanhan perustuksille ja samalla mallilla.	Seudullinen	3293380	6685517	sr 352		
Perniö	Mutainen	srr 76	Mutaisten kartanon tontti	Mutaisten kartano vanhalla tontillaan. Useita rakennuksia 1800-l lopulta. Pihalta ja pelloilta on tehty kivikautisia löytöjä. Mutaistenlahdessa on ollut purjelaivasatama ja telakka.	Seudullinen	3279295	6692408	sr 355		
Perniö	Mäkisauro	srr 78	Vanha kylätontti	Kantatolot Isoperhe (ent nimismiehen virkatalo 1700-l:ita ja ent kesti kievarirak 1800-l:ita) ja Mikola (ent kappalaisen virkatalo, rak 1800-l:n lopulta) kylämäellä ent Kuninkaantien ja Teijontien risteyksessä. Pyyntalo siirretty niiden välistä pois.	Seudullinen	3285434	6687099	sr 363		
Perniö	Mälkilä yks.	srr 79	Vanha yksinäistalon tontti	Melkilän kartanoalue. Rakennuksia 1700-1900-l:ita, päärakennus vuodelta 1775, puiston keskellä, eheä kokonaisuus. (RKY 136)	Valtak./osa valtak. kok.	3284541	6681221	sr 372	129	VMKY 1993 alueella
Perniö	Nurkkila	srr 81	Vanha kylätontti	Lasorlan kantatalo (johon yhd Alastalo), päärakennus 1800-l alkup:ita, vanhailmeinen. Ulkorak 1900-l alkup:ita. Muut 3 kantataloa siirt nyk paikoilleen, Nikuntalo 1700-l:illa, Tuomola ja Jaakontalo 1800-l:illa. Kaikissa vanhat päärakennukset.	Seudullinen	3279158	6680225	sr 401		
Perniö	Osala	srr 82	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla Greuntalo. Toinen kantatalo, Erkontalo on yhd siihen. Päärakennus 1800-l:ita, remontoitu 1929 ja 1970, vanha ilmeinen. Vanhan väen asunto 1900-l alusta ja talousrak:a 1930-l:ita. Osa valtakunnallisesti arvokasta ympäristöä (RKY 137)	Seudullinen	3285718	6677704	sr 415	130	VMKY 1993 alueella
Perniö	Paarskylä yks.	srr 83	Paarskylän kartano	Paarskylän kartano, rakennuksia 1800-1900-l:ita. Asuinrakennus 1800-l:n alusta, navetta v.1896, työväen asuinrakennus, juustomeijeri ja -kellari 1900-l alusta. Kartanopuisto. Isojaon aikaan 1790-l päärakennus on ollut etelämpänä.	Seudullinen	3286670	6688036	sr 444	127	
Perniö	Paarskylä yks.	srr 84	Perniön asemanseutu	Rautatieasema, B. Granholm 1898-99, laajennettu 1905, (nyk. päiväkotina). Puisto asuin- ja talousrakennuksia sekä maksineja. Taajamassa raittinäköm, jolla liikerakennuksia 1900-l alkupuolelta. Työväentalo 1910. (RKY 134)	Valtak./osa valtak. kok.	3286613	6688449	sr 434	127	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pappila	srr 86	Perniön kirkon ympäristö	Perniön harmaakivikirkko 1400-l:ita, kellotapuli, kirkkotarha. Lupajantien, ent Kuninkaantien, länsip:lla kirkkoa vastapäätä Isopappila, jonka rak 1700-1800-l:ita. Kirkon eteläp:lla ent viljamakasiini. V:sta 1929 kirkon pohj:lla yhteiskoulurak. (RKY 13)	Valtak./osa valtak. kok.	3285469	6683096	sr 465, 466, 504, 52	125	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pohjakylä	srr 89	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla jäljellä Nirvan ja Hallan (nyk. Uotila) kantatilojen talouskeskukset sekä Ristikartanon kantatilan entinen vanhan väen asunto. Nirvassa ja Hallassa runsaasti vanhoja rakennuksia. Hallan päärakennuksen vanha asu säilynyt hyvin.	Seudullinen	3286131	6694370	sr 540, 544	138	
Perniö	Pohjankartano	srr 90	Vanha kylätontti	Pohjankartano on ent paikallaan. Perniönjoen 2 koskessa ollut varh teoll 1600-1700-l:lla. Päärakennus 1929, korotettu ja remontoitu. Muut rakennukset pääosin 1900-l jälkipuoliskolta. Ollut maanviljelyskoulu, nyt sokerijuurikkaan tutk.laitos.	Seudullinen	3286301	6693597	sr 555	137	
Perniö	Preitti yks.	srr 91	Vanha yksinäistalon tontti	Kantatalo sijaitsee isojaon aikaisella paikallaan. Pää- ja sivurakennukset 1800-l:ita, puistomainen piha, syrjäisellä paikalla Kestrikin ja Lanviikin kylien välissä.	Seudullinen	3283118	6676129	sr 564	130	
Perniö	Strömman	srr 101	Kartanon tontti	Kartassa v.1692 Strömman tilan paikalla on talo, samoin sen koillis- ja luoteispuolilla. Nykyinen kartanorakennus vanhimmilta osiltaan v 1830 Osa Strömman kanavan valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.(RKY 141)	Valtak./osa valtak. kok.	3272355	6681736	sr 587	sra 134	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	srr 102	Strömman kanava	Strömman kanava ruopattiin ensimmäisen kerran 1897. Uusittiin nykyisiin mittoihin 1968. Vanhan kanavan tärkein kääntösiila ja kanavanvartijan talo 1897. (SU 718) (RKY 141)	Valtak./osa valtak. kok.	3271535	6682316	sr 582-586	134	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Perniö	Talonpoikaiste	srr 110	Vanha kylätontti	Talonpojan Teijon tila, ent ratsutila ja Istergård-Vestergården tila, Teijon kartanon ent maatalouskeskus. Päärakennus 1800-l, talli v.1939, "Ylipakan" ent työväen asuinrakennukset 1800-1900-l:ta. Vanha kylämäki Ylipakan tienoilla. Teijontien varrella	Seudullinen	3276059	6688622	sr 635	132	
Perniö	Teijo yks.	srr 111	Teijon kartano ja tehdasalue	Teijon kartanon piha-alue, jolla päärakennus v.1770, muita rakennuksia 1800-1900-l, kartanopuisto. Teijon kirkko v.1829-1830. Ent tehdasrakennuksia 1800-1900-l:ta. Telakan alueella ent työväen asuinrakennus 1700-1800-l:ta. (RKY 139)	Valtak./osa valtak. kok.	3276380	6689616	sr 647, 651, 652-65	132	VMKY 1993 alueella
Perniö	Väärälä yks.	srr 121	Vanha yksinäistalon tontti	Yksinäistalo halottu kahteen osaan, Ylitälo vanhalla kylätontilla, Alitalo välittömästi sen vieressä. Näkyvä kokonaisuus Kiskontien ja rautatien varressa. Asutuilla tiloilla rakennuksia 1800-1900-l:ta.	Seudullinen	3292689	6681261	sr 700		
Perniö	Yliskylä yks.	srr 122	Kantatalon tontti	Yliskylän yksinäistalo vanhalla paikallaan mäen harjalla Perniönjoen varrella. Kantatalon ympärillä on ollut työväen asuntoja, joista osa on jäljellä. Kartanon päärakennus v.1828, ulkoasu v.1900. Aitta v.1857. (RKY 133)	Valtak./osa valtak. kok.	3285926	6691491	sr 706	126	VMKY 1993 alueella
Perniö	Ylönkylä	srr 123	Vanha kylätontti	Ylönkylän kartanon talouskeskus on paikalla, jossa aiemmin oli kylän kolme kantataloa, ne yhdistettiin v.1890. Keskitalon päarak. paloi 1990-l alussa, kahden kantatalon päärakennukset jäljellä. Talousrakennuksia 1600-1900-l. Rak.hist. arvokas kokonaisuus	Seudullinen	3278333	6679783	sr 717		
Perniö	Ylirilä	srr 124	Vanha kylätontti	Kantatalo Isotalo on vanhalla kylätontilla. Asuinrak v.1882, korotettu ja laajennettu 1920-l, ikkunat uusittu 1990-l. Vaja, talli ja sikala 1900-l:n alkupuolelta. Toinen kantatalo, Vähätalo, on siirretty nykypaikalleen pois kylätontilta 1800-1900-l:lla.	Seudullinen	3293180	6685726	sr 719		
Perniö	Ylönkylä	srr 125	Ylönkylän keskus	Osuusmeijeri v:ita 1925. Liikerakennus v:ita 1928 (Pihlajamäki) sekä rukoushuone v:ita 1916.	Seudullinen	3278186	6679631	sr 710, 711, 712		
Pertteli	Haali	srr 1	Haalin vanha tontti	Haalin yksinäistalon/kartanon isojaon aikainen tontti. Talouskeskus sijaitsee tontilla edelleen.	Seudullinen	3303743	6714029	sr 1		
Pertteli	Inkeri	srr 5	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan 1700-luvun lopulla kylätontilla ollut kolmen kantatilan talouskeskukset (Yrjä, Pajari ja Suutari). Nykyisin tontilla on Suutarin talouskeskus. Tontti on keskeisellä paikalla peltojen keskellä ja joen varressa.	Seudullinen	3294961	6709452	sr 44	sra 40	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaivola	srr 9	Perttelin kirkko ja hautausmaa	Perttelin kirkkirkko 1400-luvulta. Isojaon aikaan 1700-luvun lopulla kirkkomaa (kirkko, hautausmaa?) on käsittänyt arvoalueen etelä-lounaisnurkan. (SU:2 443. RKY 1993. N:o 192.)	Valtak./osa valtak. kok.	3293860	6709921	sr 80	sra 40	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaivola	srr 10	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylätontilla oli seitsemän tilan talouskeskukset. Nykyisin tontilla on jäljellä yhden kantatilan (Jäppilä) rakennukset. 1900-luvulla Kaivola on laajentunut taajamaksi ja vanha kylätontti on sen laidalla.	Seudullinen	3293750	6710348	sr 62		
Pertteli	Kaukola	srr 12	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylätontilla ollut viiden kantatilan talouskeskukset, nykyisin jäljellä kahden (Suutari ja Mikola). Tontti sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla jokilaaksossa peltoalueen reunassa Hiidentien varrella.	Seudullinen	3292025	6709521	sr 103, 107	sra 40	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaukola	srr 13	Vanha myllytontti	Kaukolan kylän myllyn isojaon aikainen (1700-luvun loppu) tontti. Myllyrakennus 1890-luvulta (laaj. 1947). Asuinrakennus ja karjarakennus 1918, sauna 1950-l.	Seudullinen	3292245	6709112	sr 101	sra 40	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pitkäkoski	srr 19	Vanha torppa-alue	Isojaon aikaan alueella ollut useita torppia, joista muutamia jäljellä. Myös Pitkäkosken yksinäistalon (eli Uusikylä) talouskeskus on siirretty vanhalle torppa-alueelle.	Seudullinen	3299555	6713118			
Pertteli	Pöytiö	srr 20	Juvankoski	Juvankoskelle perustettiin paperitehdas 1800-l. alkupuolella. Asuinrakennus (rak. 1860-1890?), saha (1900-luvun alku). Juvankosken Voima Oy:n voimalaitos rakennettiin 1920-l. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. SU:2 441. RKY 1	Valtak./osa valtak. kok.	3299106	6703112	sr 120, 126	sra 41	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	srr 22	Rinteen tilan vanha tontti	Rinteen osatalon isojaon aikainen talouskeskuksen tontti. Rinteen tila perustettiin 1550-luvulla. Nykyinen talouskeskus on laajentunut vanhan tontin ympärille.	Seudullinen	3297982	6704757	sr 133		
Pertteli	Pöytiö	srr 24	Vanha kylätontti	Kylätontilla Kurkin ja Korvan kantatalojen talouskeskukset. Korva siirretty paikalleen 1800-luvulla. Molempien osin peruskorjatut päärakennukset 1870-80-luvuilta.	Seudullinen	3297586	6704410	sr 122, 125, 132		

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Pertteli	Romsila	srr 27	Vanha kylätontti	Kylätontilla Nikun ja Rutin kantatalojen rakennukset sekä kaksi muuta kiinteistöä. Nikun päärakennus 1970-80-luvulta. Rutin päärakennus ja pihapiiri hyvin säilynyt rakennushistoriallisesti merkittävä kokonaisuus.	Seudullinen	3298059	6705896	sr 141	
Pertteli	Tattula	srr 29	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylätontilla ollut kuuden kantatilan talouskeskukset rivissä tien varressa. Nykyisin jäljellä kahden tilan talouskeskukset, molemmissa vanhaa rakennuskantaa.	Seudullinen	3294664	6710617	sr 146, 151	sra 40 VMKY 1993 alueella
Pertteli	Valkjärvi	srr 33	Yksinäistalon tontti	Valkjärven yksinäistalon talouskeskus on vanhalla isonjaon aikaisella paikallaan. Peruskorjattu päärakennus 1800-luvun lopulta ja navetta 1900-luvun alusta.	Seudullinen	3301001	6699736	sr 154	
Pertteli	Vihmalo	srr 34	Vanha kylätontti	Vihmalon kylätontilla ollut isonjaon aikaan seitsemän kantatilan talouskeskukset (rivikylä). Tontilla on jäljellä useampia kantatiloja sekä muuta asutusta.	Seudullinen	3295159	6710264	sr 163	sra 40 VMKY 1993 alueella
Pertteli	Vihmalo	srr 35	Vanha torppa-alue	Alueella on isonjaon aikaaan ollut useampia torppia. Myöhemmin alueelle ja sen viereen on siirretty kantatilojen talouskeskuksia.	Seudullinen	3295817	6710875	sr 166	
Pertteli	Vinttilä	srr 36	Vanha myllyn tontti	Uskelanjoessa on ollut useita myllyjä. Isojaon aikaan 1700-luvun lopulla Vinttilän kohdalla Uskelanjoen Yyrönkosken varressa oli yksi mylly.	Seudullinen	3293294	6709270	sr 177	sra 40 VMKY 1993 alueella
Pertteli	Vinttilä	srr 37	Yksinäistalon vanha tontti	Vinttilän eli Pappilan yksinäistalon tunnetaan jo keskiajalta. Nykyiset Pappilan rakennukset sijaitsevat isonjaon aikaisen (1700-luvun loppu) tontin vieressä.	Seudullinen	3293505	6709406	sr 176	sra 40 VMKY 1993 alueella
Salo	Alhaisi XIII	srr salo 1	Ruotsalaistaloalue	Salon ruotsalaistaloalue on tiivis ja yhtenäinen; rakennuksissa on vuosien kuluessa tapahtunut runsaasti muutoksia ulkomateriaaleissa ja väreissä, mutta kokonaisuuden yleisilme on silti säilynyt. Salon ruotsalaistalot ovat tyyppiä 1 ja 3.	Seudullinen	3286505	6702125		sra 65
Salo	Anjala XXII	srr 3	Vanha kylätontti	Isonjaon aikaan kylässä ollut 9 taloa: Seppä, Hatakko, Juoni, Karvanen, Juuse, Suutari, Tammi, Wähäkreula ja Isokreula. Tontilla sijaitsevat edelleen Juusen, Taimi-Tapion (ent Greula) ja Isokreulan tilojen talouskeskukset.	Seudullinen	3290112	6705887	sr 57, 64	sra 66
Salo	Armfelt III	srr salo 5	Korttelit 3, 4 ja 5	Salon rautatieasema ja lähiasutus. Salo ehjin ja parhaiten säilynyt vanhan rakennuskannan alue. Mariankatu, Asemakatu, Vilhonkatu, Länsiranta ja rautatieaseman alue. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.	3286459	6703329	sr 65, 67, 72, 73, 75	sra 67 VMKY 1993 alueella
Salo	Hakastaro	srr 8	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla on sijainnut Kangarin, Hiiskan ja Tuomolan kantatalojen tilakeskukset. Kankareen kartano yhä vanhalla tontilla. Päärakennus 1700-luvulta, useita rakennuksia 1800-luvulta ja 1900-l alusta. (SU:2 442)	Seudullinen	3287214	6701432	sr 116	
Salo	Hermannin I	srr salo 11	1890-l rakennuksia linjassa	Kirkkokatu 5 ja 7 rakennukset 1890-luvulta muodostavat yhtenäisen katulinjan. (SU:2 445).	Seudullinen	3287046	6703463	sr 143, 145, 150	sra 65
Salo	Horn II	srr salo 15	Virasto- ja asuinrakennuksia	Kaksi entistä koulua (1900 ja 1922 A.A.Tapio, nyk kaupungin virastorakennuksia), kolme entistä asuinrakennusta (1928 J.E.Arola, nyk virastorakennus; 1909 A.A.Tapio ja 1924 J.Paimander).	Seudullinen	3286683	6703189	sr 160	sra 65
Salo	Hämmäinen yks.	srr 17	Vanha tontti	Tontilla sijaitsee 1770-l Ylistalon ratsutila ja Alastalon perintötila. Tontilla sijaitsee yhä Hämmäisten yksinäistalon talouskeskus, jonka asuinrakennuksena on Ylistalon vanha päärakennus (1857). Useita rakennuksia rakennuksia 1800-l ja 1900-l alusta.	Seudullinen	3288830	6702380	sr 179	
Salo	Isokylä	srr 19	Vanha kyläalue	Vanhalla kylätontilla on sijainnut Klaavun, Hannulan, Nohterin, Puontin ja Kupilan tilojen talouskeskukset. Paikalla sijaitsee yhä Puonti, jonka päärakennus on vuodelta 1957 ja Kupila, päärakennus vuodelta 1820 (SU-680).	Seudullinen	3288506	6706481	sr 185	sra 66 VMKY 1993 alueella
Salo	Kauniainen V	srr salo 24	1930-l pientaloalue	Kauniainen kaupunginosa. Enimmäkseen 1920-1930-luvun pientaloasutusta. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3286382	6704044		sra 68 VMKY 1993 alueella
Salo	Kavila yks.	srr 25	Vanha yksinäistalon tontti	Vanhalla tontilla on sijainnut 1770-l Kavilan rustholli, nykyisin Kavilan yksinäistalo, päärakennus n.1924. □ □ (SU-kohde 681.)	Seudullinen	3284596	6696073	sr 275	
Salo	Kärkkä yks.	srr 28	Fulkilan vanha tontti	Fulkilan räissisäteri on sijainnut todennäköisesti samalla paikalla jo vuonna 1508. Harmaakivisen asuinrakennuksen vanhimmat osat ovat mahdollisesti peräisin kyseiseltä vuosisadalta.	Seudullinen	3283770	6700357	sr 281	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Salo	Kärkkä yks.	srr 30	Kärkän vanha kylätontti	Tontti 1770-90-l kahdessa osassa. Paikalla Kärkän kantatalo, päärakennus n 1880. Navetta 1860, asuinrakennus 1870 ja muuta 1900-l alun rakennuskantaa. Kuulunut Joensuun kartanolle. Rakennukset lähes alkuperäisessä ulkoasussa.	Seudullinen	3285488	6701581	sr 279	
Salo	Lukkarinmäki	srr salo 33	Lukkarinmäen kulttuurimaisema.	Uskelan kivikirkko 1832, C. L. Engel. Hautausmaa, Pyhän Annan kappelin tapulin pohja. Ruumishuone 1800-l alkupuolelta. Kirkkotien varrella vanhaa rakennuskantaa 1800-l alkaen. Loivemmilla sivurinteillä 1920-30-l rakennuskantaa. Veljekset Leino (RKY 168)	Valtak./osa valtak. kok.	3286824	6702541	sr 49	sra 69 VMKY 1993 alueella
Salo	Lukkarinmäki	srr salo 34	Työväenasuntoja 1924-25	Veljekset Leino yhtiön kolme työväen ja työnjohtajien asuinrakennusta omilla tonteillaan B.Jungin v. 1912 Mököisten kaavasuunnitelman mukaisilla tonteilla. Osa valtakunnallisesti arvokasta Lukkarinmäen kulttuurimaisemaa.	Valtak./osa valtak. kok.	3286974	6702977		sra 69 VMKY 1993 alueella
Salo	Moisio	srr salo 35	Vanha kylätontti	Kylätontilla on ollut kantatalot Meritalo ja Pohjatalo. Meritalon päärakennus nykyisin museona,SU 684), Pohjatalo siirretty idemmäksi (nyk Maalaistalo, Moisio n.17,SU 682).SU:2 443 (VII MOISIO kortt.2,3,4,7,10,11).	Seudullinen	3286989	6703966	sr 392 396, 403	sra 65
Salo	Pappila	srr 44	Pappilan vanha tontti	Vanhalla tontilla Pappilan Alastalo, asuinrakennuksia ja leivintupa 1800-l.. Uskelan pappila/Isokylän koulu 1800-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta Uskelanjokilaakson kulttuurimaisemaa.	Valtak./osa valtak. kok.	3289186	6706450	sr 452, 453	sra 66 VMKY 1993 alueella
Salo	Pettilä yks.	srr 47	Vanha yksinäistalon tontti	Pettilän rustholin tontti oli isojaon aikaan kahdessa osassa. Nykyisin Pettilän talo sijaitsee vanhan tontin itäreunalla. Pettilän kantatilan päärakennus empireä, alkujaan 1830-l (SU 685).	Seudullinen	3288415	6699655		sra 47
Salo	Pukkilan kartan	srr 49	Vanha kylätontti	Tontilla ollut kaksi kantataloa. Pukkilan kartano edelleen samalla tontilla. Vanha ja uusi päärakennus sekä talousrakennuksia osin 1700- ja 1800-luvuilta. Tontilla kivikautinen asuinpaika.(SU-651+SU:2 433)	Seudullinen	3287907	6696623	sr 462	
Salo	Veitakkala	srr 61	Vanha kylätontti	Isojakokarttaan tontille on merkitty Ollin ja Tuomolan ja Dikarsin talot. Paikalla sijaitsee yhä Dikarsin kartano (Veitakkalan kartano),päärakennuksen nykyasu Lars Sonck 1905).	Seudullinen	3289736	6707747	sr 492	sra 66 VMKY 1993 alueella
Salo	Viurila	srr 63	Vuohensaari	Vuohensaaren virkistysalue. Vanha sauna (1934), tanssilava (1950-l), kahvila (1950-l) ja saarenvartijan asunto (1940-l). Ollut uimalaitos 1934-1970-l. Vapaa-ajanviettoon liittyvää rakennuskantaa.	Seudullinen	3283101	6701189		sra 63
Salo	Ylhäisi XIV	srr 64	Ylhäisten leipätehdas	Ylhäisten leipätehdas rakennettu useassa erässä vuosina 1927-83. Ylhäisten leipätehtaan asuinrakennus 1910-l.	Seudullinen	3286339	6701121	sr 500, 503,	
Somero	Harju	srr 2	Someron kirkkoalue	Nykyinen uusgoottilainen tornillinen pitkäkirkko valmistui 1859 (G.T. Chiewitz), kivisakasti 1480-l. ja nyk.ruumishuone 1779. Kirkkomaata ympäröi kiviäitä, jossa kaksi porttia. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (RKY 172).	Valtak./osa valtak. kok.	3309303	6728106	sr 4, 12, 21	sra 62 VMKY 1993 alueella
Somero	Hirsjärvi	srr 5	Wiik ja silta	Wiikin "herraskartano" on kuulunut Seeteriin alun perin syyntiläisasuntona. Se muodostaa Hirsjärven sillan ja aluetta ympäröivän puuston kanssa hienon miljöö.	Seudullinen	3316877	6725107	sr 32	sra 64
Somero	Häntälä	srr 6	Vanha kylätontti	Kylätontti on säilynyt tiiviinä asutuskeskittymänä, jossa on sekaisin vanhaa ja uutta asutusta. Sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla peltoaukean laidassa, mäenharjanteen eteläkaakkoisrinteessä. Kylätontin halki kulkee Häntäläntie.	Seudullinen	3300483	6724407	sr 36, 48	
Somero	Härjenlahti	srr 7	Kirkkomäki	Kirkko on sijainnut samalla paikalla 1600-luvulta lähtien. Kirkkorakennus on 1800-luvulta ja kellotapuli vuodelta 1749. Kirkkomaa ja rakennukset muodostavan Painiojärven rannalla merkittävän kokonaisuuden. Paikalla on ollut asutusta jo kivikaudella.	Valtak./osa valtak. kok.	3320812	6722674	sr 50	sra 65 VMKY 1993 alueella
Somero	Härkälä	srr 11	Vanha kartanon tontti	Härkälän kartano on muodostettu kylän kolmesta kantatalosta 1590-luvulla. Kantatalojen tontti on sijainnut liki kartanon paikalla. Nyt paikalla on vain ent kartanon, myöhemmän kunnalliskodin rakennuksia.	Seudullinen	3307604	6729286	sr 71	
Somero	Ihamäki	srr 12	Hovila ympäristöineen	Hovilan kartano lienee sijainnut nykyisellä paikalla viimeistään 1600-luvulta lähtien. 1700-luvun lopulla sen läheisyydessä oli useita torppia (Ilola, Napala, Pukkila, Seppälä, Kujala), jotka sittemmin hävinneet.	Seudullinen	3313142	6725988	sr 78	
Somero	Joensuu	srr 17	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla sijaitsi 1700-luvulla 5 taloa, joista on jäljellä enää Kiirun talo, jonka vuonna 1880 valmistunut suurikokoinen päärakennus on säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Kivinen viinanpolttimo 1869-87. SU-kohde 662.	Seudullinen	3309328	6729317	sr 117	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Somero	Kaskisto	srr 19	Vanha kylätontti	Kylämaellä on yhä Heikkarin osatalo Kylä-Heikkari ja Jäpin kantatila sekä jo vuonna 1890 toimintansa aloittanut kyläkauppa. Kauppa lopetti toimintansa 1980-luvulla.	Seudullinen	3315379	6716422	sr 146	
Somero	Kimala	srr 22	Vanha kylätontti lähiymp.	1780-luvulla paikalla oli Kimalan 4 talon (2 Kimalan kartanon ja 2 Rekolan osataloa) talouskeskukset. Nykyisin jäljellä kartanot Hiekkala ja Koivukimala.	Seudullinen	3302550	6731109	sr 204, 205, 207	
Somero	Kivisoja	srr 23	Vanha kylätontti lähiymp.	Kivisojan talot sijaitsivat 1786 rinnakkain kylätontilla ja niiden lähellä oli torpparykelmä (Mäkilä, Kokkila, Simola, rakuuna Hurti). Ali-Yrkkö on säilynyt vanhalla kylätontilla, Yli-Yrkkö on vanhalla torppa-alueella.	Seudullinen	3315071	6726571	sr 208, 214	
Somero	Kopila	srr 24	Kopilän kartano	Kopilän kartano muodostettiin 1600-luvulla Kopilän kylän kahdesta kantatalosta. Nykyinen pääarakennus on valmistunut 1800-luvun puolivälissä. SU-kohde 673.	Seudullinen	3324161	6717293	sr 217	
Somero	Lahti	srr 27	Kartanon tontti	Kartanon talouskeskus on sijainnut samalla paikalla jo 1792, vanha pääarakennus on erotettu omaksi tontiksi (Vära-Lahti, SU:2 442) nk. uusi pääarakennus on jäänyt Lahden kartanon talouskeskukseksi. Anttilan asuinrakennus 1900-l alusta.	Seudullinen	3302708	6732163	sr 273	
Somero	Palikainen	srr 35	Kartanoalue	Vuonna 1678 perustettu kartano, koko seutu saanut nimensä paikan Sommarnäs mukaan, rakennukset suojeltu seutukaavassa (SU:2 441)	Valtak./osa valtak. kok.	3318908	6724613	sr 370	sra 64 VMKY 1993 alueella
Somero	Pappila	srr 37	Pappilan yksinäistalo	Someron seurakunnan vanhin pappila, joka on ollut nykyisellä paikalla jo 1400-1500-luvulta lähtien. Nykyinen pääarakennus on rakennettu 1887-1890, pihapiirissä samaan aikaan rakennettu kivinavetta sekä aitta, sauna ja puuvaja.	Seudullinen	3308580	6728951	sr 380	
Somero	Pitkäjärvi	srr 38	Längsjön kartano	Kartanon talouskeskus sijaitsi 1788 nykyisen pihapiirin itäpuolella, nykyiselle paikalle se lienee rakennettu 1800-luvun alussa. Paljon vanhaa ja hyvin säilynyttä rakennuskantaa, vanhin on navetta 1810-l:ta, klassistinen pääarakennus 1926 (Jarl Ungern)	Seudullinen	3297404	6733347	sr 394	
Somero	Rautela	srr 42	Vanha kylätontti	Tiivis ryhmäkylä hajosi 1900-luvun alussa. Vanhalla kylätontilla sijaitsevat nykyisin Suutelan ja Iso-Tuomolan talouskeskukset.	Seudullinen	3305124	6731121	sr 419, 422	
Somero	Sillanpää	srr 48	Ävikin kartano ja lasitehdas	Hieno kartanomiljö. Ävikin kartano muodostettiin 1747 neljästä autiosta tilasta (Mönkö, Nurkkala, Torkko ja Laurila) ja myöhemmin siihen liitettiin kylän loputkin talonpoikaistalot. Lasitehdas toimi paikalla 1747-1833.	Valtak./osa valtak. kok.	3299894	6732833	sr 452	sra 63 VMKY 1993 alueella
Somero	Talvisilta	srr 53	Vanha kylätontti	Kylätontilla on Nokan, Kylä-Teerin ja Kylä-Luukkalan talouskeskukset, kahdessa viimeksi mainitussa jäljellä vanha pääarakennus ja muita vanhoja rakennuksia.	Seudullinen	3302327	6724249	sr 479	
Somero	Terttilä	srr 54	Luukkalan kartano	Luukkalan klassiseen tyyliin 1850-60-l tehty pääarakennus siirretty isojaon jälkeen nykyiselle paikalleen itään kylän keskustasta. Pääarakennus ja 1850-luvun aitta. Tilalla toimi Wilhelm Bolinin perustama paperitehdas 1849 - 1874, (SU 673). Etelä-Someron os	Seudullinen	3311581	6719219	sr 495, 499	
Somero	Terttilä	srr 56	Vanha kylätontti	Vanhalla kyläalueella sijainnut Laukkalan, Lautian, Piekkalan, Kaapon, Junttilan ja Sarkin kantatilat. Tontilla edelleen Kaapon talouskeskus, talonpoikaistalo 1700-luvun lopulta. Aittaryhmä (SU 671).	Seudullinen	3311054	6719294	sr 496	
Suomusjä	Ahtiala	srr 1	Vanha kylätontti	Ahtialan vanha kylätontti sijaitsee Kiskontien varrella. Maulan ja Siukun kantatilat ovat siinä vierekkäin. Pirkkalan ja Pietilän kantatalojen vanhat tontit ovat erillään, Pirkkala kylätontin etelä- ja Pietilä pohjoispuolella.	Seudullinen	3311078	6698512	sr 12, 15	
Suomusjä	Ahtiala	srr 2	Vanha liikekeskus	Aneriojoen varteen syntyi 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa 'liikekeskus', jossa toimi meijeri, osuuskauppa, nahkuri, posti sekä leipuri. Osuuskaupan rakennukset, meijerin työläisten asuinrakennus ja nahkurin kotitalo ovat säilyneet.	Seudullinen	3311406	6698677		
Suomusjä	Arpalahti	srr 3	Arpalahden tilan talouskeskus	Arpalahden yksinäistalo sijaitsee vanhalla paikallaan. Pääarakennus pohjalaistyylinen 2-kerroksinen talonpoikaistalo vuodelta 1829, vanha asu säilynyt hyvin.	Seudullinen	3315453	6694393	sr 18	
Suomusjä	Hinttala	srr 4	Vanha kylätontti	Hinttalan vanhalla kylätontilla on kansakoulu 1920-luvulta (jonka toinen rakennus on entinen Mansikkaniemen kantatalon pääarakennus) sekä maisemaa etelästä nähtynä hallitseva moderni vanhainkoti, joka on rakennettu Hintan talon tontille.	Seudullinen	3311871	6699888	sr 29	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Suomusjä	Koorla	srr 9	Kylän myllypaikka	Aneriojoen varressa myllypaikka, jossa ollut isojaon aikaan kolmen kylän myllyt. Jäljellä Koorlan mylly 1940-luvulta sekä vesiränni joessa. Myllärin asuinrakennus 1900-luvun alusta, hyvin säilynyt. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3309750	6695087	sr 103	sra 29	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Koorla	srr 10	Vanha kylätontti	Kylätontti Kiskontien varressa. Kantatilojen talouskeskukset vierekkäin tien varressa. Hannun hyvin säilynyt päärak. 1920-l, Heikan 1950-l, Suomiehen peruskorj. talo 1800-l. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3310439	6696138	sr 101	sra 29	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Lahnajärvi	srr 12	Reukan tilan tontti	Kantatila. Paritupa-tyyppinen talonpoikaistalo 1800-l. Erittäin hyvin säilynyt pihapiiri vanhoine rakennuksineen. Sijaitsee peltoaukeiden ympäröimällä maellä maisemallisesti merkittävällä paikalla.	Seudullinen	3317948	6701594	sr 115		
Suomusjä	Lahnajärvi	srr 13	Vanha kylätontti	Kyläkeskustassa ovat sijainneet lähemmäs Klemelän, Kolhon, Sipilän ja Simolan tilat. Simolan tilaa ei enää ole. Reukan tila sijaitsee kyläkeskustasta vähän luoteeseen, Suoni (Suonikala) siitä koilliseen. Jäljellä oleva rakennuskanta on hyvin säilynyt.	Seudullinen	3318519	6701388	sr 117		
Suomusjä	Laidike	srr 14	Vanha hautausmaa	Suomusjärven kappeliseurakunnan kirkko ja hautausmaa sijaitsivat 1600-luvulla Laidikkeen kylässä. Vanha hautausmaa nykyisin aidattu alue, jossa muistokivi. Hautakiviä ei ole pystyssä. Kirkon tarkasta sijainnista ei tietoa. (SU-670). Eerolan kantatila. L	Seudullinen	3318597	6697829	sr 119		
Suomusjä	Laperla	srr 17	Kantatilojen alue, pohjoinen	1-tien pohjoispuolella, rinteessä peltoalueen ja metsän rajavyöhykkeessä on kantatilojen talouskeskuksia ja muuta asutusta. Runsaasti vanhaa rakennuskantaa näkyvällä paikalla. Runsaasti kivikautisia löytöpaikkoja. Osa valtakunnallisesti arvokasta aluetta	Seudullinen	3310452	6701915	sr 128, 133	sra 28	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Laperla	srr 18	Vanha kylätontti	Vanha kylätontti 1-tien eteläpuolella, lähes Häntäläntien varressa, Aneriojärven laskevan peltoalueen keskellä. Isojaon aikaan kaikkien kantatilojen keskukset olivat täällä, nyk. enää Mattilan tila. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3310370	6700778	sr 144	sra 28	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Lemula	srr 19	Vanha kylätontti	Kylätontti on peltojen keskellä mäenrunkareella, näkyy hyvin Kiskontielle. Paakan ja Liukon talouskeskukset edelleen tontilla, Yrjölä siirretty lähelle. Tontin halki kulkee tie itään. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3310429	6695295	sr 171, 173	sra 29	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Rautsuo	srr 20	Vanha kylätontti	Rautsuon vanha kylätontti sijaitsee Kiskontien varressa, peltoalueen keskellä kylän luoteisnurkassa. Tontilla on Kaarlen ja Pompuksen kantatilojen rakennukset, myös Väinän vanha navetta.	Seudullinen	3311815	6699099	sr 179, 185		
Suomusjä	Salittu	srr 22	Vanha kylätontti	Uusitalo ja Vanhatalo, molemmissa vanha päärakennus (Vanhataloa ei inventoitu). Uusitalo siirretty kaakosta n. 50 metriä nykyiselle paikalleen 1886.	Seudullinen	3315572	6692519	sr 200, 202		
Suomusjä	Salmi	srr 23	Vanha kylätontti	Isotalon ja Junnolan kantatilat, Karjalohjantie kulkee talouskeskusten välistä. Isotalon päärak. vuodelta 1886, rapattu, kuisti uusittu, leveä runko. Junnolan päärak. 1802, paritupa?, n. 8x24 m, vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Näkyvä sijainti tien vieressä	Seudullinen	3318435	6694041	sr 204, 205		
Suomusjä	Suomusjärvi	srr 24	Kirkko ja hautausmaa	Kirkko siirretty Laidikkeelta Suomusjärvelle 1700-luvun vaihteessa. Nykyinen kirkkorakennus rak. 1850 (uusklassinen ristikirkko), kellotapuli rak. 1751 (ulkoasu 1800-1900-l.), ruumishuone 1700-luvulta (vanhan kirkon sakaristo, ulkoasu 1800-l.)	Valtak./osa valtak. kok.	3315151	6698751	sr 216	sra 27	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Suomusjärvi	srr 25	Vanha kylätontti	Alhaisten ja Ylhäisten talouskeskukset vanhoilla paikoillaan. Näkyvä sijainti järveltä nousevassa rinteessä. Alhaisten päärak. 1871, Ylhäisten päärak. 1800-luvulta, laajennettu 1870-l ja 1930-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	3315342	6698566	sr 209, 210, 228	sra 27	VMKY 1993 alueella
Suomusjä	Taipale	srr 26	Vanha kylätontti	Paavolan, Piekkalan ja Falkin talouskeskukset mäenharjanteen laella, peltoalueen laidalla. Paavolan päärakennus 1890-luvulta, muutettu kouluksi 1900-l. alussa, vanha asu hyvin säilynyt. Piekkalan ja Falkin päärakennukset 1800-luvulta, peruskorjauksia.	Seudullinen	3317702	6696418	sr 232, 233, 234		
Särkisalo	Aisböle	srr 1	Aisbölen kyläalue	Kantatalo vanhalla tontillaan. Asuinrakennus 1850. Pihapiirissä vanha luhti, aitta ja väentupa. Lähiympäristössä Torppa- ja huvilarakennuksia 1900-luvun vaihteesta. Mm. Sjötorp, jonka päärakennus (1897) toiminut pensionaattina ja kesäsiirtolana.	Seudullinen	3276456	6676311	sr 1		
Särkisalo	Bastböle	srr 2	Avolouhoskuilu	Förbyn kalkkivilouhos perustettu 1881. 1936 rakennettu torni ja konehuone, viereisine louhoksineen. Näyttävä muistomerkki alueen kaivostoiminnasta. (RKY1993, 181.)	Valtak./osa valtak. kok.	3272179	6672339			

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄN RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS	
Särkisalo	Domarby	srr 4	Vanha kylätontti	Vanha kylätontti mäkiharjanteella peltoalueen ympäröimänä. Kantatalojen talouskeskukset sijaitsevat edelleen tontilla. Taamarla (5) ja Kotipirtti (1:26), joka on ent. Ylitalon päärakennus.	Seudullinen	3278979	6677388	sr 30, sr 32		
Särkisalo	Falkberg	srr 5	Falkbergin kartano	Kartanon vanha tontti ympäristöineen. Kartanon puinen päärakennus on vanhimmilta osin 1700-luvun lopulta, pihapiirissä vanha puisto jalopuineen. Ympäristössä torppia, joiden asuinrakennukset ovat peräisin 1800-luvulta. (SU:2 441) (RKY1993, 180.)	Valtak./osa valtak. kok.	3273093	6677466	sr 25	sra 35	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	srr 6	Kirkkomaa	Puinen pitkäkirjko 1760, M. Sander, länsipäädyn eteinen 1858. Kellotapuli 1761-62, J. Backman. Ympäriällä vanha hautausmaa. (RKY1993, 179)	Valtak./osa valtak. kok.	3275104	6673697	sr 46	sra 34	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	srr 7	Kunnasmaa	Vanha majurin puustelli, sittemmin valtion virkatalo, päärakennus 1880-luvulta. (SU-kohde 660).	Seudullinen	3274828	6673561	sr48	sra 34	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Förby	srr 9	Förbyn kalkkikaivos	Förbyn kalkkivilouhos on perustettu 1881. Alueella on säilynyt näyttävien jyrkkäreunaisten avolouhosten lisäksi vanha kaivostorni. (RKY1993, 181)	Valtak./osa valtak. kok.	3271200	6672413	sr 9	sra 36	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Förby	srr 10	Ivergärd ympäristöineen	Förbyn Ivergärdin ratsutilan 1800-luvun loppupuolen rakennuskannan muodostama maatilakokonaisuus. Karl Forsströmin kotitila - päärakennus ja navetta hänen ajaltaan. Tilaan kuulunut 5 torppaa /mäkitupaa, jotka sijaitsevat ympäristössä.	Seudullinen	3271093	6671146			
Särkisalo	Hakkala	srr 13	Yksinäistalon tontti	Vanha kantatilan paikka, jossa 1800-luvulla rakennetut päärakennus, kaksi vanhaa aittaa ja Joenpelto-niminen asuinrakennus.	Seudullinen	3278535	6675776	sr 90		
Särkisalo	Heikberg	srr 14	Vanha kylätontti	Heikbergin molemmat kantatilat Wästergärd ja Istergärd ovat sijainneet tontilla. Tontilla sijaitsee Heigbergin talouskeskus. Nykyinen päärakennus on rak. 1880-l. ja muukin rakennuskanta on vanhaa ja hyvin säilynyttä.	Seudullinen	3277651	6678590	sr 99		
Särkisalo	Hästö	srr 15	Vanha kylätontti	Hästön tilan rakennuskanta on rakennettu 1800-luvun puolella. Rakennukset ovat Särkisalon vanhimpia. Kokonaisuus on hyvin säilynyt ja hoidettu. Vanha kylätie kulkenut pihan läpi.	Seudullinen	3280633	6676101	sr 102		
Särkisalo	Kaukosalo	srr 16	Vanha kylätontti	Vanhalla kylätontilla on sijainnut kolme kantataloa Westergärd, Istergärd ja Mellangärd. Paikalla on edelleen Isotalon (ent. Westergärd) ja Itätalon (ent. Istergärd) talouskeskukset.	Seudullinen	3277197	6674324	sr 115, 116		
Särkisalo	Kota	srr 17	Kotan kantatila	Kylän yksinäistalon talouskeskus, entinen rustholli, jonka jonka pihapiirissä vanhaa rakennuskantaa 1800-1900-l.	Seudullinen	3271858	6671682			
Särkisalo	Mondola	srr 18	Mondolan kantatilan tontti	Kantatilan talouskeskus vanhalla asuinpaikalla kallionharjanteella kallionpohjukkaan ulottuvien peltöjen itäpäässä metsän reunassa. Keskeissalittyyppinen päärakennus 1866, laajennettu 1920-l. Pihapiirissä oleva kärjätupa on pitäjän vanhimpia rakennuksia	Seudullinen	3277177	6676308	sr 145		
Särkisalo	Niksär	srr 20	Vanha kalastajakylä	Yhtenäinen, viime vuosisadan talonpoikaista elämäntapaa ja saaristolaisperinteeseen liittyvää 1700-1800-luvulla rakennettua rakennuskantaa edustava kalastajakylä. (RKY1993, 182)	Valtak./osa valtak. kok.	3270700	6669561	sr 152	sra 37	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Norrby	srr 21	Huvila-alue	Kanervala-Ljungberga, vuodesta 1896 alkunsa saanut mittava ja näyttävä huvilakokonaisuus. Lehmuskujan jakaman laajan niittymäisen laakson ympärille sijoittuneet rakennukset muodostavat harvinaisen hyvin säilyneen 1900-luvun alun huvilakokonaisuuden.	Seudullinen	3272021	6674610	sr 157, 164		
Särkisalo	Pensala	srr 24	Pensalon tila ja vanha pappila	Pensalon saari on ollut kirkon omistuksessa jo keskiajalta, pappi asunut saarella v. 1806. Pappilarakennus 1900. 1950-luvulta kesäsiirtolana n. 1950-90-l. Pensalon kantatilaan kuuluvaa 1800-l:n ja 1900-l:n alkupuolen rakennuskantaa.	Seudullinen	3275454	6671238	sr 167, 168		
Särkisalo	Pettu	srr 25	Petun kantatila ympäristöineen	Poikkeuksellisen hyvin säilynyt 1800-luvun rakennuskanta harvinaislaatuissa maisemakokonaisuudessa. Historiallisella tontilla ja sen ympäristössä.	Seudullinen	3275324	6665360	sr 178		
Särkisalo	Suutarkylä	srr 30	Vanha kylätontti	Isojaon aikaan kylässä ollut kaksi taloa Westergärd ja Istergärd. Nykyinen Suutarkylän taoluskeskus sijaitsee Wetergärdin vanhalla tontilla. Asuinrakennus 1910-1930-l, pihapiirissä runsaasti 1900-l alun rakennuskantaa. Uusi päärakennus etäämpänä.	Seudullinen	3273617	6674016	sr 201		
Särkisalo	Tessvär	srr 32	Vanha kylätontti	Tessvärin ja Mellantessvärin talouskeskukset. 1850-l rakennettu empiretyylinen Mellantessvärin huvilamainen rakennus. Yhtenäinen kokonaisuus. Runsaasti hyvin säilynyttä vanhaa rakennuskantaa 1800-luvulta ja 1900-l:n alkupuoliskolta. SU:2 444.	Valtak./osa valtak. kok.	3271468	6666832	sr 209, 213	sra 38	

KUNTA	KYLAKOSA	MKRYHMÄ	RYHMÄ	KUVAUS	ARVOTUS	KOORDX	KOORDY	KOhteet	ALUE	STATUS
Särkisalo	Verkstrand	srr 33	Vanha kylätontti	Vanhalla kyläalueella sijaitsevat yhä kantatilat Verkstrand ja Uusitalo, joiden päärakennukset on rakennettu 1800-luvun lopussa. Kyläalueen halkaisee uusi Särkisalontie kahtia.	Seudullinen	3277846	6675827	sr 217		

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Halikko	Angela	sr 20	Pikkusaari	Kauppias J. Suominen kesähuvila. Keskusmuuripohjakaavainen päärakennus 1911, johon on tehty pieniä muutoksia 1960-70-lukujen vaihteessa. Pihapiirissä vaja ja sauna samalta vuodelta. Koristeluisia jugendia.	Seudullinen			3277146	6696101	
Halikko	Angelniemi	sr 25	Angelniemen entinen kunnantalo	Entinen seurojentalo, joka on rakennettu 1920-l; myöhemmin kunnanvirastona. Muutettu asuinrakennus-, voimistelusal- ja kirjastokäyttöön 1980-l. Pihalla puuvaja 1930-l.	Seudullinen	srr 134		3276099	6697521	
Halikko	Angelniemi	sr 31	Kokkilan koulu	Päärakennuksen kellarissa piirteitä 1700-luvulta. Koulurakennus 1884, laajennus 1914. Lounaispäädyssä opettajien asunto. Remontoitu 1960-l ja 1975. Sisäkoristelussa jugendia. Pihalla koulun keittola 1938 ja sauna 1930-l.	Seudullinen	srr 134		3276102	6697591	
Halikko	Angelniemi	sr 33	Marjamaa	Päärakennus 1892 (rakennuttanut luotsi Johan Achren), korotettiin 1920-l, muutoksia 1960-l. Tilalla lisäksi luotsien vahtitupa (siirretty 100 m päästä), varasto ja sauna 1900-l alusta, kellari 1800-l ja aitta 1800-l. Luotsitila.	Seudullinen			3277396	6696310	
Halikko	Angelniemi	sr 44	Sipilä	Kantatalo vanhalla tontillaan. Päärakennus poikkipäätynen 1920-l rakennettu (sisätilamuutoksia 1960-l), navetta ja talli/asuinrakennus 1900-l alkupuolelta, kanala, sauna 1960-l, sauna/riihi ja aitta 1800-luvulta, kellari 1800-l lopulta.	Seudullinen	srr 6		3276222	6697145	
Halikko	Antola	sr 54	Antola	Yksinäistalo vanhalla tontillaan. Päärakennus 1870-80 (muutoksia 1939-50-l), vilja-aitta 1700-luvulta. Runsaasti ulkorakennuksia 1900-luvulta.	Seudullinen	srr 8		3273242	6702319	
Halikko	Böylä	sr 60	Böylän Osula (ent. Simola)	Kantatila vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1800-l. Tuvan puoleisessa päädyssä toimi kauppa 1940/50-l:ta 1970-luvulle, R.Fagerlundin ykstyiskauppa, myöh. osuuskauppa. Rakennuksen ulkoasu vanhanaikaistettiin 1991. Talli/varasto ja aitta 1800-luvulta.	Seudullinen	srr 10		3271500	6702098	
Halikko	Böylä	sr 63	Vanha Böylä (ent. Sipilä)	Kantatalo lähellä vanhaa tonttiaan. Päärakennus 1917 (piirtänyt Toivo Nieminen 1914, remontti 1945-90). Toinen asuinrakennus 1800-l (tilattoman väen pienasumus). Vanha ulkoasu säilynyt melko hyvin. Ulkorakennuksia 1940-50-luvuilta	Seudullinen	srr 10		3271533	6702167	
Halikko	Esselpää	sr 67	Suviranta	Kesähuvila 1900-l alkupuolelta; jugendityylinen (kuisti 1960-70-l). Varastorakennus 1900-l alusta. Pihalla ulkohuone (renessanssiovet), vaja ja rantasauna.	Seudullinen			3278153	6694453	
Halikko	Hajala	sr 69	Hajala I	Yksinäistalo. Päärakennus 1927-28 (A. Gauffinin suunn. kunnalliskoti), tilan vanha päärakennus n.1900, toiminut vanhustentalona ja ent.sairas- ja mielisairasosastona. Vanhainkoti 1969 (nyk ainoa vanhainkotikäyt.), navetta 1900-l,vaja.	Seudullinen			3273855	6707630	
Halikko	Hevonpää	sr 75	Ylitalo (Ylimmäinen)	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus n 1850-80, muutoksia 1900-10-l ja 1930-l, sisätilamuutoksia 1970-luvulla. Aitta 1800-l, kalustovaja 1914, autotalli 1900-l, sauna, navetta ja puimala.	Seudullinen	srr 14		3273727	6702838	
Halikko	Hirvikallio	sr 79	Kreivinmäki	Vuorentaan ent. torppa. Armfelt lahjoitti torpan Halikon kotiseutu- ja museoyhdistykselle v.1953. Asuinrakennus 1700-l/1800-l, mamsellimylly 1800-l. Luhtiaitta ja aitta 1800-l. Asuinrakennusta lukuunottamatta rakennukset ovat museokäytössä. (SU 684.)	Seudullinen	srr 16	sra 136	3282263	6703340	VMKY 1993 alueella
Halikko	Hirvikallio	sr 86	Rikala	Tiilinen päärakennus 1800-luvulta. Wiurilan katanon tilanhoitajan asunto, varasto ja kellari 1800-l puoliväleistä. Rikalan maat lohkottu pika-asutustiloiksi 1940-50-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 97	sra 136	3283173	6704391	VMKY 1993 alueella
Halikko	Hirvikallio/Kärävuori	sr 88	Rautatiesilta	Rautatiesilta Halikonjoen yli on rakennettu 1890-luvulla. Silta räjäytettiin v. 1918; yläosa tuhoutui, korjattiin käyttökuntoon samana vuonna.	Seudullinen		sra 136	3283582	6704803	VMKY 1993 alueella
Halikko	Hulvela	sr 95	Vähätalo	Kantatalo vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1850-l, muutoksia 1947, 1968 ja 1979. Navetta 1800-l, laaj.1952. Aitta 1800-l, kanala ja luhti 1862. Vaja, sauna ja 2 makasiinia. Muonamiehen asuinrakennus etäämpänä pihapiiristä.	Seudullinen	srr 17		3274322	6704694	
Halikko	Immala	sr 107	Immala	Ent.Ylitalon kantatalo vanhalla kylätontilla (yhd. Ylimmäinen ja Alimmäinen). Tiilinen päärakennus 1935 (korjauksia 1961). Toinen asuinrakennus, jossa on toiminut Kanikolan ensimmäinen osuuskauppa (korj 1958). Paljon ulkorakennuksia 1800-1900-luvuilta.	Seudullinen	srr 21		3279452	6700554	
Halikko	Immala	sr 109	Kaunela	Paavolan alakansakoulu (ja koulukeittiö.) 1928/29, K.Rannisto. Koulutoiminta lopetettu 1969-71. Sisätilamuutoksia 1950-l, 1971/72. Kalustovaja ja sauna 1929, autotalli 1991.	Seudullinen			3279175	6701067	
Halikko	Isokylä	sr 127	Riikon Männikkö	Riikon muonamiehen asunto. Päärakennus 1940 ja vaja 1960-70-l. Osa Seudullisesti arvokasta Riikon kantatalon ympäristöä.	Seudullinen			3272780	6703592	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Halikko	Isokylä	sr 128	Isotalo	Kantatila vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1936, vanhempi asuinrakennus 1830, muutoksia/korjauksia 1967. Navetta 1883, aitta 1840, puuvaja ja savusauna 1800-1900-l vaihteesta, talli ja lato 1900-l.	Seudullinen	srr 23		3272387	6702659	
Halikko	Isokylä	sr 131	Riiko	Kantatalo. Päärakennus 1913/14 (sisätiloja remont. 1957, 1968; ulkos.korist.uusittu), navetta 1913, vaja 1900-l, kanala n 1930, puuvaja 1945, makasiini 1937, kuivurit 1927 ja -92, konehuone. Muonamiehen mökki 1940 ja vaja 1960-70-l.	Seudullinen			3272768	6703122	
Halikko	Joensuu	sr 135	Joensuu eli Äminne	Joensuun kartano. Keskiaikainen räällsäteri. Mansardikattoinen päärakennus 1790-luvulta, laajennus 1811. Asuin- ja ulkorakennuksia 1800-luvulta 1900-luvun alkupuolelle. Hyvin säilynyt kustavilaismiljö puistoineen.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 135	sra 136	3284440	6703401	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kallmusnäs	sr 154	Angelniemen kirkko	Länsitoronlinen pitkäkirkko 1772-74 (Matti Åkerblom, Turku). Korjauksia 1904, 1919 ja 1935 (T.Sora ja G.H.Wahlroos). Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. (RKY 21.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 30	sra 138	3273902	6694376	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kallmusnäs	sr 157	Sapalahti	Kartano, keskiaikainen räällsäteri. Päärakennus vanhimmilta osiltaan rakennettu v.1673, empiretyylinen ulkoasu 1800-luvulta. Talous- ja karjarakennuksia 1700-1900-luvuilta. Alustalaisten asuinrakennuksia 1700-1800-luvuilta. Kansakoulu 1884. (RKY 22.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 31		3272660	6691298	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kanamäki	sr 164	Isotalo	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1910. (muutoksia 1950-l ja 1980-90-l), luhti ja työväenasunto noin 1880-1920, makasiini, navetta ja sauna 1900-l, käymälä, kaksi aittaa n. 1880-1920.	Seudullinen	srr 33		3272739	6700729	
Halikko	Kanamäki	sr 166	Kaven	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1900 (sisätilamuutoksia 1950-l). Navetta 1900, kalustovaja 1900-l, asuinrakennus 1940-l, renkitupa 1900-l, muonamiehen asunto ja paja n 1880-1920, makasiini 1900-l.	Seudullinen	srr 33		3272893	6700802	
Halikko	Kaninkola	sr 182	Vartsalan työväentalo	Vartsalan v.1906 perustetun työväenyhdistyksen työväentalo 1916. Näyttämö purettu ja rakennettu uudelleen, salitilat osittain uusittu. Remontoitu 1990. Pihalla puuvaja/käymälä/verstas 1970-l.	Seudullinen			3279518	6698698	
Halikko	Kankari	sr 184	Alastalo II (aik. Alastalo)	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Talonpoikaistalo 1890, muutoksia 1981 ja 1985. Asuinrakennus/vaja, puuvaja, navetta, aitta, varasto, makasiini, kuivuri ja kanala 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 37		3278395	6708134	
Halikko	Kankari	sr 186	Mutkanperä	Talolan vahtitupa, radanvartijan asunto, myöhemmin VR:n taukotupana. Päärakennus 1899, navetta 1900/1914, sauna 1900-/1915, kellari 1900-l.	Seudullinen			3278192	6707853	
Halikko	Karvala	sr 192	Vähätalo	Osatalo, vanhalla tontilla. Päärakennus 1921/22 (muutoksia 1960, 1971, 1983-1992). Asuinrakennus/sauna 1920-l, navetta/talli 1914, kalustovaja 1985, puimala 1920-30-l, puuvaja/puari 1922/23, kuivuri 1963	Seudullinen	srr 39		3277845	6705945	
Halikko	Karviainen	sr 194	Karviainen	Kantatalo vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1800-luvulta (jatkettu 1900-l:n alussa). Pehtoorin talo ja vilja-aitta 1700-luvulta. Aitta/renkitupa ja rihi 1800-l. Paja/sauna, navetta ja sikala 1900-luvun alusta. Varasto 1951.	Seudullinen	srr 40		3277296	6697407	
Halikko	Kierlä	sr 208	Mänkeri	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1895, korjauksia 1959 ja 1993). Aitta 1800-l. Talousrakennuksia 1900-l. Etäämpänä pihapiiristä omakotitalo. Osa valtakunnallisesti arvokasta Halikonjoen maisema-alueetta.	Seudullinen	srr 43		3281644	6715247	
Halikko	Kultola	sr 236	Katunpää	Kantatalo vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1820-l (muutoksia 1959, 1970-l ja 1980-l). Alitupa 1928, navetta 1896, sauna 1933/34 ja liiteri 1956.	Seudullinen	srr 49		3281038	6706791	
Halikko	Kuttila	sr 259	Vaskion rukoushuone	Rukoushuone 1908, Strandellin arkkitehtimsto Turku. Kirkoksi 1928, Alex Nyström. (Korjauksia 1958), Kansakoulu 1924 (Olavi Salomaa, kouluna 1970-l). Kellotapuli 1959, työkaluvaja, ruumishuone, koulun varasto/ulkohuone n 1924.	Seudullinen			3280415	6715093	
Halikko	Kytö	sr 273	Tenhola	Päärakennus 1920-l, (huvila siiretty Karjalan kannakselta?) Kalustovaja ja ent. tiilitehdas, nyk ankkaala 1920-l, sauna 1986 ja tynnyrisauna 1975.	Seudullinen			3275499	6709197	
Halikko	Kytö	sr 275	Uusitalo (eli Uusikartano)	Osatalo. Päärakennus 1915, Emil Toivonen. Muutoksia 1962 ja 1978. Kalustovaja 1910-l, navetta 1960, kuivuri 1934, kuivuri 1985, makasiini 1980, makasiini, muonamiehen asunto ja navetta n 1880-1920-l.	Seudullinen			3276177	6708906	
Halikko	Kytö	sr 276	Ylimmäinen eli Noukkila	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1830-l (muutoksia 1900-l alussa ja 1958). Kalustovaja, navetta, sikala, aitta ja kuivuri 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen	srr 53		3276284	6710814	
Halikko	Kärävuori	sr 278	Halikon kirkko	Harmaakivikirkko 1440, suorakaiteen muotoista runkoa pidennettiin 1799, J.Sundstedt. Laajennettiin ristikirkoksi 1813-15, C.Bassi. Kellotapuli 1773, M. Åkerblom. Hautakappeli 1831, C.L. Engel. Harmaakivimuuri.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 58	sra 136	3283741	6705206	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kärävuori	sr 282	Kirkkosilta, Isosilta	Halikonjoen kiviarkkusiilta 1866 vanhalla paikalla Kuninkaantien varrella. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 136	3283548	6704944	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Halikko	Kärävuori	sr 284	Pappila	Kappalaisen pappila. Päärakennus 1901, Carl Armfelt (?), Rakennus edustaa sekä klassisia kertaustylejä että kansallisromantiikkaa. Kappalaisen asuinrakennuksena v.1980 asti, 1985 alkaen srk:n päiväkerhotilana.	Seudullinen			3283894	6705269	
Halikko	Kärävuori	sr 287	Vanha kunnantalo	Kunnantalo/lukuhuone 1883 (lukusali, kirjasto ja kunnantoimisto v.1955 asti. Sen jälkeen koulukäytössä 1985 asti, minkä jälkeen kulttuuri- ja kotiseututoiminnan tiloina. Peruskorjattu 1980-l). Liiteri/ulkohuone 1880-l. SU:2 443.	Seudullinen		sra 136	3283662	6704950	VMKY 1993 alueella
Halikko	Kärävuori 13	sr 288	Museo	Viljamakasiini/pitäjänmakasiini 1849-50 (P.J.Gylich). harmaakivinen makasiini vuokrattiin v. 1955 kotiseutu- ja museoyhdistykselle, museotoiminta aloitettiin 1950- ja 60-lukujen vaihteessa. Korjauksia 1978-80-l, arkk. Leif Frelander. SU:2 443.	Seudullinen		sra 136	3283669	6704976	VMKY 1993 alueella
Halikko	Marttila	sr 308	Niemi	Pappilan vanha päärakennus 1900-luvun alusta. Rakennuksessa toimii nykyisin musiikkikoulu. Toinen asuinrakennus 1950-l. Aitta ja riihi/mylly/saha 1800-l. Kellari 1900-l. Rakennukset sijaitsevat vanhalla kantatalon tontilla. Hyvin säilynyt pihapiiri.	Seudullinen	srr 65		3277200	6695097	
Halikko	Montola	sr 323	Montola	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1810-l (1986). Hyvin säilynyt pihapiiri asuin- ja ulkorakennuksineen.	Seudullinen	srr 70		3277466	6706433	
Halikko	Mustinen	sr 335	Pysäkki (Hajalan asema)	Hajalan aseman asemarakennus 1904 Bruno Granholm, muutoksia 1960-l. Ratavartijan asuinrakennus 1900-l alusta. Ulkorakennuksia 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen			3275034	6707556	
Halikko	Myllyperä	sr 340	Kirkkovahankivi	Yksinäistalo. Vanha päärakennus mahdollisesti 1700-l, päärakennus 1924-25, rkm Nylund. Kirkkovahankivi, keskiaikainen saarnapaikka. Makasiini 1895. Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen			3274545	6691993	
Halikko	Myllyperä	sr 342	Myllyperä	Yksinäistalo. Vanha päärakennus mahdollisesti 1700-l, päärakennus 1924-25, rkm Nylund. Kirkkovahankivi, keskiaikainen saarnapaikka. Makasiini 1895. Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta	Seudullinen	srr 74		3275717	6691549	
Halikko	Myllyperä	sr 343	Myllyperä, vanha päärakennus	Yksinäistalo. Vanha päärakennus mahdollisesti 1700-l, päärakennus 1924-25, rkm Nylund. Kirkkovahankivi, keskiaikainen saarnapaikka. Makasiini 1895. Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta	Seudullinen	srr 74		3275669	6691391	
Halikko	Märy	sr 348	Kotirinne	Kantatalon talouskeskus vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1800-l alkupuolelta (muutoksia 1950-l ja 60-l), kuivuri, pränni, aitta, talli ja karjasuoja 1800-l. Navetta 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen	srr 76		3281663	6709077	
Halikko	Märy	sr 351	Pihko	Kantatila vanhalla kylätontillaan. Päärakennus alun perin 1700-l (jatkettu 1850-60-l, muutoksia 1938 ja 1980-l), Kaksi muonamiesten asuinrakennusta 1900-l alusta. Monia ulkorakennuksia 1900-l alkupuolelta	Seudullinen	srr 76		3281537	6708942	
Halikko	Märy	sr 352	Seppälä	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1893 (muutoksia 1935, 1952 ja 1972), aitta 1800-l, maitohuone,työväen asuinrakennus, sauna/kanala, navetta ja sikala 1900-luvun alkupuoliskolta.	Seudullinen	srr 76		3281779	6708981	
Halikko	Märy	sr 354	Sipilä	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1800-l, rapattu 1920-l, paloi osittain 1938, peruskorjattiin 1950-l, jolloin sisätiloihin tehtiin kolme asuntoa. Työväenasuinrakennus 1900-l. Talli/navetta ja sikala 1900-l.	Seudullinen	srr 76		3281769	6709192	
Halikko	Märy	sr 357	Yli-Satuli	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1800-l lp (muutoksia 1938 ja 1969). Kaksi aittaa, kellari/puuverstas ja karjasuoja 1800-l. Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen	srr 76		3281579	6708970	
Halikko	Märy 12	sr 358	Kolmikulma	Halikon sairaala. Useita sairaala-, asuin- ja talousrakennuksia 1930-1950-luvulta.	Seudullinen	srr 75		3282126	6709488	
Halikko	Nummi	sr 378	Takala	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Päärakennus 1800-l. Karjarakennus 1930, 2 vajaa 1900-l. Tila on myyty Halikon piirimielisairaallalle 1938. Päärakennus on ollut potilaskäytössä, 1980-l annettu nuoris-orkesterille harjoitustilaksi.	Seudullinen	srr 80		3282788	6709146	
Halikko	Paatelmaa	sr 384	Peksalan koulu	Peksalan kansakoulu 1900. Pihapiirissä navetta/keittola ja varastorakennuksia 1940-l. Koulu on nykyisin ateljeekäytössä, osa tiloista kunnostettu asunnoksi 1980-l. Ent. navettarakennus asuinrakennuksena.	Seudullinen			3276477	6693508	
Halikko	Pappila	sr 396	Pappila	Päärakennus 1898-1900 (C. Armfelt), muutoksia 1960-l ja 1970). Pihapiirissä pakaritupa ja kellari 1800-luvulta. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 85	sra 136	3283602	6705903	
Halikko	Pappila	sr 397	Pappilanmäki	Entinen Pappilan vuokraviljelijän asuinpaikka. Päärakennus 1928 (muutoksia 1944, 1960-l, 1971). Harmaakivinavetta 1851 (alkuj.pappilan karjarak). Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 85	sra 136	3283575	6705965	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Halikko	Pappila	sr 400	Trömperi	Pappilan torppa. Parituvallinen pääarakennus 1600-l/1700-l. Talli/aitta 1800-l/1900-l. Trömperi-nimi 1834 omistaja Strömbergin mukaan. Kestiekievaritoimintaa 1800-1900-luvuilla. Museoksi 1972. Suojeltu rakennussuojelulla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 137	3272940	6707551	
Halikko	Piintilä	sr 418	Piintilä	Ratsutila. Paritupytyypinen vanha pääarakennus 1680-l. Nykyinen pääarakennus 1850-l. Useita muonamiesten asuinrakennuksia ja sahalaitos sekä talousrakennuksia 1800-1900-luvuilta. Valtakunnallisesti arvokas ympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 89		3277242	6708327	
Halikko	Puotila	sr 440	Puotila	Kantatalo vanhalla tontillaan. Pääarakennus 1894 (muutoksia 1928 ja 1986). Muonamiesten asuinrakennuksia 1800-luvulta. Useita talousrakennuksia 1800-l ja 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen	srr 92	sra 136	3282954	6705302	
Halikko	Puotila	sr 446	Turun -Karjaan rautatiealue (Halikon asema)	Asemarakennus 1898-99 (Bruno Granholm: tyyppiirustukset; laajennus 1903, muutoksia 1990-l). Asuin- ja talousrakennuksia. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 91		3282002	6705305	
Halikko	Puotila	sr 447	Turun-Karjaan rautatiealue (Halikon asema)	Kolme varastoa 1900-luvun alusta; sementtiilirunkoinen, rankorunkoinen, sementtiharkkorunkoinen. Kätetty 1900-luvun alussa rautatieaseman ja osuuskaupan varstoina. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 91		3281966	6705377	
Halikko	Putola	sr 452	Putola (Ylhäis)	Kantatalo, rustholli. Pääarakennus 1700-l. Aitta 1700-l. Työväen asuinrakennus 1936/37. Useita talousrakennuksia 1930- ja 1950-luvuilta. (SU-680)	Seudullinen	srr 93		3284803	6705218	
Halikko	Päämäspää	sr 458	Päämäspää	Kartano, pääarakennus 1800-l alkupuolelta (muutoksia 1800-l lopulla). Väentupa ja talli/navetta 1862. Sauna n 1920-l, lato 1930-l. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 94	sra 138	3274446	6694872	VMKY 1993 alueella
Halikko	Rikala	sr 466	Tammisto	Kihisten alakansakoulu 1930 (K.A.Luontola). Toimi kouluna 1970-l asti, sen jälkeen puutyöverstaana/asuinrakennuksena. Pihapiirissä liiteri/käymälät/sauna 1938.	Seudullinen		sra 136	3282942	6705042	
Halikko	Ruotsala	sr 468	Alastalo	Kantatalo vanhalla tontilla, pääarakennus 1918 (muutoksia 1920-l, 1990). Väentupa 1800-1900-luvulta. Useita talousrakennuksia 1900-luvulta.	Seudullinen	srr 98		3280012	6715472	
Halikko	Ruotsala	sr 494	Vaskion Osuusmeijeri	Meijeri 1906, uusi meijerirakennus 1927, jonka jälkeen vanha meijeri asuin- ja hallintorakennuksena. Meijeritoiminta lopetettiin 1974.	Seudullinen			3279583	6715512	
Halikko	Ruska	sr 502	Ruska	Kantatalo. Pääarakennus 1890-l (Emil Toivonen; pk 1950), vanhanväenasunto 1895, meijeri/työväenasunto ja aitta 1800-l (?), navetta/talli 1942/1956, kuivuri 1990-l ja kalustov. 1900-l alusta.	Seudullinen	srr 100		3274616	6705201	
Halikko	Ruuhikoski	sr 512	Simola	Kantatalo. Pääarakennus 1914 (Juho Wetterviik). Talli+navetta 1900-l alusta. Navetta, viija-aitta/kaappikuivuri ja verkkokuivuri 1930-1950-luvuilta. Puimala 1975.	Seudullinen			3279224	6714446	
Halikko	Saha	sr 531	Saha	Kantatalo vanhalla tontilla. Pääarakennus n. 1900 (muutoksia 1958). Kellari 1700-l. Tiilinen navetta 1870-l. Aitta n. 1900 (kuivuriksi 1962). Sauna/leivintupa n. 1934. Kaksi makasiinia 1900-l jälkipuoliskolta.	Seudullinen	srr 104		3280941	6713657	
Halikko	Saha	sr 532	Sahankoski	Mylly 1926 (myllyn koneisto ja hirret aiemmin myllystä 1900-l alusta). Asuinrakennus n. 1900. Navetta n. 1930-l, Asuinrakennus 1950-l.	Seudullinen			3280730	6713426	
Halikko	Sauvonkylä	sr 534	Aittanummi	Mäen ratsutilasta, vanhalla tontilla. Pääarakennus 1920 (rkm Nummelin; peruskorjaus 1990). Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 105		3278372	6716849	
Halikko	Sauvonkylä	sr 546	Mäen tila	Kantatilan tontti. Ent.kansakoulu, nyk.peruskoulun ala-aste 1939 (muutoksia 1978 ja 1987). Koulurakennus 1968. Sauna ja varasto 1960.	Seudullinen	srr 105		3278451	6716815	
Halikko	Tammenpää	sr 561	Tammenpää	Kantatalo, kruununpuustelli 1800-l. Pääarakennus 1865-75 (laaj 1924). Portinvartijan talo n 1918. Useita asuin- ja ulkorakennuksia 1800-l ja 1900-l alkupuolelta. Kivisilta.	Seudullinen	srr 108		3275877	6696820	
Halikko	Tavola	sr 565	Kauhala	Kantatalo vanhalla tontillaan. Pääarakennus 1873 (muutoksia 1930-l, 1947-1948, 1970 ja 1986). Väentupa ja aitta 1800-l. Talli ja muita ulkorakennuksia 1900-l alusta.	Seudullinen	srr 109		3282664	6707959	
Halikko	Tavola	sr 567	Kyöpi	Kantatalo vanhalla kylätontillaan. Paritupa 1800-l (tupaosa 1700-l, jatkettu 1800-l, muutoksia 1940-l; ja 1987). Talli/vaja ja navetta 1900-luvun vaihteesta.	Seudullinen	srr 109		3282669	6708059	
Halikko	Tavola	sr 569	Mikola	Kantatalo vanhalla tontillaan. Paritupa 1800-l, muutoksia 1860, 1890-1910, 1952 ja 1977. Syytinkiasunto 1888 ja palkollisten asuinrakennuksia 1900-l alkupuolelta. Useita ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen	srr 109		3282717	6708027	
Halikko	Toivila	sr 591	Alakylä	Kantatalo/osatalo. Leveärunkoinen pääarakennus. 1910-20-l, puuseppä Wetterviik, muutoksia 1940-l, 1950-l ja 1973). Navetta 1948, kuivuri, varasto 1940-l ja kuivuri 1940-l.	Seudullinen	srr 111		3279252	6716378	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Halikko	Toivila	sr 592	Isolintu	Kantatalo vanhalla tontillaan. Päärakennus 1900-l alusta. 1900-luvun alun pihapiiri, jossa useita ulkorakennuksia 1900-l alkupuoliskolta.	Seudullinen	srr 111		3279038	6716298	
Halikko	Toivila	sr 597	Ketola	Isolinnun ent. torppa.Päärakennus 1900-l alkusta. Savusauna 1800-luvulta. Aitta ja kaksi kellaria 1920-l, sauna 1940-l, vaja 1970-80-l, navetta 1950-l.	Seudullinen			3278929	6717194	
Halikko	Toppjoki	sr 618	Koivuniemi	Toppjoen syöttökiltilä. Päärakennus 1928 (Autero), muutoksia1996). Pihapiirissä useita asuin- ja talousrakennuksia 1920-luvulta. Rantasauna 1950. Puutarhan suunnitellut Olsson.	Seudullinen			3274474	6696163	
Halikko	Toppjoki	sr 619	Toppjoen kartano	Muodostettu yhdistämällä Kaerlan, Simolan, Naapalan ja Jullaksen kantatolat.Päärakennus n1828 (C.L.Engel). Pakarintupa n 1770. Alustalaisten asuinrakennuksia ja talousrakennuksia 1800-1900-luvuilta. Kalastajan torppa 1800-l.	Seudullinen			3273369	6696524	
Halikko	Torkkila	sr 622	Isotalo (Keskitalo)	Kantatalo vanhalla tontillaan. Päärakennus 1800-l. Navetta n1880-1920, vaja/as.rak 1900-l, vaja/makasiini n1880-1920. Kantatilan pihapiiri, jonka rakennukset ovat säilyneet hyvin alkuperäisessä asussaan.	Seudullinen	srr 114		3272093	6701720	
Halikko	Tuiskula	sr 628	Lill-Tuiskula	Kesähuvila 1920-luvulta. Pihapiirissä varasto, autotalli ja sauna 1950-60-l.	Seudullinen			3277863	6695127	
Halikko	Valttila	sr 644	Valttila	Kantatalo. Päärakennus n 1860-l. Pihapiirissä useita asuin- ja talousrakennuksia 1800-1900-luvuilta.	Seudullinen			3276345	6697420	
Halikko	Vartsala	sr 652	Kansakoulu	Kansakoulu 1922, nykyisin peruskoulun ala-aste. Pihapiirissä navetta/varasto ja sauna.	Seudullinen			3279405	6698192	
Halikko	Vartsala	sr 660	Osuuskauppa	Asuin- ja liikerakennus. Osuuskauppa 1907, Tähkä 1932-1980-l. Leipomo kellarikrs 1926, toimi 1938 asti. Yksityisasuntona 1983 lähtien. Varasto ja sauna.	Seudullinen			3279757	6697575	
Halikko	Vaskion Lempilä	sr 675	Lempilän Alastalo	Kantatalo. Paritupa 1800-l. Riihi väentupa/lato/navetta, luhtiaitta ja savusauna/pyykkitupa 1800-l. navetta ja lato 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen	srr 122		3281807	6713547	
Halikko	Viala	sr 680	Päittenpää	Entinen Kihisten torppa. Päärakennus 1900-l alusta (muutoksia 1983), navetta ja sauna 1900-l alusta. Makasiini 1950-l.	Seudullinen			3280879	6705497	
Halikko	Viikerlä	sr 689	Viikerlän yksinäistalo	Kantatalo vanhalla tontillaan.Päärakennus 1892 (muutoksia1972). Omakotitalo 1960. Piharakennuksia 1800-1900-luvuilta.	Seudullinen	srr 125		3277306	6699620	
Halikko	Villikkala	sr 691	Villikkalan yksinäistalo	Kantatalo. Päärakennus 1929 (muutoksia 1970-l). Useita piharakennuksia 1800-1900-luvuilta.	Seudullinen			3277151	6704775	
Halikko	Viurila	sr 701	Viurila (Wiurila)	Kartano vanhalla tontillaan. Päärakennus 1806-14, C. Bassi. Talli, navetta, työväen asuinrakennus ja aitta-kompleksi 1836-45 (Engel?). Viinikellarin rauniot 1400-l.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 127	sra 136	3282716	6702729	VMKY 1993 alueella
Halikko	Vuorentaka	sr 707	Vuorentaka	Kartano vanhalla tontillaan. Päärakennus alun perin 1570-l, ulkoasu 1850-l. Kaksi asuinrakennusta 1870-l. Luhtiaitta, riihi/lato ja navetta 1800-l. Maakellari, kanala ja hautomo 1930-l.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 130	sra 136	3282286	6702087	VMKY 1993 alueella
Halikko	Yttelä	sr 724	Markula	Kantatalo, rustholli, vanhalla tontillaan. Päärakennus1882, muutoksia 1938, 1967 jälkeän. As.rak/paja/sauna ja aitta 1800-l. Puuvaja 1900-l. Maito huone, puimala, vanhanväen asuinrakennus ja navetta 1930-l.	Seudullinen	srr 133		3282532	6706814	
Halikko	Yöntilä	sr 735	Yöntilä (ent. Sipilä)	Entinen Sipilän kantatalo. Päärakennus 1800-l/1939, leivin- ja väentupa 1910-20-l. Useita talousrakennuksia.	Seudullinen			3273092	6705170	
Kiikala	Johannislund	sr 50	Johannislund	Johannislundin lasiruukin alue. Rakennukset 1815-1950. Päärakennus 1877/78. Varsinainen lasihytti purettu, jäljellä vain savupiippu. Useita rakennuksia n. 1930-l, T. Paatela. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 3	sra 18	3318098	6710169	VMKY 1993 alueella
Kiikala	Kiikala	sr 68	Kirkko	Puinen pitkäkirkko 1859, hirsirunko, peiterimavuoraus, satulakatto. Suunnittelija N.J. Östermann. Kellotapuli 1800, ulkoasultaan perinteellinen lounaisuomalainen puutapuli, sipulikatko. Kirkon ympärillä hautausmaa. SU-680.	Seudullinen	srr 4	sra 19	3310689	6710647	
Kiikala	Kiikala	sr 71	KUNNANTALO	Klassistisvaikutteinen pankiksi ja kunnantaloksi rakennettu rakennus 1927, rkm Frans Virtanen. Peltoniemen tilasta erotettu tontti jaettiin kahtia pankille ja kunnantalolle, rakennus nyk. kokonaan kunnantalona. Ikkunat ja ovet uusittu.	Seudullinen		sra 19	3310555	6710553	
Kiikala	Kruusila	sr 105	Aro	Kantatila. Talonpoikaistalo, jatkettu paritupa 1880-1890-l, Josef Sten. Muutoksia 1947/48 tiilikate, sisätilamuutoksia 1979, 1993. Talli/sikala 1800-l (?). Aitta ja riihi 1800-l. Puimala 1920. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 20	3304913	6701477	VMKY 1993 alueella
Kiikala	Kruusila	sr 109	Jäppi	Kantatila. Talonpoikaistalo, alun perin paritupa (9x16m) 1700-l, muutoksia 1967-69, katto vahvistettu 1991. Aitta 1700-l. Syyntiläisasunto, riihi, navetta ja paja 1800-l. Navetta ja liiteri 1900-l:n alku. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 20	3304779	6701172	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Kiikala	Kärkelä	sr 123	ISOTALO lomake	Kartano. Tila on muodostettu Södergårdista ja sen 5 palstatilasta 1937. Päärakennus 1800-l, tiilinen osa (puinen osa kuuluu Kärkelän tilaan), remontoitu 1960-l. Navetta 1889, väentupa 1800-l(?) Karjakeittiö/sauna.	Seudullinen	srr 7		3305516	6715701	
Kiikala	Kärkelä	sr 128	KÄRKELÄ lomake	Kartano. Hirsirunkoiseen päärakennukseen on 1890-luvulla liitetty uusgootinen tiiliosa. Pihapiirissä koristeellinen huvimaja. Kärkelä muodostettiin yhdistämällä Alhainen ja Ylhäinen 1816/23, jaettu 1903 Kärkelään ja Södergåriin.	Seudullinen	srr 7		3305517	6715684	
Kiikala	Pappila	sr 140	Pappila	Kaukon autioutilasta muodostettu pappila (1640). Asuinrakennus 1800-l alusta, peruskorjattu 1980-luvulla vanhaa henkeä kunnioittaen. Pihassa toinen asuinrakennus 1850? SU 681.	Seudullinen	srr 14		3312156	6708998	
Kiikala	Pappila	sr 141	Pappila	Entisen Kiikalan kirkon paikalle tehty pappilarakennus vuodelta 1813.	Seudullinen	srr 14		3312159	6708994	
Kiikala	Pirilä	sr 170	Isoaro	Kansallisromanttisia vaikutteita omaava asuinrakennus 1933-34. Navetta-sikala 1933-34. Kuvuri 1940-l.	Seudullinen			3306376	6700868	
Kiikala	Yltäkylä	sr 262	ALIKRIIPI (Alestupa)	Osatalo, 1700-l, vanhalla kylätontilla. Talonpoikaistalo 1860, muutoksia 1934,-69,-76. Syyntinkiasunto 1921-22. Mansardikattoinen kivinavetta 1922, korj. 1954. L-muotoinen sementtitiilinen sikala/kanala 1927, muutoksia 1957. Aitta 1800-l. Vaja MM:2 K 205	Seudullinen	srr 17	sra 28 (Suomusjärvi)	3311824	6703906	
Kiikala	Yltäkylä	sr 267	KIIO lomake	Kantatalo. Pohjakaavaltaan keskeissalillinen talonpoikaistalo n. 1850-l, muutoksia 1909-10. Rakennus on antikvaarisesti hyvin säilynyt. Vaja, navetta, talli, aitta ja sikala/kanala 1900-1910-l.	Seudullinen		sra 28 (Suomusjärvi)	3311328	6703788	
Kiikala	Yltäkylä	sr 284	YLI-ANTTILA	Osatalo 1700-l, historiallisella kylätontilla. Parituvallinen talonpoikaistalo 1872, muutoksia 1930-l, korjauksia 1990-l. Alkuperäisiä yksityiskohtia säilynyt. Rakennuksessa toimi koulu 1928-1953. MM:2 K 205.	Seudullinen	srr 17	sra 28 (Suomusjärvi)	3311812	6703820	
Kiikala	Yltäkylä	sr 286	Yli-Lääppä	Osatalo 1700-l. Talonpoikaistalo 1933-34. Kivinavetta 1911. Syyntinkiasunto 1910-20-l. Jalasaitta 1700-l (?) ja tiilinen vilja-aitta. MM:2 K 205	Seudullinen	srr 17	sra 28 (Suomusjärvi)	3311808	6703987	
Kisko	Aijala	sr 1	Aijalan kaivos	Teollisuushalli, konttorirakennus ja varasto 1950-60-luvulta.	Seudullinen			3298396	6681062	
Kisko	Bergvik	sr 5	Bergvik	Kantatalo. Kartanorakennus torneineen, 1907. Rakennusta on jatkettu 1980-l (?). Pihapiirissä vanhaa rakennuskantaa, mm. aitta, hirsivaja, kivinavetta. (SU 716).	Seudullinen	srr 4		3302274	6697841	
Kisko	Haapaniemi	sr 7	Haapaniemen kartano	Kartano. Yksi vanhimmista rannikkoseudun aateliskartanoista on rakennettu 1728 ja sen pihapiirissä on Hornin suvun kivilinnan rauniot 1500-luvulta. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema. (RKY1993, 50).	Valtak./osa valtak. kok.	srr 5	sra 40	3303666	6686171	VMKY 1993 alueella
Kisko	Haapaniemi	sr 8	Haapaniemi	Parituvallinen asuinrakennus pihapiireineen 1900-luvun vaihteesta. Ollut Haapaniemen kartanon työntekijöiden asunto. Osa Haapaniemen kartanon valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. (RKY1993, 50.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 5	sra 40	3303642	6686082	VMKY 1993 alueella
Kisko	Hongisto	sr 10	Hongiston kartano	Kartano. Empire-tyylinen päärakennus 1840-luvulta. Pihapiiriin kuuluu maisemallisesti merkittävä puistoalue. Seutukaavassa suojelukohde (SU 720).	Seudullinen	srr 6		3299213	6691100	
Kisko	Jyly	sr 13	Koivuniemi	Lohkotila. Ollut Kiskon kunnan omistuksessa hoitopalvelulaitoksena, nykyisin yksityisenä vieroitushoitolaitoksena. Päärakennus vuodelta 1929. Pihapiirissä on lisäksi 1920-luvun ulkorakennus ja vuonna 1997 rakennettu majoitusrakennus.	Seudullinen			3311689	6687528	
Kisko	Kaukuri	sr 24	Kreivi	Kantatila. Talonpoikaistalo n. 1800-1900, pihapiirissä on lisäksi aitta, uudempi navetta ja vaja.	Seudullinen	srr 11		3300928	6685644	
Kisko	Kaukuri	sr 27	Uotila	Kantatalo. Asuinrakennus 1840-50-l, muutoksia 1990-l, rakennuksessa on toiminut myös koulu. Talonpoikaistalo ennen v. 1920. Kookas luhtiaitta 1800-luvulta ja vanha härkätalli 1700-luvun alusta. (SU 712.)	Seudullinen	srr 12		3300996	6684509	
Kisko	Kavasto	sr 28	Keskitalo	Kantatalo. Entinen kappalaisen virkatalo. Talonpoikaistalo 1880-l, viistokulmaiset kuitit. Pihapiirissä on toinen 1800-luvun asuinrakennus ja navetta 1940-luvulta. (SU 715).	Seudullinen	srr 13		3305333	6689370	
Kisko	Kavasto	sr 30	Triisi	Kantatalo vanhalla kylätontilla. Talonpoikaistalo 1800-luvun lopulta, peruskorjattu 1990-luvulla. Sauna, navetta, vaja ja aitta 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen	srr 13		3305302	6689341	
Kisko	Kavasto	sr 31	Uusikylä	Kantatalo historiallisella kyläalueella. Talonpoikaistalo 1920-luvulta, peruskorjattu 2000-luvun alussa. Pihapiirissä on 1920-luvulta toinen asuinrakennus, sauna ja lato.	Seudullinen	srr 13		3305328	6689460	
Kisko	Kirkonkylä	sr 37	Härkä I	Kantatila, ratsutila, talouskeskus vanhalla paikalla. Asuinrakennus on rakennettu v. 1841. Peruskorjattu 1990-luvulla (vuoraus ja ikkunat uusittu). Sisätilat täysin peruskorjattu.	Seudullinen	srr 15	sra 39	3305168	6687035	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Kisko	Kirkonkylä	sr 43	Kiskon säästöpankki	Entinen Säästöpankin rakennus, joka valmistui v. 1904. Tontti on lohottu Viikarin tilan maista v. 1925. Toiminut myös Kunnantalon, nykyisin asuintalona.	Seudullinen	srr 15	sra 39	3304990	6687093	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 46	Koivuharju	Työväentalo, joka on ollut Orijärven kaivostyöläisten käytyössä. Rakennettu v. 1909. Lohottu Klockarsin / Orijärvi Oy:n maista v. 1960.	Seudullinen		sra 41	3308100	6684807	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 54	Matkahärkä	Kirkonkylän lainamakasiini. Luonnonkivistä tehty rakennus valmistui v. 1851. Nykyisin kotiseutumuseona. (SU-kohde 710)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 15	sra 39	3305094	6687004	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 60	Satulinna	Kansakoulu, joka on rakennettu kirkonkylään v. 1890. Nykyisin asuinrakennuksena. (SU-kohde 711)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 15	sra 39	3305019	6687168	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 66	Viirilä	Mäkitupa, asuinrakennus on rakennettu v. 1900. Lohottu Viikarin tilasta v. 1925.	Seudullinen	srr 15	sra 39	3304966	6687142	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 67	Vuorela	Mäkitupa, lohottu Viikarista v. 1925. Seurakuntasäsen talo, rakennettu 1900-luvun alussa. Isojakokarttojen mukaan paikalla on ollut torppa tai mäkitupa 1760-luvulla.	Seudullinen	srr 15	sra 39	3305024	6687127	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 68	Vuorela	Tiilattoman väestön asuinrakennus, joka on rakennettu ennen vuotta 1920. Lohottu Härästä v. 1923.	Seudullinen	srr 15	sra 39	3304951	6687177	VMKY 1993 alueella
Kisko	Kirkonkylä	sr 69	Vuorilinna	Asuinrakennus rakennettu 1800-luvun lopulla, laajennettu ja korotettu myöhemmin, peruskorjattu 1981. Uimahuone 1920. Erotettu Härästä palstatilaksi v. 1913.	Seudullinen		sra 39	3304787	6687493	
Kisko	Liuhto	sr 82	Liuhto	Kantatila. Talonpoikaistalo 1910-luvulta, muutoksia 1958. Aitta ja navetta 1910-l. Talousrakennuksia 1900-l jälkipuoliskolta. (Kivikautinen asuinpaikka, SU-kohde 677)	Seudullinen	srr 20		3309606	6692590	
Kisko	Orijärvi	sr 86	Fiskarsin Vaskitehdas	Kaivosalue. Ruukin kartano n. 1750, muutoksia 1897, arkkitehti Aarno Ruusuvoori 1965. Runsaasti vanhaa rakennuskantaa ja maisemallisesti merkittävät vedenpeittämät avolouhokset. (RKY1993,51)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 24	sra 41	3308562	6684606	VMKY 1993 alueella
Kisko	Orijärvi	sr 88	Paavo	Kantatila. Asuinrakennus 1800-luvun puolelta, on kunnostettu mallillisesti. Talousrakennus ja kaksi aittaa 1900-luvun vaihteesta sekä sauna 1920-luvulta.	Seudullinen	srr 25		3310619	6683821	
Kisko	Pappila	sr 92	Kirkko	Puinen kirkkorakennus valmistunut 1810, sakasti todennäköisesti 1300-luvulta, tynnyriholvas. Hautausmaalla 3 kappelia, Haapaniemen kartanon Horn-suvun harmaakivistä muurattu kappeli 1600-luvulta, kellotapulii 1754.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 15	sra 39	3305073	6686948	VMKY 1993 alueella
Kisko	Pappila	sr 93	Pappila	Pappilan päärakennus valmistui 1876, suunnittelija Erik Berg. Aitta 1800-luvulta (?), navetta 1924. SU-kohde 719	Valtak./osa valtak. kok.		sra 39	3305035	6686766	VMKY 1993 alueella
Kisko	Sillanpää	sr 102	Sillanpää	Kantatalo. Mansardikattonen talonpoikaistalo 1919. Pihapiirissä runsaasti vanhaa rakennuskantaa, mm. navetta, karjarakennus ja aitta 1900-luvun alusta, syytinkitalo 1940-luvulta?, toinen asuinrakennus 1920-luvulta.	Seudullinen	srr 28		3299496	6686981	
Kisko	Svartelanböle	sr 109	Svartelanböle	Kruunun uudistila. Asuinrakennus 1913, muutoksia 1974, 1999. Vaja, talli ja sauna.	Seudullinen	srr 30		3309182	6692069	
Kisko	Tieksmäki	sr 110	Heikkilä	Kantatila. Talonpoikaistalo 1800-1900-luvukujen vaihteesta. Pienempi asuinrakennus, aitta, kanala ja rapattu tiilinen viljamakasiini 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen	srr 31		3298538	6689258	
Kisko	Tieksmäki	sr 111	Lampola	Kantatila. Talonpoikaistalo 1862, toinen asuinrakennus samalta ajalta, samoin makasiini ja aitta. Kivikautinen asuinpaikka metsärinteellä, SU-kohde 654.	Seudullinen	srr 31		3298842	6689114	
Kisko	Tieksmäki	sr 112	Luostarinmäki	Vanha koulukiinteistö 1900-luvun alusta. Kaksi koulurakennusta, joista toinen on rakennettu v. 1916, muutoksia 2002, toinen 1930-luvulla, muutoksia 1950-, 1980- ja v. 2000.	Seudullinen			3298869	6689494	
Kisko	Toija	sr 118	Jyvästö	Lainamakasiini, rakennettu luonnonkivistä v. 1858, nykyisin näyttelytilana. Sijaitsee Ilveksen vanhalla kylätontilla.	Seudullinen	srr 33	sra 42	3303298	6688881	
Kisko	Toija	sr 136	Melleri	Kantatalo, ratsutila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus, jossa keskeissalityyppinen pohjakaava rakennettu 1856. Korjattu 1920-luvulla (kuisti, ulonne). Työväen asuinrakennus 1911 ja runsaasti talousrakennuksia 1900-luvun alkupuoliskolt	Seudullinen	srr 33	sra 42	3303087	6688851	
Kisko	Toija	sr 138	Mommola	Kantatila, ratsutila. Talouskeskus vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1782 (mansardikattonen muut. Satulakatos 1800-l:n alussa). Päärakennuksen molemmiin puoliin sijaitsevat siipirakennukset ovat vanhempia. Navetta, talli ja aitta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 42	3303308	6688419	VMKY 1993 alueella
Kisko	Toija	sr 139	Motbacka	Entinen Mommolan voudin asuinrakennus, rakennettu 1888, kuisti rakennettu myöhemmin. Lohottu Skepparssista v. 1985.	Seudullinen	srr 32	sra 42	3303007	6688475	VMKY 1993 alueella
Kisko	Toija	sr 145	Osuusmeijeri	Osuusmeijeri, rakennettu 1920-luvulla. Toimii nykyisin kunnantalon (korjattu 1989 ja 1994). Lohottu Ilveksen tilasta 1931.	Seudullinen			3303601	6688938	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Kisko	Toija	sr 160	Vuorimaja	Asutustila, erotettu Kotirannan tilasta 1933. Asuinrakennus valmistunut 1932. Katto uusittu 1950-luvulla.	Seudullinen			3303806	6688808	
Kisko	Viiri	sr 162	Seppä	Kantatila. Talonpoikaistalo 1839. Pihapiirissä runsaasti vanhaa rakennuskantaa. SU-kohde 714.	Seudullinen	srr 34		3304590	6690635	
Kisko	Vilikkala	sr 164	Koulu	Kaksi koulurakennusta, toinen 1840-luvulta(ent. Sirkan päärakennus) ja toinen 1900-luvun alkupuolelta. Aivan Viikkalantien laidalla kalliopohjaisella loivalla mäellä.	Seudullinen	srr 36		3303338	6697663	
Kisko	Ylätkylä	sr 168	Kara	Kantatila. Talonpoikaistalo 1899, muutoksia 1935, 1979, 1994. Talousrakennuksia 1900-luvun vaihteesta.	Seudullinen			3308409	6692254	
Kisko	Ylätkylä	sr 170	Pitkä	Kantatila. Talonpoikaistalo 1899, kuistiosa n. 1940-60-l. Navetta 1920-luvulta.	Seudullinen	srr 39		3308290	6691839	
Kuusjoki	Hämäläinen	sr 1	Alihärrri	Alihärrri on v. 1600 perustetun Härrin talon puolikas, halottu v. 1745. Se on sijainnut nykyisellä paikalla jo isojaon aikaan 1700-luvun lopulla. 1800-luvulta peräisin olevat asuinrakennus ja piharakennus ovat 1900-luvun alun ulkoasussa.	Seudullinen	srr 3		3294480	6719309	
Kuusjoki	Hämäläinen	sr 9	Pohjatalo	Pohjatalo on 1920-luvulla rakennettu, hyvin alkuperäisessä asussa säilynyt entinen Kuusjoen säästöpankin pankkirakennus, joka sijaitsee keskeisellä ja näkyvällä paikalla Ylikulmantien varrella Hämäläisten taajamassa.	Seudullinen	srr 1		3293788	6719300	
Kuusjoki	Hämäläinen	sr 12	Päivölä	Päivöläntontilla olevissa rakennuksissa on toiminut Kuusjoen meijeri vuodesta 1914. Ne ovat säilyneet varsin hyvin alkuperäisessä asussa. Sijainti on keskeinen ja näkyvä.	Seudullinen	srr 1		3293655	6719236	
Kuusjoki	Hämäläinen	sr 13	Ylihärrri	Ylihärrri on v. 1600 perustetun Härrin talon puolikas,erotettu v. 1745. 1800-luvulta peräisin asuinrakennus, puuvaja, kellari, pikkutupa ja mahdollisesti myös navetta ja piharakennus, säilyneet pääosin alkuperäisessä asussa.	Seudullinen	srr 3		3294548	6719276	
Kuusjoki	Impola	sr 16	Haali	Impolan kylän kantatalo, 1600-l. Metäksen kanssa Impolan kartano. Talonpoikaistalo 1800-l, kivinavetta ja aitta 1800-l, aitta ja varastorakennuksia 1900-l. Vanhalla kylätontilla, keskeinen.	Seudullinen	srr 5		3290488	6717528	
Kuusjoki	Impola	sr 20	Impo	Impo-nimisellä tilalla sijaitsee Impolan saha, perustettu 1853, tontti erotettu 1953. Paikalla on ollut paja (höyrysaha) jo aiemmin n. 1900-l. Näkyvä, Turilantien ja Kuusjoen välissä.	Seudullinen			3289248	6717579	
Kuusjoki	Impola	sr 24	Pyörtenkoski eli Pyörte	Kruunun uudistila 1790-l, jaettu kolmeen osaan 1804. Talonpoikaistalo 1800-l alku, vanha osa saattaa olla alkuperäinen, jatkettu 1870-l. Luhti 1800-l, aitta 1793, navetta ja kanala 1900-l alusta, savusauna 1879, puimala 1910-l.	Seudullinen			3287452	6717367	
Kuusjoki	Kurkela	sr 50	Isoparta	Kantatalo (talonpoikaistalo), talouskeskus siirretty nyk. paikkeille viimeistään 1790-l, edustava empiretyylinen päärakennus 1860-l, navetta 1900-l alku, vilja-aitta ja riihi 1800- loppu, puuvaja, liiteri.	Seudullinen	srr 8		3291589	6717861	
Kuusjoki	Kurkela	sr 54	Kirkonmäki (Kirkko)	Kirkonmäki-nimisellä tontilla sijaitsee Kuusjoen kirkko (1823), tapuli (1882) ja entinen ruumiiden säilytysvaja (1930-1950-luku). Itäpään sakaristo on 1930-luvun lopulta. Kirkkoa ympäröivä kiviaita on tehty vuonna 1902.	Seudullinen	srr 9		3292558	6718231	
Kuusjoki	Kurkela	sr 57	Muistola	Muistola-nimisellä tiluksella sijaitsee Alipässin vanha pihapiiri, jonka rakennuksista aitta ja navetta ovat 1800-luvun puolelta, asuinrakennus ja vaja 1900-luvun puolelta. Muistola sijaitsee Kurkelan kylän vanhalla kylätontilla.	Seudullinen	srr 10		3292598	6718390	
Kuusjoki	Kurkela	sr 63	Vanhatuomola	Isojaon aikaan 1792 Tuomola on sijainnut nykyisestä paikasta n. 200 m pohjoiseen vanhalla kylätontilla. Isojaon täydennysjakokartassa vuodelta 1907 Tuomola sijaitsee jo nykyisellä paikalla. Nykyinen asuinrakennus on 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 9		3292493	6718223	
Kuusjoki	Pappila	sr 86	Kylänpää	Kylänpää on erotettu Vanhatalosta 1830, talouskeskus lienee sijainnut nykyisellä paikalla 1820- tai 1830-luvulta lähtien. Komea talonpoikainen asuinrakennus (ettervik) 1909, runsaasti talousrakennuksia 1800-900-l. (luhti, 2 navettaa, kellari, sikala..	Seudullinen			3291738	6718923	
Kuusjoki	Raatala	sr 98	Ketokulta	Kullan kantatalon puolikas, erotettu v. 1791, siirretty kylätontilta 1800-luvulla. Talonpoikaistalo v. 1917, alkuperäinen ilme hyvin säilynyt. Tien varrella 1890 rakennettu riihi. Näkyvä, keskeinen sijainti.	Seudullinen			3290177	6719568	
Muurla	Harjula	sr 2	HARJULA	Osatalo, Harjulan kantatila jaettu 1960-l. Harjulaksi ja Yliharjulaksi. Nykyisen Harjulan asuinrakennus tehty 1906 vanhan väen asunnoksi (n. 14 x 9 m.), peruskorjaus 1960-l. (kuisti, ikkunat,vuoraus). Pihapiirissä myös ent. työväen as.rak 1900-l alusta	Seudullinen	srr 2		3291717	6694526	
Muurla	HARJULA	sr 11	YLÄHARJULA	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Leveärunkoinen päärakennus vuodelta 1906 (10x28 m., epäsymmetrinen pohjakaava, konsoleita, koristeikkauksia), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Useita talousrakennuksia 1800-1900-luvulta.	Seudullinen	srr 2		3291777	6694524	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Muurla	Järvi	sr 15	JORKOLA	Tilan pääarakennus on vanha Kosken kartanon muonamiesten asuinrakennus, tehty Suomensjärven vanhan kirkon hirsistä 1800-luvun alkupuolella. Satulakattoisen rakennuksen (13x8 m.) vanha ulkoasu on pääosin hyvin säilynyt. Seutukaavan SU-kohte.	Seudullinen			3293626	6702572	
Muurla	Järvi	sr 25	MANNI	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Pääarakennus 1850-luvulta (8x16 m., satulakatto, poikkipäätty), rakennusta lyhennetty ja korotettu 1900-luvun alussa, ulkoasu 1950-luvun peruskorjauksesta. Pihapiirissä mm. navetta vuodelta 1908. RKY1993, 98.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 4	sra 1	3295393	6702882	VMKY 1993 alueella
Muurla	Järvi	sr 29	MÖLKKÄRI	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Pääarakennus 1870-luvulta (10x30 m., paritupa), peruskorjattu vanhaa ilmeittä tavoitellen 1980-luvulla. Pihapiirissä lisäksi uudempiä talousrakennuksia. RKY1993, 98.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 4	sra 1	3295430	6702820	VMKY 1993 alueella
Muurla	JÄRVI	sr 30	PAJARI	Kantatila, talouskeskus siirretty nykyiselle paikalleen vanhalta kylätontilta v. 1852. Asuinrakennus samalta vuodelta (9,5x25 m.), peruskorjauksia (lautavuoraus, kuisti, ikkunat). Pihapiirissä useita talousrakennuksia.	Seudullinen			3293801	6702244	
Muurla	Järvi	sr 35	TAPANI	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Pääarakennus rak. 1922 (11x21 m., satulakatto epäsymmetrinen pohjakaava, molemmilla sivuilla poikkipäädty), peruskorjauksista huolimatta vanha yleisilme hyvin säilynyt. Kivinavetta vuodelta 1911. RKY1993, 98.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 4	sra 1	3295401	6702842	VMKY 1993 alueella
Muurla	Kaukelmaa	sr 42	KAUKELMAA	Kartano, talouskeskus vanhalla yksinäistontilla. Päärakennuksen vanhin osa 1700-luvulta, jatkettu 1800-luvulla (10 x 42 m., satulakatto, poikkipäätty), vanha ulkoasu pääosin hyvin säilynyt. Useita talousrakennuksia 1900-luvulta.	Seudullinen	srr 6		3297183	6700838	
Muurla	Kaukola	sr 51	ESKOLA	Kantatila. Talouskeskus siirretty nykyiselle paikalleen 1700-luvun lopulla. Päärakennus vuodelta 1914 (satulakatto, epäsymmetrinen pohjakaava), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Työväen asuinrakennus 1800-l., useita talousrakennuksia 1800-1900-l.	Seudullinen			3294831	6696258	
Muurla	Kaukola	sr 63	POMPARI	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella kylätontilla. Pääarakennus vuodelta 1905 (pituus 36 m., satulakatto), laajennettu useaan kertaan pituussuunnassa. Toinen asuinrakennus 1800-luvun vaihteesta, kaksi aittaa 1800-l., entinen navetta vuodelta 1914.	Seudullinen	srr 9		3294803	6696750	
Muurla	Kistola	sr 72	ANTTI	Kantatila. Talouskeskus lähes isojaon aikaisella kylätontilla. Pääarakennus v:ltä 1914 (10,5x20,5 m., satulakatto), ikkunat uusittu, muuten vanha yleisilme jäljellä. Useita talousrakennuksia sekä väentupa 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta.	Seudullinen	srr 11		3293575	6697276	
Muurla	Kistola	sr 81	KOLMIKULMA	Entinen Muurlan työväenyhdistyksen talo, nykyisin urheilutalo. Rakennettu 1928 (14x24 m., satulakatto), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Sijaitsee keskeisellä paikalla Muurlantien ja Kistolantien risteyksessä, osa asutuskeskittymää.	Seudullinen			3293183	6698566	
Muurla	Kistola	sr 95	PANGI	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella kylätontilla. Pääarakennus 1880-l. (8x23 m., paritupa, satulakatto), peruskorjattu 1980-l. (kattoikkunat, lisäeristys ulkopintaan, ikkunat uusittu vanhan mallin mukaan). Useita talousrakennuksia 1900-l. alusta.	Seudullinen	srr 12		3293642	6697854	
Muurla	Koski	sr 107	ERIKSBERG	Kartano. Talouskeskus isojaon aikaisella tontilla. Pääarakennus v:ltä 1902 (leveimmillään 16 m., pituus 30 m., satulak., koristeelliset yksityiskohdat). Yhteensä 15 vanhaa asuin- ja talousrakennusta. Kokonaisuutena hyvin säilynyt.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 13	sra 1	3295768	6702314	VMKY 1993 alueella
Muurla	Muurla	sr 141	Muurlan Evankelinen Opisto (Is	Salon Seudun Evankelinen Kansanopisto on toiminut Isotalon kartanossa v:sta 1939 lähtien. Vanha kartanorakennus paloi 1949, jolloin rakennettiin opiston nyk. päärak. (2-3 krs, satulakat., rapattu). Vanhimmat rakennukset 1700-luvulta.	Seudullinen	srr 16		3294635	6698991	
Muurla	Muurla	sr 142	Muurlan kirkko (tila: Kirkkoma	Muurlan kirkko on uusklassinen puukirkko vuodelta 1836 (suunnittelija Erik Wasz), kirkkoon on tehty useita pieniä korjauksia ja muutoksia 1800-1900-luvulla. Hautausmaa on vihitty käyttöön 1780, kellotapuli on vuodelta 1819 ja ruumishuone vuodelta 1909.	Seudullinen	srr 16		3294826	6699002	
Muurla	Muurla	sr 144	Nikula	Kantatila. Talouskeskus lähes samalla paikalla kuin isojaon aikaan, vanhojen teiden risteyksessä. Pääarakennus 1700-luvun lopulta (8x19 m., paritupa, holvikellari), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Väenrakennus 1930-l., talousrakennuksia 1920-30-luvulta.	Seudullinen	srr 17		3294659	6698639	
Muurla	Muurla	sr 152	Seurala	Muurlan maamiesseuran talo vuodelta 1910, laajennettu 1936 (16x25 m, aumakatto), vanha ulkoasu hyvin säilynyt.	Seudullinen			3294517	6698816	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Muurla	MUURLA	sr 156	TUORES KALLIO	Arkkitehti Vera Rosendalin suunnittelema funktionalistinen huvila vuodelta 1940. Loiva satulakatto, lautarakenteinen, vinkkelimuotoinen. Rakennuksen yläkerta paloi 1970-luvulla, minkä vuoksi ikkunat uusittiin. Rantasauna 1950-luvulta.	Seudullinen			3294570	6699554	
Muurla	Muurla	sr 157	Uusi Uotila	Uotila kantatila, Uusi-U. sen talouskeskus, sijaitsee vanhalla kylätontilla, vanhojen teiden risteyksessä. Päärakennus 1830-l (8,5x22 m., paritupa, satulakattoinen frontoni toisessa lappeessa), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Navetta ja vaja 1900-l alusta	Seudullinen	srr 17		3294641	6698690	
Muurla	Muurla	sr 158	Vanha Pappila	Vanha pappila rakennettiin v. 1874, toimi pappilana 1970-luvun alkuun asti. 1980-luvulta lähtien yksityisomistuksessa. Pitkä, satulakattoinen rakennus on kunnostettu vanhaan kunnoitetaan, talossa on paljon koristeellisia yksityiskohtia.	Seudullinen	srr 16		3294423	6698970	
Muurla	Pullola	sr 164	VÄHÄTUPA	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus vuodelta 1922 (9,5x16,5 m., satulakatto, keskeissalipohjakaava), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Työväen asuintalo 1900-luvun vaihteesta ja useita talousrakennuksia 1900-luvulta.	Seudullinen	srr 18		3292324	6696852	
Muurla	Pullola	sr 165	YLISTUPA	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella tontilla. Päärakennus 1800-luvulta (8x28 m., satulakatto, paritupa, jota jatkettu toisesta päästä), vanha ulkoasu melko hyvin säilynyt. Lisäksi navetta 1800-luvun lopulta ja kuivuri 1900-l.	Seudullinen	srr 18		3292276	6696895	
Muurla	Pyöli	sr 166	"KANSAKOULU ""NUORISOTALO""	Tontti erotettu 1920-luvulla kansakoulua varten. Koulurakennus vuodelta 1926 (satulakatto, poikkipääty keskellä toista sivua, sisätilat: 1 luokkahuone, opp.eteinen ja opettajan asunto), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Piharakennus samalta ajalta.	Seudullinen	srr 31		3295085	6699200	
Muurla	Pyöli	sr 167	"MAHLA ""TAIDETALO""	Tontti erotettu itsenäiseksi v. 1887 kansakoulua varten. Koulurakennus vuodelta 1889 (leveä runko, satulakatto, 1 luokkahuone+kanslia+opettajan asunto), kunnostettu vanhaa henkeä tavoitellen, ikkunat ei alkuperäiset.	Seudullinen	srr 31		3295125	6699189	
Muurla	Pyöli	sr 168	AARNIEMI	Erotettu itsenäiseksi kiinteistöksi 1943. Funkkistyylinen asuinrakennus v:ita 1946 (2-krs, aumakatto, 1-kerroksinen kaarevanurkkainen siipiosa 1950-luvulta), anha ulkoasu hyvin säilynyt. Vaja 1940-luvulta, autotalli 1990-luvulta.	Seudullinen	srr 31		3295048	6699262	
Muurla	PYÖLI	sr 175	KARTANO-YRJÄNÄ (YRJÄLÄ)	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus 1890-luvulta (11x26 m., satulakatto), peruskorjauksia, vanha yleisilme pääosin säilynyt. Useita talousrakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 22		3295154	6699398	
Muurla	Pyöli	sr 181	ONNELA	Yrjän tilan navetta, joka erotettu erilliseksi kiinteistöksi 1980-luvulla. Rakennettu 1910-luvulla: satulakatto, tiilirunko, rapattu. Frontoni ja ajosilta purettu, muuten vanha ulkoasu hyvin säilynyt.	Seudullinen	srr 22		3295224	6699404	
Muurla	Pyöli	sr 185	YLÄYRJÖLÄ	Yrjän tilan vanhan väen asunto, erotettu itsenäiseksi kiinteistöksi 1951. Asuinrakennus 1900-luvun vaihteesta (6x13 m., tupa+sali+kamari+eteinen, satulakatto, frontonit molemmissa lappeissa), vanha ulkoasu hyvin säilynyt.	Seudullinen	srr 22		3295192	6699346	
Muurla	RANTA	sr 186	HARMI	Erotettu itsenäiseksi tilaksi 1926. Satulakattoinen, keskeismuurillinen asuinrakennus (7x9m.) 1890-luvulta, vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Pihapiirissä lisäksi vanha navetta 1900-l. vaihteesta.	Seudullinen			3295924	6700244	
Muurla	RANTA	sr 188	KAARLA	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella kylätontilla. Päärakennus v:ita 1837 (aumakatto, kapea runko), oli paritupa, laajennettiin 1873 L-muotoiseksi. Vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Pihapiirissä useita vanhoja rakennuksia.	Seudullinen	srr 24		3295436	6701188	
Muurla	RANTA	sr 191	KNUUTI	Kantatila. Talouskeskus ollut isojaon aikaan (1780-l.) 100 m. etelämpänä. Asuinrakennus v:ita 1913 (7,5x11,6 m., satulakatto, poikkipäädty molemmissa lappeissa), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Sijaitsee avoimella mäenkumpareella.	Seudullinen			3295291	6701084	
Muurla	RANTA	sr 198	PÄIVÄRANTA	Erotettu itsenäiseksi kiinteistöksi 1931. Asuinrakennus samalta vuodelta, joka muurarin itselleen rakentama (8x11 m., satulakatto, tiilirunko, rapattu). Rakennuksessa koristeellisia yksityiskohtia (kissanpenkit, nurkat), vanha ulkoasu hyvin säilynyt.	Seudullinen			3295907	6700315	
Muurla	Ruotsala	sr 200	HAUKINIEMI	Arkkitehti Yrjö Lindgrenin suunnittelema funktiohuvila vuodelta 1937 (pulpettikatto, L-muoto, toinen 'sakara' 2-kerroksinen. Lisäksi rantasauna ja entinen autotalli (nyk. vierasmaja) samalta ajalta. Rakennukset sijaitsevat lähellä rantaviivaa.	Seudullinen			3299065	6699941	
Muurla	Ruotsala	sr 201	HENTU	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella kylätontilla. Päärakennus vuodelta 1891 (8x27 m., paritupa), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Lisäksi pihapiirissä toinen asuinrakennus sekä useita talousrakennuksia 1900-luvun alkupuolelta.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 25	sra 1	3296406	6702696	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Muurla	Ruotsala	sr 203	KNAAPI	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella paikalla. Päärakennus vuodelta 1877 (8x23 m., satulakatto, paritupa, leveä kuisti), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Kaksi muuta asuinrakennusta sekä talousrakennuksia 1900-l. alusta.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 25	sra 1	3296503	6702621	VMKY 1993 alueella
Muurla	Ruotsala	sr 205	LAURILA	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus vuodelta 1856 (9x27 m., satulakatto, paritupa, holvikellari salin alla 1700-l.). Peruskorjauksia 1960-70-luvulla, vanha ulkoasu pääosin hyvin säilynyt. Useita vanhoja talousrakennuksia.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 25	sra 1	3296473	6702633	VMKY 1993 alueella
Muurla	Vähä-Pullola	sr 222	VÄHÄPULLOLA	Kantatila, kartano. Talouskeskus isojaon aikaisella paikalla. Päärakennus v:ltä 1908 (10x20 m., satulakatto, frontonit, alla holvikellari), lisäksi 2 aumakattoista empire-rakennusta 1800-l. sekä useita talousrakennuksia 1800-1900-l. Seutukaavan SU-kohde.	Seudullinen	srr 28		3291509	6696549	
Muurla	Äijälä	sr 227	HEINÄKARI	Tila muodostettu osataloista (?) 1800-l. lopulla. Koristeellinen, jugend-vaikutteinen päärakennus v:ltä 1896 (epäsymmetrinen pohjakaava, tupa+kamari+6 huonetta+aputilat, satulakatto) on säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Lisäksi tal. rakennuksia.	Seudullinen	srr 30		3291328	6695876	
Muurla	Äijälä	sr 228	JÄPPI	Kantatila isojaon aikaisella tontilla. Päärakennus vuodelta 1809 (7,6x23 m., paritupa), vanha ulkoasu melko hyvin säilynyt. Ei muita rakennuksia. Tontilla ollut vuodesta 1888 alkaen meijeri, joka purettu 1900-luvun lopulla.	Seudullinen	srr 30		3291286	6695828	
Muurla	Äijälä	sr 229	KESKITALO	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella tontilla. Päärakennus 1900-luvun alusta (9x24 m., epäsymmetrinen pohjakaava, satulakatto, koristeellisia yksityiskohtia), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Aitta 1800-l., karjarakennus 1927.	Seudullinen	srr 29		3291382	6695093	
Perniö	Aaljoki	sr 11	Värrä	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylämäellä. Päärakennus 1900-luvun alusta (?), kuisti 1940-60-luvulta, asuin- ja varastorakennus 1900-luvun alusta (?), aitta, vajoja ja lato.	Seudullinen	srr 1		3293192	6689091	
Perniö	Aitlahti yks.	sr 22	Aitolahti	Aitolahti on kantatalo, joka sijaitsee isojakartoihin merkityllä paikalla. Päärakennus osin 1800-luvulta, korotettu v.1928 ja jatkettu v.1939. Aitta ja pihavaja 1900-luvun alusta, talousrakennukset 1930-luvulta tai uudempiä. Työväenrakennus v:ltä 192	Seudullinen	srr 3		3283040	6678193	
Perniö	Anjala yks.	sr 26	Anjala	Anjala on kylän kantatalo ja sijaitsee vanhalla paikallaan. Päärakennus 1870-luvulta. Aitta v.1904-1905, jatko-osa 1930-luvulta. Navetta v:ltä 1916-1918 Sikstus Rönnbergin piirustusten mukaan, madallettu v. 1994. Muut rakennukset nuorempia.	Seudullinen	srr 6		3284283	6686580	
Perniö	Arpalahti	sr 29	Kirkkomäki	Paikalla on ollut kirkko tietävästi jo 1200-luvulla. Nykyinen puukirkko on vuodelta 1753 ja tapuli v:ltä 1778-1780. Kirkon lounaispuolelta on löydetty rautakautinen kalmisto. SU:2 444. (RKY 1993, 133).	Valtak./osa valtak. kok.	srr 8	sra 126	3286196	6691189	VMKY 1993 alueella
Perniö	Arpalahti	sr 31	Tapiola	Tapiola on lohkaistu Vähätuvan talon maista v.1914 ja rakennukset rakennettu sen jälkeen 1910-1920-luvulla. Taitekattoisen päärakennuksen (n. 12 x 21 m) vanha ilme säilynyt hyvin. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 8	sra 126	3286262	6691256	VMKY 1993 alueella
Perniö	Arpalahti	sr 33	Vähätupa	Vähätupa on Arpalahden kantatalo, joka sijaitsee isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus v:ltä 1833 (leveä runko). Toinen asuinrakennus 1700-luvulta ja sivurakennus v:ltä 1926. Kivimakasiini v:ltä 1867, kanala ja navetta 1900-luvun alusta. SU:2 443	Seudullinen	srr 7	sra 126	3286381	6691062	
Perniö	Asteljoki	sr 34	Asteljoki	Asteljoki on Asteljoen vanha kantatalo ja sijaitsee alkuperäisellä tontillaan. Päärakennus on 1800-luvulta, toinen sivurakennus 1700-luvulta ja toinen 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Pihapiirissä on myös useita muita 1900-luvun alun rakennuksia. SU 71	Seudullinen	srr 9		3287481	6682776	
Perniö	Asteljoki	sr 44	Pytönkoski	Pytönkoski on vanha Asteljoen mylly, joka on kuulunut 1930-luvulle asti Asteljoen taloon. Kunnostetut mylly, saha, asuinrakennus ja ulkorakennukset ovat 1920-luvulta tai vanhempiä.	Seudullinen			3287299	6681796	
Perniö	Bondtyko	sr 46	As.Oy Matildan Tulli	Alunperin riihi, ilmeisesti v:ltä 1859, muutettu v. 1918 työväenasuntolaksi. Sijaitsee hieman erillään muista vanhoista ruukinkylän rakennuksista ns. Tullintien varrella. Peruskorjattu 1980-luvulla, kuusi huoneistoa. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273639	6685283	
Perniö	Bondtyko	sr 47	As.Oy Olavinlinna	Entinen työväen asuinrakennus v:ltä 1918, käsitti alunperin neljä asuntoa. Remontoitu 1980-luvulla sisältä kahdeksi asunnoksi, ulkoasu vanhaa säilyttäen. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273200	6685323	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 48	As.Oy Ruukintorppa	Entinen työväenrakennus v:ltä 1918, käsitti alunperin neljä erillistä asuntoa. Peruskorjattu. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273222	6685363	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Bondtyko	sr 50	Kaarna	Entinen työväen asuinrakennus 1850-luvulta, tuotu alunperin Taalintehtaalta jäiden yli. Rakennuksessa on ollut neljä erillistä asuntoa. Peruskorjattu, huonejako ennallaan. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273356	6685457	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 51	Kievari	Rakennus v:ltä 1839, kestkievari 1900-luvun alkuun asti, myöhemmin työväenasunto, tunnettiin nimellä "Hotelli". Peruskorjattu. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin, keskeinen osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273245	6685432	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 52	Kivistö	Rakennettu tehtaalla työnjohtajan asunnoksi v. 1941, pitkälti alkuperäisäsuinen. Osa vanhan ruukinkylän maisemakokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273147	6685256	
Perniö	Bondtyko	sr 53	Lähikauppa	Rakennus on valmistunut v.1929 Mathildedalin Osuuskaupan uudeksi toimitaloksi. Arkkitehtonisesti mielenkiintoinen ja ulkoasultaan alkuperäisenlainen. Näkyvä osa kylämiljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273483	6685391	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 54	Mankeli	Entinen työväen asuinrakennus 1850-luvulta, tuotu alunperin Taalintehtaalta jäiden yli. Rakennuksessa on ollut kaksi asuntoa ja kylän yhteinen mankeili. Korjattu vanhaa säilyttäen. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273385	6685435	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 55	Mathildedalin koulu	Entinen kansakoulurakennus v:ltä 1921, heijastaa aikansa koulurakennustyylä. Sisätilat muutettu uuteen käyttöön. Sijaitsee näkyvällä paikalla ns. Tullintien varrella kyläasukutsen tuntumassa.	Seudullinen		sra 133	3273879	6685072	
Perniö	Bondtyko	sr 56	Matilta	Asuinrakennus v:ltä 1918, alunperin tehtaalla omistama työväenrakennus, jossa oli neljä asuntoa. Muutettu yhden perheen asunnoksi. Osa vanhaa ruukinkylämiljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273253	6685401	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 57	M-T 1a ja 1b	Entinen karkaisimorakennus. Rakennettu ennen v. 1860, lyhennetty ilmeisesti 1960-luvulla (1a). Siipiosa (1b) rakennettu tod.näk. 1900-luvun alussa. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273221	6685793	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 58	M-T Oy 11 ja 12	Tehtaan piippu (11) 1930-luvulta ja tehtaan työmiesten käymälärakennus. Tehdasalue on suojelukohde ja ko. rakennukset ovat osa kokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273279	6685741	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 59	M-T Oy 13	Entinen keemahuone, joka on liittynyt palaneeseen rautavalimorakennukseen. Rakennettu ilmeisesti 1900-luvun alkupuolella. Raunioitunut, mutta kuuluu osana tehdasta suojelukohteisiin.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273319	6685739	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 60	M-T Oy 14 ja 15 sekä (52)	Palokaluustevaja (14), pumppukaivo (15) ja kylän kaivo (52) kuuluvat vanhan ruukinkylän kokonaisuuteen.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273255	6685651	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 61	M-T Oy 16 a ja 16 b	Entinen tehtaalla virkamiesten ja työnjohtajien asuintalo v:ltä 1907. Korjattu vanhaa säilyttäen. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273202	6685594	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 62	M-T Oy 17 (rukoushuone)	Entinen rukoushuone noin v:ltä 1900, rakennettu kylässä vaikuttaneelle baptistiseurakunnalle, suunnitellut arkkitehti Kustaa Asp. Hyvin säilynyt. Merkittävä osa vanhaa ruukinkylän rakennuskantaa.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273288	6685510	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 63	M-T Oy 18 a ja 18 b	Entinen työväen asuinrakennus (18a) 1880-luvulta, alakerrassa on ollut 10 hellahuonetta, yläkerrassa kaksi. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä sen keskeisellä paikalla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273216	6685453	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 64	M-T Oy 19 a ja 19 b	Entinen työväen asuinrakennus (19a) 1880-luvulta, kaksikerroksinen. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä sen keskeisellä paikalla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273187	6685484	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 65	M-T Oy 2	Sähkölaitosrakennus 1880-luvulta, alunperin 1-kerroksinen, korotettu v.1946 ja muutettu muuntajaksi. Arkkitehtonisesti mielenkiintoinen. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta..	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273220	6685763	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 66	M-T Oy 20 a ja 20 b	Vuonna 1891 valmistunut rakennus, johon sijoitettiin kansakoulu, kirkko ja väensauga. 1950-luvulla tehtiin muutosremontti asuntolaksi. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Maisemallisesti ja historiallisesti merkittävä osa ruukinkylän kokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273386	6685676	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 67	M-T Oy 21 a, b, c ja d	Entinen työväen-/ opettajanasunto v:ltä 1870. Hyvin säilynyt. Osa vanhaa ruukinkylän kokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273436	6685673	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 68	M-T Oy 22	Pesutupa 1950-luvulta, tehty kylän työväestön käyttöön, sisältää kaksi erillistä pesutupaa. Osa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273444	6685633	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 69	M-T Oy 23 (Lohko: DISKO)	Entinen työläisten navetta 1800-luvun loppupuolelta, ainoa säilynyt laatuaan kylän alueella. Osa vanhaa ruukinkylän kokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273315	6685438	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 70	M-T Oy 24 (Lohko: PAKARI)	Entinen pakaritupa 1800-luvun loppupuolelta. Toinen leivintupa muutettiin asunnoksi 1900-luvun alkupuolella. Säilynyt leipomopuoli oli pitkään osuuskaupan leipomona. Lasitiiltä. Ollut tärkeä osa ruukinkylän toiminnallista kokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273364	6685406	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Bondtyko	sr 71	M-T Oy 25 (Lohko: RAASEPORI)	Entinen työväenasunto 1860-luvulta. Saneerattu 1980-luvulla majoituskäyttöön vanhaa säilyttäen. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä näkyvällä paikalla.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273443	6685393	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 72	M-T Oy 26 (Lohko: RONKELI)	Entinen työväen asuinrakennus 1800-luvun lopulta. Peruskorjattu 1990-luvulla majoituskäyttöön. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273452	6685362	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 73	M-T Oy 27	Entinen työväen asuinrakennus noin v:lta 1853, käsitti alunperin 16 erillistä asuntoa. Saneerattu majoituskäyttöön 1990-luvulla. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Sijaitsee keskeisellä paikalla ja on näkyvä osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273388	6685495	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 74	M-T Oy 28	Entinen kartanon siipirakennus noin v:lta 1852. Alunperin tehtaan työnjohtajien ja konttorihenkilökunnan asuintalona ja pohjakaava kuten toisessa siipirakennuksessa, sisätiloja muutettu. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Keskeinen osa vanhaa ruukinkylän miljöötä	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273427	6685483	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 75	M-T Oy 29	Rakennus on 1880-luvulta ja siinä on toiminut poliklinikka ja kauppa, mm Mathildedalin Osuusliike v. 1905-1929. Sisäosaa remontoitu, ulkoasu hyvin säilynyt. Keskeinen osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273476	6685441	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 76	M-T Oy 3	Entinen kankirautavarasto, rakennettu 1850-luvulla, yksi vanhimmista säilyneistä ruukintehtaan rakennuksista. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin, huonokuntoinen. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273209	6685744	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 78	M-T Oy 31	Entinen viljamakasiini v:lta 1852, sijaitsee vastapäätä kartanon päärakennusta maisemallisesti keskeisellä paikalla. Ainoa säilynyt kartanon talousrakennus, hyväkuntoinen. Kuuluu ikänsä puolesta Museoviraston valvontaan.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273517	6685469	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 79	M-T Oy 32 a, b ja c	Entinen kartanon siipirakennus noin v:lta 1852, työnjohtajien ja konttorihenkilökunnan asuinrakennus. Huonejako pääosin ennallaan. Pihavaja 1800-luvun lopulta. Kuuluvat suojeltaviin rakennuksiin. Merkittävä osa vanhaa ruukinkartanon ja -kylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273491	6685561	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 80	M-T Oy 33	Entinen härkätalli noin v:lta 1852, muutettu työväen asunnoksi jo 1900-luvun alkupuolella. 1940-luvulla lounaispäädyt purettiin rektivaja ja entinen härkätalliosa remontoitiin perusteellisesti. Näyttää ikäistään nuoremalta, osa vanhaa kylämiljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273506	6685440	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 81	M-T Oy 34 a, b, c ja d	Entinen tallirakennus (34a) v:lta 1852, muutettu jo varhain työväen asunnoiksi. Rakennuksessa toiminut myös maidon mittaus- ja jakelupiste ja kauppa. Kolme piharakennusta. Keskeisellä paikalla osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273548	6685498	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 82	M-T Oy 4a ja 4b	Entinen puusepänverstaas, rakennettu tod.näk. vuosisadan vaihteessa. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273237	6685702	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 83	M-T Oy 5	Entinen halkojen kuivausuuni 1850-luvulta. Uuneja oli viisi ja vain tämä yksi on säilynyt. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin, huonokuntoinen. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273226	6685673	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 84	M-T Oy 51 (yhteiskellari)	Vanha kylään kuulunut kellarirakennus.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273555	6685648	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 85	M-T Oy 53	Matildanojaan tehty pato 1880-luvulta. Padoon itäpuolella Matildanoja on laajentunut lammeksi ja padolta johtaa turbiiniputki entiseen putlaus- ja valssilaitokseen. Vanha sulkumekanismi. Olennainen osa ruukinkylää ja tehtaan voimalaitossysteemiä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273454	6685622	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 86	M-T Oy 54 (venevaja)	Venevaja 1910-luvulta, ainoa säilynyt kyläläisten venevajoista. Osa kylän vanhaa maisemaa.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3272974	6685644	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 87	M-T Oy 6a, b ja c	Entinen putlaus- ja valssilaitos, rakennettu v. 1852 (6a), v. 1857 (6b) ja v. 1917 (6c). Oli järjestyksessä Suomen toinen putlauslaitos. Arkkitehtonisesti edustava. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273297	6685700	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 88	M-T Oy 7a, b ja c	Entinen valumallihuone v:lta 1881 sekä sen jatko-osat 1900-luvun alkupuoliselta. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin, huonokuntoinen. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273317	6685699	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 89	M-T Oy 8	Vuonna 1878 rakennettu valimorakennuksen säilynyt osa. Suurin osa rakennuksesta tuhoutui tulipalossa v. 1957. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin, huonokuntoinen. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273337	6685708	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Bondtyko	sr 90	M-T Oy 9, 10 a ja b	Rakennuskokonaisuus, johon kuuluvat messinkivalimo 1800-luvun loppupuolelta (10b), lämpökeskus v:ltä 1919 (10a) ja pehkuhuone noin v:ltä 1930. Kuuluvat suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukintehtaan miljöökokonaisuutta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 133	3273280	6685761	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 93	Postpoffi	Entinen työväenasuntola 1800-luvun jälkipuoliskolta, alunperin kolme asuntoa. Rakennuksessa on tietyvästi toiminut kauppa ja posti. Peruskorjattu, huonejako ennallaan. Keskeinen osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273446	6685452	VMKY 1993 alueella
Perniö	Bondtyko	sr 94	Punamulta	Entinen työväen asunto, ilmeisesti 1850-luvulta. Käsitte alunperin neljä erillistä asuinhuonetta, mutta sisätilat on 1980-luvulla muunnettu yhtenäiseksi asunnoksi. Kuuluu suojeltaviin rakennuksiin. Osa vanhaa ruukinkylän miljöötä.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 11	sra 133	3273414	6685414	VMKY 1993 alueella
Perniö	Eikkula	sr 98	Ekkula	Ekkula on kylän kantatalo ja sijaitsee vanhalla paikallaan. Päärakennus on v:ltä 1917, sivurakennus 1900-luvun alkupuolelta(?) ja navetta v:ltä 1921, korjattu v. 1965. Autotalli- ja saharakennukset 1920-30-luvuilta. Muut rakennukset uudempia.	Seudullinen	srr 12		3279843	6679572	
Perniö	Ervasto	sr 100	Ervasto	Ervasto on kylän kantatalo ja sijaitsee vanhalla paikallaan. Päärakennus 1860-luvulta, pihatupa v:ltä 1935, puuvaja 1800-luvun lopulta, navetta v:ltä 1913, aitta tod.näk 1850-luvulta. Muut rakennukset nuorempia.	Seudullinen	srr 13		3281755	6675013	
Perniö	Ervelä	sr 115	Uusi-Tuomola	Tila muodostettu n. 1900 Tuomolan, Heikkilän ja Simolan kantataloista, sijaitsee vanhalla kylämällä näkyvällä paikalla. Hyvin hoidettu rakennuskanta 1900-luvun alusta, jugendvaikutteinen päärakennus rkm Sikstus Rönnbergin suunnittelema.	Seudullinen	srr 14		3289598	6684047	
Perniö	Haarla	sr 119	Haarlan kartano	Entinen ratsutila kirkonkylän tuntumassa, omistajia tunnetaan jo 1470-luvulta. Päärakennus v:ltä 1828-1930, rakennuksessa toimi Perniön 1. apteekki. Pakartupa 1800-luvun lopulta, neljä ulkorakennusta 1900-luvun alusta. Ympäriällä laaja puisto.	Seudullinen	srr 17		3284873	6683220	
Perniö	Haarla	sr 128	Perniön museo	Rakennettu museoksi A.W. Ranckenin piirustusten mukaan, valmistunut v.1930. Sisätiloja uudistettu v.1965. Aittarakennus v:ltä 1932 rakennettu niin ikään museoksi. Ympäriällä puistomainen pihaj-alue.	Seudullinen			3285259	6683793	
Perniö	Haaroinen	sr 151	Rauhala	Kylän rukoushuone on lohkottu Ylimmäisestä v. 1922-27 Ylikulman rukoushuoneyhdistykselle. Päärakennus 1915 on säilynyt alkuperäisessä ulkoasussaan.	Seudullinen			3293463	6686885	
Perniö	Haaroinen	sr 154	Vanhatalo	Entinen Ylimmäinen, joka erotettu Haaroisista 1785, talouskeskus sijaitsee vanhalla kyläntontilla. Päärakennus 1800-luvun alkupuoliskolta, peruskorjattu 1987 (ikkunat uusittu). Pihapiirissä sauna ja luhtiaita.	Seudullinen	srr 18		3293259	6687255	
Perniö	Hirvilahti	sr 160	HIRVILAHTI	Kylän kantatalo, kartano, tunnetaan keskiajalta, omistajina räilssi- ja aatelissukuja. Päärakennus v:ltä 1848, empiretyylinen, alla holvikellarit 1400-1500-luvulta. Aitta 1700-luvulta. Navetta 1920-luvulta, kolme piharakennusta 1920-luvulta, uusittu.	Seudullinen			3279159	6678262	
Perniö	Huhti	sr 164	Ervelän seisahduslaituri Turun	Rautatieasema, Helsingin-Turun -radan nuorimpiin kuuluva jugendtyylinen pysäkkirakennus v. 1909. Erittäin hyvin säilynyt, puhtaan jugendtyylin ainoita edustajia Perniossa.	Seudullinen	srr 21		3288778	6685186	
Perniö	Huhti	sr 165	Huhti	Yksinäistalo, 1400-luvulla aatelisilta Turun Tuomiokirkolle siirtynyt, sittemmin säteriratsutilaksi muodostettu tila. Ollut Lemun, Hämeenkyllän ja Teijon kartanoiden yhteydessä. Rakennuskanta 1800-1900-luvuilta, klassisistinen päärakennus 1923.	Seudullinen	srr 22		3290233	6684809	
Perniö	Huhti	sr 169	Tyynelä I	Kansakoulu, tontti lohkottu Huhdistä 1939. Koulurakennus valmistui 1936, toiminut kouluna vuoteen 1977 saakka, jonka jälkeen otettu asuin- ja verstaaskäyttöön. Hyvin säilynyt.	Seudullinen			3289691	6685004	
Perniö	Hämeenkyllä	sr 172	Johanneslund (Hämeenkyllä)	Kartano muodostettu 1600-luvulla 3 tilasta. Omistajia tunnetaan v.1477 lähtien. Päärakennus 1850-1860-luvuilta, remontoitu v.1900-1904, ilme hyvin säilynyt. Navetta v.1896. Aitta ja varasto 1900-l alusta, työväen asunto v.1935. Ollut harjoittelutilana.	Seudullinen	srr 23	sra 135	3284926	6684379	
Perniö	Iso Pakapyöli	sr 182	ALASTALO	Vanha kantatila, sijainnut paikallaan ainakin v:sta 1792-1793. Päärakennus v.1807-1810, alla vanhemmat kellarit, vuoraus ja kuisti noin v.1912. Sivurakennus (1835), 2 aittaa (1700-l), 2 navettaa (n.1850 ja 1913), riipi (1848) ja työväen asumus (1800-l).	Seudullinen		sra 130	3287759	6677310	VMKY 1993 alueella
Perniö	Iso Pakapyöli	sr 184	MARTINTALO	Vanha kantatila, sijainnut paikallaan ainakin v:sta 1792-1793. Päärakennus v:ltä 1915, alkuperäinen ilme säilynyt. Lasitiilinen aitta v:ltä 1888, navetta v:ltä 1905, korjattu v.1946-1950, muut piharakennukset 1900-luvun puolivälistä.	Seudullinen	srr 24	sra 130	3287707	6677482	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Kakola	sr 194	Ristimäki	Osuuskunta Ylikulman Osuiskauppa. Kookas taitekattonen liikerakennus 1920-luvulta (?), pihanpuoleinen vinkkeli 1930-40-luvulta (?). Kaksikerroksinen tiilirunkoinen varistorakennus vuodelta 1935.	Seudullinen	srr 28		3293520	6686392	
Perniö	Kaukonpyöli	sr 196	Kaukonpyöli	Kaukonpyöli on kylän kantatalo ja sijaitsee alkuperäisellä paikallaan. Asuinrakennus on saanut nykymuotonsa 1920-luvulla ja sisältää aiemmin paikalla olleen tupa-kamirakennuksen. Navettarakennus lienee samaa ikää.	Seudullinen	srr 29		3291253	6684069	
Perniö	Kestriki	sr 201	LEIKKOSEN-KARTANO	Kantatila, johon on yhdistetty 1800-l:lla Tuomola ja Sepäntalo, kaikki tunnetaan 1500-l:lla. Päärakennus v:lta 1933, suunn. Onni Touro. Viljamakasiini (1907), kuivuri (1937), muut rak. 1940-luvulta tai uudempiä. Konehalli Tuomolan talon ent. paikalla.	Seudullinen	srr 30	sra 130	3283946	6676722	
Perniö	Kestriki	sr 204	MÄNNISTÖ (KESTRIKIN KANSAKOULU)	Entinen kansakoulurakennus v:lta 1902, koulukäytössä v:een 1964 asti. Säilyttänyt vanhan ilmeensä.	Seudullinen		sra 130	3284725	6676015	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kestriki	sr 205	NIKU	Kantatalo, johon on ydistetty 1900-luvulla Skepparin tila, molemmat tunnetaan 1500-luvulta. Päärakennus v:lta 1780, kunnostettu vanhaa säilyttäen. Sivurakennus (1830), makasiini (1889), navetta (1899), aitta (1900-luvun alku), muut rak. uudempiä.	Seudullinen	srr 31	sra 130	3284651	6676139	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kestriki	sr 207	RAUHALA	Asuinrakennus v:lta 1926, yksilöllisen näköinen. Lohkottu Nikusta v. 1930. Hästöntien varressa. Navetta ja sauna 1950-luvulta.	Seudullinen		sra 130	3284923	6675946	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kirakka yks.	sr 219	KIRAKKA	Kantatalo, ent. rustholli, ostettiin perinnöksi v.1765, jaettiin kahtia v.1839 ja yhd. v.1922. Asuinrakennus 1860-luvulta, remontoitu 1980-luvulla. Toinen asuinrakennus tod.näk. 1840-luvulta. Navetta 1900-l alusta, laajennettu v.1953, muut rak. uudempiä	Seudullinen	srr 33		3278203	6681029	
Perniö	Kirjakkala	sr 222	Kirjakkalan kansakoulu	Kirjakkalan kansakoulu on rakennettu 1910-luvulla silloisen Kirjakkala-Salo-tien varteen ja edustaa ko. Ajan koulurakennusten tyyliä. Lähiympäristössä on ollut lukuisia tehtaan ja työväen asuntoja. Osa ruukinkylän miljööstä (RKY 1993, 138.)	Seudullinen		sra 131	3278526	6691488	VMKY 1993 alueella
Perniö	Knaapila	sr 228	Isotalo (Knaapilan talo)	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Päärakennus 1854, korotettu mansardikattoiseksi 1922, peruskorjattu 1974 (katto palautettiin "enemmän vanhaa malliaan vastaavaksi" nyk. matala aumakatto). Talli ja sikala 1910-luvulta, vanhanväen as.rak.	Seudullinen	srr 38		3292659	6686391	
Perniö	Kontola	sr 242	Kontola	Kontola (ent. Isotalo) on Kontolan kylän kantatalo ja sijaitsee vanhalla kylänmäellä. Päärakennus 1880-luvulta, kunnostettu 1920-luvun asuun. Riihi 1800-luvulta, muut rakennukset nuorempia. Pihapiirissä suojeltu kasvillisuusalue.	Seudullinen	srr 42		3292903	6684396	
Perniö	Kontola	sr 243	Levola	Levola on palstatila ja erotettu Kontolasta v. 1918. Asuinrakennus on tehty n. v. 1890 Kontolan vaarintuvaksi ja säilyttänyt vanhan asunsa. Puuvaja-aittarakennus lienee samaa ikää. Pihapiirissä suojeltu kasvillisuusalue.	Seudullinen	srr 42		3292918	6684495	
Perniö	Korttila yks.	sr 244	Alitalo	Alitalo on osa vanhasta Korttilan kylän yksinäistalosta ja sijaitsee kantatalon paikalla vanhalla kylätontilla. Päärakennus on osin 1700-luvulta, aitta 1800-luvulta, navetta v:lta 1883 ja muut rakennukset nuorempia.	Seudullinen	srr 43		3291041	6681285	
Perniö	Koski yks.	sr 247	Kosken kartano	Kosken kartano, yksinäistila ja ruukinkartano 1600-luvulta. Puiston ympäröiminä asuinkartano, kirkko ja ent pappilarak 1700-l:lla, työväenrakennuksia 1700-1900-l:lla, karja- ja talousrak. 1800-1900-l:lla. Vanhaa säilyttäen korjattu ja uusittu. (RKY 135.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 44	sra 128	3294348	6680316	VMKY 1993 alueella
Perniö	Kovamäki	sr 249	KOVAMÄKI	Vanha yksinäistila kirkonkylän tuntumassa. Päärakennus v:lta 1924, remontoitu v. 1947. Vanha päärakennus 1600-1700-lukujen taitteesta, empiretyylinen. Luhti (1947), puimala (1930-l), navetta (1930-l ja v.1985), talousrak. (1950-l).	Seudullinen	srr 45		3285063	6684974	
Perniö	Kuhminen	sr 254	Anttila	Anttila on Kuhmisten kylän kantatalo, joka sijaitsee isoajan aikaisella tontillaan. Päärakennus (n. 13 x 21 m) v:lta 1899, pihassa myös entinen päärakennus joka siirretty nyk. paikalleen 1920-luvulla. Lisäksi aitta 1700-luvulta, navetta 1890-luvulta ym	Seudullinen	srr 48	sra 126	3286671	6690065	
Perniö	Kuhminen	sr 262	SUURPÄÄ	Entinen 1700-luvun torpan tontti. Lohkottu Alhainen-nimisestä kantatilasta v. 1923. Päärakennus v:lta 1932, empiretyylinen. Lisäksi kaksi asuinrakennusta 1800-luvulta, asuinrakennus ja navetta 1950-luvulta.	Seudullinen		sra 139	3289360	6689836	
Perniö	Kumjonpää	sr 268	ALASTUPA (YLITALO)	Kantatila, muod. isojaossa v.1783, kun Ylistalon rustholli halottiin kahtia, 1850-l:lla yhd. uudelleen ja Ylöstuvan rak:t hävisivät. Alastalo isoajan aikaisella paikalla. Päärak. (1902), aitta (1850-l), navetta (1924) ja muita vanhoja rakennuksia.	Seudullinen	srr 49		3292464	6691348	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Kumjonpää	sr 269	ALATALO	Vanha kantatila, augmenttitila, sijaitsee isojaon aikaisella paikalla. Päärakennuksen vanhin osa 1800-luvun alkupuolelta, katon malli ja frontonit nuorempia, hyvin säilynyt. Sauna 1800-l:ta, remontoitu, muut rak. 1900-l jälkipuolelta. Näkyvällä paikalla	Seudullinen	srr 50		3292344	6691133	
Perniö	Kyynämäki	sr 274	Alastalo	Alastalo on yksi kylän kantataloista ja sijaitsee samalla paikalla kuin isojakokartoissa. Asuinrakennus on v:ltä 1885, aitta v:ltä 1879, navetta ja Alastupa tod.näk. 1800-luvun puolivälistä ja talli v:ltä 1927. Kaksi työvään asuntoa 1900-luvun alusta?	Seudullinen	srr 52	sra 130	3285431	6678510	
Perniö	Laiterla	sr 281	Munkki	Tila on lohkaistu v. 1932 ja tontilla on kansakoulurakennus.	Seudullinen			3283876	6679551	
Perniö	Lapparla	sr 283	Alastalo	Alastalo on yksi Lapparlan kylän vanhoista kantataloista. Isojakokartoissa rakennukset sijaitsevat Kiskontien eteläpuolella vanhalla kylämäellä. Nykyisellä paikallaan tien pohjoispuolella rakennukset ovat olleet 1800-luvulta. (SU 711)	Seudullinen		sra 136	3289993	6681287	
Perniö	Lapparla	sr 285	Hannuntalo	Hannuntalo on yksi Lapparlan kylän vanhoista kantataloista ja sijaitsee edelleen vanhalla kylämäellä. Pää- ja sivurakennus ovat 1800-luvulta, samoin aitta ja luhti. Etäämpänä olevat talusrakennukset ovat nuorempia. (SU 711)	Seudullinen	srr 56	sra 136	3290091	6681190	
Perniö	Latokartano	sr 293	LATOKARTANON KOSKEN MYLLYNRAUN	Mylly v:ltä 1805, raunioitunut. Paikalla on ollut kuninkaankartanon mylly viimeistään 1400-luvulla, myöhemmin myös muuta teollisuutta. Koski rakennuksineen on suojelukohde ja nähtävyys. Koski on metsähallituksen perhokalastuspaikka.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 60	sra 130	3286828	6674898	VMKY 1993 alueella
Perniö	Latokartano	sr 296	NÄSE	1300-luvulta peräisin oleva ent. kuninkaankartano, herraskartano ja ruukki. Rakennukset 1700- ja 1800-luvuilta, hyvin säilynyt kokonaisuus. Suojeltu.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 61	sra 130	3286281	6676315	VMKY 1993 alueella
Perniö	Latokartano 1:70	sr 300	ALIPRUUKKI	Latokartanon kosken ruukin konttori- ja työväenasuinrakennus 1837, sauna 1960 ja vaja. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 130	3286931	6674964	VMKY 1993 alueella
Perniö	Laukka	sr 301	ALITALO	1700-luvulla kahtia jaetun Laukon kartanon toisen puolikkaan osatalo. Sijaitsee Laukan kylämäellä isojaon aikaisella paikalla. Päärakennus noin v:ltä 1860, jatkettu 1900-l alussa, kuisti nuorempi, hyvin säilynyt. Ulkorakennukset v. 1907 ja 1800-l:ita.	Seudullinen	srr 62		3280654	6677893	
Perniö	Laukka	sr 302	FREDRIKSBERG	1700-luvulla kahtia jaetun Laukon kartanon toinen puolikas. Sijaitsee Laukan kylämäellä. Päärakennus noin v:ltä 1840, peruskorjattu 1980-luvulla, ulkoasu hyvin säilynyt. Navetta v:ltä 1917. Muut rak. 1900-l jälkip:ita. Tilalla toimi meijeri 1870-luvulla	Seudullinen	srr 62		3280687	6677962	
Perniö	Laukka	sr 303	Ylitälo	Kantatila vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus 1800-luvulta.	Seudullinen	srr 62		3280695	6677921	
Perniö	Lintilä yks.	sr 309	Lintilä	Lintilän yksinäistalo on vanha kantatalo, joka sijaitsee edelleen vanhalla paikallaan. Päärakennus, sivurakennus ja aitta ovat 1800-luvulta. Asuinrakennukset on kunnostettu.	Seudullinen	srr 67	sra 136	3289530	6680921	
Perniö	Lupaja	sr 311	PRÄSTKULLA (Mäkipappila)	Vanha kappalaisvirkatalo, nyk asuinrakennus 1800-luvun lopulta, peruskorjattu. Navetta v:ltä 1925, muutettu autotalliksi. Aitta 1800-l:ita. Julkisivut säilyneet.	Seudullinen	srr 69		3285703	6682100	
Perniö	Mussaari	sr 352	Vähätalo	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylätontilla (rakennukset kuuluneet Isotalolle). Päärakennus 1830, nykyinen klassisistinen ulkoasu 1920-l:n lopulta. Kiinteistöön kuuluu 3 alustalaisen mökkiä 1900-l:n vaihteesta.	Seudullinen	srr 75		3293280	6685522	
Perniö	Mutainen	sr 355	Mutainen	Päärakennus on 1800-luvun lopulta, jolloin tila on siirretty paikalle vanhalta kylämäeltä. Pihapiirissä on myös muita vanhoja rakennuksia ja puistopuita. Pihan läpi meren rantaan on kulkenut vanhempi kylätie. Pihapiirissä on kivikautinen asuinpaikka.	Seudullinen	srr 76		3279285	6692409	
Perniö	Mäki-Sauru	sr 363	Isoperhe	Sivurak, ent nimismiehetalo (1700-l, kuisti 1920-l), asu säilynyt. Päärak, ent kestiekievari (1885), muutettu 1950-l:lla, vanha asu palautettu 1990-l:lla. Ulkorak:t 1940-1950-l:ita. Tontilla ollut edeltäviä rak ja ent Saurun pappila. Kuninkaantiellä.	Seudullinen	srr 78		3285413	6687162	
Perniö	Mälkilä	sr 372	MELKKILÄ (Melkkilän kartano)	Kantatalo, ent räissisäteri. Rokokoityylinen päärakennus 1775 ja ympäröivä puisto 1700-l:ita. Useita rak 1800-l:ita ja 1900-luvun alusta, muodostavat ehjän kokonaisuuden.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 79	sra 129	3284462	6681225	VMKY 1993 alueella
Perniö	Nurkkila	sr 401	LASORLA JA ALASTALO	Kaksi kantatilaa vanhalla kylämäellä, Lasorla lienee alkuperäisellä paikallaan. Päärak 1800-l:n alkupuolelta, remontoitu, vanhailmeinen. Navetta v.1912 ja sikala v.1936, nyk varastokäytössä, aitta muutettu saunaksi.	Seudullinen	srr 81		3279175	6680164	
Perniö	Osala	sr 415	GREUNTALO	Ent räissitila, kantatila, johon on yhd Osalan Erkintalo ja Kyynämäen Nybacka, kylä syntynyt ennen 1300-lukua. Päärak 1800-l:n puolivälistä, muutettu 1929 ja 1970. Sivurak 1900-l:n alusta, muutettu. Vanhat ulkorak:t 1930-lta. Perniönjoen rannalla.	Seudullinen	srr 82	sra 130	3285703	6677694	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Paarskylä	sr 423	Jorri	Asuin- ja liikerakennus v.lta 1926, suunn. arkkitehti Albert Richardtson (1882-1947), itäpäädyssä toimi Einari Autereen maaseutukauppa v.1926-1958. Toiminut myös muita liikkeitä. Taajama-alueella Asemanseudun "liikekeskuksessa".	Seudullinen		sra 127	3286410	6688398	
Perniö	Paarskylä	sr 426	Kaunela	Asuin- ja liikerak v.1924. Rak:ssa toimi Perniön Yhteiskoulu Oy v.1924-1926, myöh kauppa ja pankki. Ulkorak 1920-l:n lopulta. Konepajarak 1940-l:ta, 1970-1980-l:lla veneveistämönä, 1990-l:n lopulta näyttelytilana. Aseman "liikekeskuksessa".	Seudullinen		sra 127	3286350	6688401	
Perniö	Paarskylä	sr 428	Kauppala (Valinta Seimari)	Asuin- ja liikerakennus v.lta 1915, arkkitehti Alex Nyström (1869-1926), jugendin piirteitä. Rakennuksessa toiminut kauppalikkeitä v:sta 1915 1990-luvulle. Sijaitsee asemanseudun "liikekeskuksessa". Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä	Seudullinen		sra 127	3286489	6688355	
Perniö	Paarskylä	sr 434	Kyöstälä	Asuinrak v.1912-1913, laajennettu 1920-l:n alussa, peruskorjattu 1960- ja 1990-l:lla. Vajarak 1900-l:n alusta, navettarak 1920-l:ta. Perniön Yhteiskoulu Oy toimi rak:ssa 1920-l:lla. Rinteessä Kyöstänmäen eteläpuolella vastapäätä Paarskylän kartanoa.	Seudullinen	srr 84	sra 127	3286664	6688467	VMKY 1993 alueella
Perniö	Paarskylä	sr 444	Paarskylän kartano	Kantatila, ent räisissäteri, johon on yhd 1700-1800-l:lla useita tiloja. Tilalla toiminut juustomeijeri ja saha. Päärak 1800-l:n alusta, korjattu ja laajennettu useita kertoja. Ympäri puisto. V-S:n seutukaavaliiton suojelukohde SU-717.	Seudullinen	srr 83	sra 127	3286685	6688045	
Perniö	Paarskylä	sr 445	Perniön asema	Ent asemarakennus v.1898-1899, laajennettu v.1905, suunn Bruno Granholm, sisätilat muutettu, 1990-l:ta kunnan omistama, päiväkotina. Ulkorak:t v.1901 ja 1904. Rataspiha purettu. Asemarak:ssa toimi postitoimisto 1910-l:ta.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 127	3286747	6688303	VMKY 1993 alueella
Perniö	Paarskylä	sr 446	Perniön työväenyhdistys (työväentalo)	Työväentalo v.1910, suunn Sikstus Rönnberg, lisäosa v.1921, sisätilat remontoitu v.1973, hyvin säilynyt. Tontti lohkottu v. 1923. Mäen päällä näkyvällä paikalla. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 127	3286500	6688604	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pappila	sr 457	Perniön kunnanvirasto	Kunnantalo, rakennettu 1940-46. Muutoksia: Pekka Hakaniemi/MKR v. 1968-69, Aarne Ehojoki/Tapani Takio v. 1979-81.	Seudullinen		sra 125	3285315	6683250	
Perniö	Pappila	sr 465	Isopappila	Pappilarakennus 1839, virastosiipi 1897, holvi 1920-l. (peruskorjaus 1953-54). Kanttorilan asuinrakennus 1959. Viljamakasiini noin v.1781, yläosa v.1897, toimi myöhemmin museokahvilana vuoteen 1972 asti.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 86	sra 125	3285385	6683026	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pappila	sr 490	Lupajan koulu	Ent Lupajan kansakoulurak, kirkonkylän ensimmäinen koulurak v.1872, ilme säilynyt hyvin. Näkyvällä paikalla Lupajantien varrella, olennainen osa keskustan ilmettä.	Valtak./osa valtak. kok.			3285680	6682462	
Perniö	Pappila	sr 504	Perniön kirkko ja kellotapuli	Kirkko 1460-1470-l:ta, sakasti 1300-l lopulta, korjattu ja restauroitu v.1962-1963. Kellotapulien alaosa keskiajalta, nykyasu v.1797. Kirkonkylän keskellä kirkkotarhan ympäröimänä, Lupajantien vastapuolella pappila.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 86	sra 125	3285468	6683103	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pappila	sr 506	Pohjannummi	Asuinrak v.1951, edustaa ns kansanfunkista, ilme hyvin säilynyt. Kirkonkylän keskustassa, Erveläntien lähellä, rinteessä ent yhteiskoulun pohjoispuolella.	Seudullinen		sra 125	3285537	6683280	
Perniö	Pappila	sr 521	Viljamakasiini (museokahvila)	Ent viljamakasiini noin v.1781, yläosa v.1897. Sijaitsee kirkon vieressä. Viljamakasiinointointa päättyi 1930-l:n lopulla. Ollut museokahvilana 1970-1980-l:lla, 1990-2000-l:lla näyttelytila ja kesäkahvila.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 86	sra 125	3285497	6683061	VMKY 1993 alueella
Perniö	Pappila	sr 523	Yhteiskoulu	Koulurak vanha osa v.1929, peruskorjattu v.1959 ja v.1979, ulkoilme säilynyt. Uusi osa noin v.1957, muutoksia sisätiloihin tehty v.1979. Keskustassa kirkon pohjoispuolella. Sodan aikana koulu toimi mm siirtolaisten asuntona ja sairaalana.	Seudullinen	srr 86	sra 125	3285503	6683211	
Perniö	Pohjakylä	sr 540	Ristikartano	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylätontilla, kuuluneet Frälsille. Päärakennus 1800-l: alkup. (peruskorjattu 1980-90-luvulla, ikkunat uusittu, ulkop.lisälämpöer.), kaksi muuta asuinrakennusta, toinen 1700-l. (kärjätupa), toinen n. 1850. SU-kohde 715.	Seudullinen	srr 89	sra 138	3286143	6694410	
Perniö	Pohjakylä	sr 542	Uotila	Uotila on Pohjakylän vanha kantatalo ja sijaitsee vanhalla kylätontilla. Hirsinen asuinrakennus on vuodelta 1881/1883 (9 x 28 m., 2 krs, aumattu taitekatto), navetta v. 1923, tallirakennus v. 1928, talousrakennus v.1935 ja tiilinen asuinrakennus v.1938.	Seudullinen		sra 138	3285745	6694426	
Perniö	Pohjakylä	sr 544	Ylöspuoli	Isojakokartoissa tontilla sijaitsee toinen Ristikartanon kantatalon puolikkaista. Ylöspuoli on rakennettu 1880-luvulla Ristikartanon vanhan väen asunnoksi (8,5 x 15 m., aumakatto) ja rakennus on säilyttänyt hyvin vanhan asunsa.	Seudullinen	srr 89	sra 138	3286237	6694344	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Pohjankartano yks.	sr 555	Pohjankartano	Pohjankartanon yksinäistalo tunnetaan jo keskiajalta. Tilan mailla on toiminut mm. ruukki, mylly ja saha. 1910-1974 tilalla toimi maanviljelyskoulu. Päärakennus v:ita 1929 (tiilirunko, rapattu, 2,5 krs, aumakatto). Tilan muut rakennukset ovat uudempia.	Seudullinen	srr 90	sra 137	3286303	6693593	
Perniö	Preitti yks.	sr 564	Preitti	Kantatila vanhalla paikallaan. Päärakennus 1800-luvun alkupuolelta, vanhaa kunnioltaan korjattu. Sivurakennus v:ita 1887, aitta v:ita 1882, navetta v:ita 1919. Puuvaja ja kuivuri 1900-luvun alkupuolelta. Puistomainen piha.	Seudullinen	srr 91	sra 130	3283139	6676123	
Perniö	Strömman	sr 582	Kanalholmen (Alphyddan)	Hirsirunkoinen pitkänurkkainen asuinrakennus 1800-luvun lopulta.	Seudullinen	srr 102	sra 134	3271393	6682301	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	sr 583	Kanalholmen (Kanalbrink)	Kanavanvartijan asunto 1898, muistuttaa tyyliltään rautateiden arkkitehtuuria ja on huvilamainen jugend -piiriteinen. Vaja 1800-l lopulta ja sauna 1900-l alusta.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 102	sra 134	3271528	6682281	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	sr 584	Kanalholmen (krouvi, koulu)	Hirsirunkoinen, pitkänurkkainen asuinrakennus 1800-1900-lukujen vaihteesta. Rakennuksessa on toiminut myös koruvi, koulu ja posti. Pihassa vaja 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 102	sra 134	3271446	6682314	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	sr 585	Kanalholmen (luotsin asunto)	Luotsin asunto, hirsirunkoinen satulakattoinen peiterimoitetulla pystylaudoituksella vuorattu asuinrakennus 1800-luvulta. Pihapiirissä vaja 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 102	sra 134	3271494	6682267	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	sr 586	Luotsitupa	Luotsitupa, luonnonkiviperustukselle rakennettu hirsirunkoinen asuinrakennus 1800-luvun alkupuolelta. Pihapiirissä vaja 1920-40-l.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 102	sra 134	3271589	6682326	VMKY 1993 alueella
Perniö	Strömman	sr 587	Strömman	Strömman kartano	Valtak./osa valtak. kok.	srr 101	sra 134	3272361	6681646	VMKY 1993 alueella
Perniö	Suomenkylä	sr 595	Alhainen	Kantatalo. Päärakennus on v:ita 1928, arkkitehti Urho Åberg. Paikalla on aiemmin ollut v. 1832 rakennettu päärakennus sekä sen edeltäjä, joka paloi. Vanhempi sikala-talli on v. 1900-1910, uusittu 1990-luvulla. Muut rakennukset 1980-1990-luvuilta.	Seudullinen			3291122	6684930	
Perniö	Suomenniitty	sr 597	Suomenniitty	Suomenniitty on kylän kantatalo. Asuinrakennus on 1920-luvulta, tallirakennus v. 1918 ja navetta v.1922. Puimala, kuivuri ja kaksi latoa 1920-luvulta. Sauna 1940-luvulta. Muut rakennukset uudempia.	Seudullinen			3281461	6679536	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 624	PIKKURAUHALA	Ent Teijon tehtaan työväen asuinrak v.1876, jatkettu 1900-l:n puolella, ollut neljä huoneistoa, remontoitu 1980-1990-l:lla vanhaa arvostaen. Näkyvällä paikalla Teijontien varrella, olennainen osa kylän maisemaa.	Seudullinen		sra 132	3276269	6689150	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 627	RAUHALA	Tehtaan työväen asuinrak 1876 /1886, ., kolme huoneistoa, remontoitu 1980-1990-l:lla. Näkyvällä paikalla teijon keskustassa teijontien varrella. Talossa toiminut koulu, kirjakauppa ja kotivalokuva-ateljee. Osa valtakunnallisesti merkittävää ympäristöä.	Seudullinen		sra 132	3276307	6689118	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 628	Saarela (Mathildedalin työväentalo)	Työväentalo v.1912-1913, suunn. Sikstus Rönnerberg, talkoovoimin tehty, hyvin säilynyt. Matildanjärven rannalla. V-S:n seutukaavaliiton suojelukohde SU-721.	Seudullinen		sra 133	3274167	6685219	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 633	TALONPOJAN TEIJO	Talonpojan Teijon maatilan rak.t. tilanhoitajan asuinrak v.1876, aitta v.1901, talli v.1939, lisäksi muita (varasto)rak. Näyttävä kokonaisuus Teijontien varrella, kunnostettu 1990-l:lla (osa varastorak purettu?)	Seudullinen		sra 132	3276132	6688796	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 635	TALONPOJAN TEIJO: YLIPAKKA	Talonpojan Teijon maatilan, myöh. tehtaan työväen asuinrak, ollut neljä, jäljellä kaksi 1800-l:ita, useita huoneistoja.Teijontien varrella näkyvällä paikalla. Maatyöläisten väensauna 1800-l:ita, muutettu asuinrak 1930-l:lla	Seudullinen	srr 110	sra 132	3276021	6688560	
Perniö	Talopoikaisteijo	sr 636	Teijon kansakoulu	Kansakoulurak v.1912, alakansakoulurak v.1922 ja keittola/asiintorak. V.1949, kaikki remontoitu v.1982, lisäksi talousrak v.1947. Kokonaisuus näkyvällä paikalla Teijon keskustan tuntumassa. Koulukäytössä, ala-aste.	Seudullinen		sra 132	3276344	6689037	
Perniö	Teijo	sr 639	KENTTÄLÄ	Osa ent puimakonetehdasta, sen viimeisin jatko-osa v.1927-1928 (ens. osa rak noin v.1910). Myöh. muussa teollikäytössä (mm nappitehdas), 1990-l:lla mm toimisto- ja kahvilatiloina. Osa Teijon hist teollilijöitä, seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Seudullinen		sra 132	3276160	6689626	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 641	POMOLA	Asuinrak v.1919, ent tehtaan virkamiesasunto, ollut 4 asuntoa, remontoitu 1990-l:lla. Teijontien varrella, näkyvä osa vanhaa kylämiljöötä. Osa valtakunnallisesti merkittävää ympäristöä.	Seudullinen		sra 132	3276353	6689237	
Perniö	Teijo	sr 642	PRUUKKI	Hiiliuuneja ja väensauna 1800-l:n lopulta, ent lauta(?) - ja puimakonevarastorak 1900-l alkup:ita(?). Yhdessä hiiliuunissa pajamuseo, väensauna kyläsaunana, muut varastoja. Teijon hist teollilijöä on seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 132	3276129	6689597	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 647	TEIJO	Ent masuunirak 1800-l:ita, muutettu v.1911, 1942 ja 1979. Asuinrak v.1916, muutettu 1980-l. Ent kuivaamorak ja paloasema-autotallirak v.1905? Tehdas- ja varastorak:a 1940-1970-l:ita. Teijon teollilijöä kuuluu seutukaavaliiton suojelukohteisiin SU:2-441.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 111	sra 132	3276348	6689577	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Perniö	Teijo	sr 648	TEIJON HAUTAUSMAA	Hautakappeli 1790-l:ta, kappeliin on haudattu v.1844 ruukinpatruuna Robert Bremer. Mausoleumin ymp on useita Bremerien sukuhautoja. Teijon srk lakkautettiin v.1869, hautausmaa käytössä. Kuuluu Teijon hist miljööseen.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 132	3276150	6689837	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 651	TEIJON KARTANO: ENT. MEIJERI J	Rakennus, johon kuuluu ent pyykkitupa sekä ent meijeri-/sauna- ja asuinrak, noin v.1891, ilme säilynyt. Kartanon piha-alueella patolammen vieressä. Osa seutukaavaliiton suojelukohdetta SU:2-441.	Seudullinen	srr 111	sra 132	3276389	6689595	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 652	TEIJON KARTANO: ENT. POSTI- JA	Posti- ja asuinrak, tehty ennen v.1920 kenties myymälärakennukseksi, 1980-l:ta loma-asuntona. Vanha ilme säilynyt. Teijon kirkon pohjoispuolella. Osa miljööttä, joka on seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Seudullinen	srr 111	sra 132	3276436	6689533	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 653	TEIJON KARTANO: ENT. TEHTAAN V	Ent tehtaan varastorak, tehty v.1928, kenties 1930-1940-l:lla. Kartano- ja tehdasalueen välissä. Osa Teijon hist teollmiljööttä, joka on seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Seudullinen	srr 111	sra 132	3276290	6689630	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 654	TEIJON KARTANO: ENTINEN KONTTO	Asuinrak 1700-l:ta, alueen vanhimpia rak:a, oli jonkin aikaa kartanon päärak:na ennen v.1770, remontoitu 1950-1960-l:lla, ilme säilynyt. Kartanon piha-alueen tuntumassa. Seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Seudullinen	srr 111	sra 132	3276427	6689544	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 655	TEIJON KARTANO: KARTANON PIHA-	Kartanon päärakennus 1770. Talli-/asuinarak v.1813. Ympäristössä useita asuinrakennuksia piharakennuksineen 1920-1930-l:ta. Puistoalue, lehtipuuja, padotto jokilampi.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 111	sra 132	3276421	6689634	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 659	TEIJON KIRKKO	Teijon kirkko v.1829-1830, rakennuttanut Robert Bremer omien piirustustensa mukaan, kunnostettu v. 1930, 1973 ja 1990-l:lla, muistuttaa kiinalaista pagodia. Viljamaksiini v.1814-1844.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 132	3276404	6689444	VMKY 1993 alueella
Perniö	Teijo	sr 660	TEIJON TELAKKA	Ent työväen asuinrakennuksia, kaksi tiilirak v.1780? ja neljä hirsirak tod.näk. 1800-l:ta. V.1992 vanhassa asussa, ainakin osa peruskorjattu 1990-l:lla. Ovat osa Teijon hist teollmiljööttä, joka on seutukaavaliiton suojelukohde SU:2-441.	Seudullinen		sra 132	3275993	6689253	
Perniö	Teijo	sr 661	TEIJON TÄHKÄ	Kauppa- ja asuinrak v.1926-1928, remontoitu, ilme säilynyt. Pihassa varastorak lähimmän samalta ajalta. Teijontien varressa näkyvällä paikalla.	Seudullinen		sra 132	3276338	6689347	VMKY 1993 alueella
Perniö	Väärlä yks.	sr 700	ALITALO	Alitalo on osa Väärlän yksinäistalosta ja on merkitty maarekisteriin Alitalona v. 1786. Se sijaitsee historiallisen kylämäen laidassa. Nykyinen asuinrakennus on 1930-luvulta, navetta v:ita 1928-1930 ja aitta 1850-luvulta.	Seudullinen	srr 121		3292613	6681254	
Perniö	Yliskylä yks.	sr 706	Yliskylä (Öfverby)	Yksinäistila, kartano. Päärakennus vuodelta 1828 (n. 11 x 37 m., etusivulla koristeellinen poikkipääty ja kaksi kuistia), ulkoasu 1900-luvun alusta. Pihapiirissä useita rakennuksia, mm. kivinen viljamaksiini v:ita 1857.(SU-716.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 122	sra 126	3285927	6691487	VMKY 1993 alueella
Perniö	Ylönkylä	sr 710	OSUUSMEIJERI	Meijerirakennus v.1925, remontoitu ja muutettu hieman v.1975 jälkeen. Tontilla myös ent sikalarakennus. Näkyvä rakennus kylän keskustassa, näkyy myös Kemiöntielle.	Seudullinen	srr 125		3278188	6679608	
Perniö	Ylönkylä	sr 711	PIHLAJAMÄKI	Liikerakennus v.1928, korjauksissa julkisivu muuttunut. Kauppatoiminnan loputtua ollut asuin- ja verstaskäytössä. Varastorak v.1931 ja toinen vanhempi piharak. Tontilla on ollut myös edeltävä kaupparakennus. Kyläkeskuksessa.	Seudullinen	srr 125		3278026	6679555	
Perniö	Ylönkylä	sr 712	RUKOUSHUONE	Rukoushuone v.1916, suunn Sikstus Rönning, alkuperäisessä asussaan. Alttaritaulun maalannut Karin Slotte v.1951. Toiminut myös alakouluna 1920-1930 l:lla. Kyläkeskuksessa.	Seudullinen	srr 125		3278096	6679572	
Perniö	Ylönkylä	sr 717	YLÖNKYLÄ	Kantatila, kylän 6 taloa yhd nyk Ylönkylän tilaksi. Keskitalon ent päärak paloi 1990 l:lla. Harrin tilan päärak 1600-1700-l, Itätalon päärak 1741+1781, muita rak 1800-1900-l:ta. Säilyttäen remontoitu. Maakunnallisesti arvokas kartanomiljöö.	Seudullinen	srr 123		3278275	6679764	
Perniö	Öyriä	sr 719	ISOTALO	Kantatilo, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus 1882, korotettu ja laajennettu 1920-luvulla, ikkunat uusittu 1990-l.. Vaja, talli ja sikala 1900-luvun alkupuoliskolta.	Seudullinen	srr 124		3293239	6685714	
Pertteli	Haali	sr 1	HAALI	Kantatila, kartano. Päärakennus vuodelta 1896 (vinkkelin muotoinen, 14 huonetta), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Työväen asuinrak. 1930-luvulta, vanhan väen asunto 1920-luvulta (satulak., korkea harja), sekä talousrak. Tiivis pihapiiri. SU 685.	Seudullinen	srr 1		3303745	6714079	
Pertteli	Inkeri	sr 32	ALI-SUUTARI	Osatalo. Suutari jaettu kahtia 1797, sen jälkeen Ali-Suutarin talouskeskus nykyiselle paikalleen. Päärakennus rak. 1894 (paritupa, 27x9 m.) vanha ulkoasu säilynyt hyvin. Maakellari ja aitta 1800-luvulta, väenasunto 1900-luvun alusta.	Seudullinen		sra 40	3295402	6709662	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Pertteli	Inkeri	sr 37	Katrineberg (Inkereen kartano)	Kartano. Päärakennus 1800, ennen talouskeskus pohjoisempana n. 250 m. päässä lähellä Hanhiojaa. Päärakennusta uusittu tulipalon jälkeen 1894. Kertaustyylien vaikutteita, koristeellisuus, aumakatto, n. 48x11 m. Useita vanhoja talousrakennuksia. SU:2 442	Seudullinen		sra 40	3295437	6708689	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Inkeri	sr 44	Pajari	Kantatila. Päärakennus vuodelta 1936 (9x16 m., satulak.), peruskorjauksia (kuisti, ikkunat uusittu), vanha yleisilme kuitenkin hyvin säilynyt. Pihapiirissä luhti 1700-l. ja navetta 1920-l. Toinen asuinrakennus (rak. 1900-l. alku) pihapiirin ulkopuolell	Seudullinen	srr 5	sra 40	3294939	6709413	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Inkeri	sr 50	Yli-Suutari	Osatalo, Suutari jaettu kahtia 1797. Yli-Suutarin talouskeskus nyk. paikalle 1800-luvulla. Päärak. Vuodelta 1873 (paritupa 9x25 m.), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Useita vanhoja talousrakennuksia, mm. hyvin säilynyt karjakartano vuodelta 1913.	Seudullinen			3295492	6709898	
Pertteli	Inkeri	sr 51	Yrjä	Kantatila. Talouskeskus siirretty nykyiselle paikalleen vanhalta kylätontilta tulipalon jälkeen 1850-l. Päärakennus vuodelta 1856 (paritupa, 9 x27 m.), vanha ulkoasu säilynyt hyvin. Pihapiirissä useita talousrakennuksia 1900-luvun alusta. SU 681.	Seudullinen			3295632	6709441	
Pertteli	Kaivola	sr 61	Harjula	Maamiesseuran talo, rakennettu v. 1925. Myöhemmin muutettu urheilutaloksi. T. kirjaimen muotoinen rakennus on mansardikattoinen (yksi pääty aumattu). Pieni laajennussiipi 1970-luvulta, muuten vanha ulkoasu on hyvin säilynyt.	Seudullinen			3293393	6710204	
Pertteli	Kaivola	sr 62	Jäppilä	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Aumakattoinen, leveärunkoinen päärakenus vuodelta 1936, vanha ulkoasu säilynyt hyvin. Kaksi muuta asuinrakennusta 1900-luvun alusta, vanhassa asussa säilynyt navetta vuodelta 1927.	Seudullinen	srr 10	sra 40	3293799	6710326	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaivola	sr 74	Makasiini	Perttelin viljamakasiini. Rakennettu luonnonkivistä v. 1863 (10x12 m., satulakatto). Rakennus on toiminut kotiseutumuseona 1960-luvulta alkaen.	Seudullinen		sra 40	3293260	6710150	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaivola	sr 78	Passi	Kantatila. Talouskeskus siirretty nykyiselle paikalle 1800-l. Päärakennus 1890-l (8x23 m., satulakattoinen frontoni molemmissa lappeissa), lisäksi 1970-luvulta (uima-allas), muuten vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Useita vanhoja tal.rakennuksia. SU 687.	Seudullinen		sra 40	3293542	6710178	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaivola	sr 80	Perttelin kirkko	Perttelin kivikirkko, vanhimmat osat rakennettu 1400-luvulla. Kellotapulin kivinen alaosa vuodelta 1729, puinen yläosa tehty 1889. Hautausmaa kirkon ympärillä. (SU:2 443. RKY 142.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 9	sra 40	3293849	6709883	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kajala	sr 88	Kajalakoti	Kajalan kantatilan talouskeskus muutettu vanhainkodiksi 1938. Aumakattoinen 2-kerroksinen vanhainkoti vuodelta 1938 (tiilirunko, rapattu), laajennussiipi 1972. Työnjohtajan asuinrakennus v:lta 1938 (8x14 m.), talousrakennuksia 1940-50-luvulta.	Seudullinen		sra 40	3294771	6709010	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaukola	sr 101	Koskela (Kaukolan mylly)	Vanha myllytontti, jossa jäljellä vanha myllyrakennus 1890-luvulta (laajennettu 1947), asuinrakennus vuodelta 1918 (6x7 m., keskeismuuri), sen vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Lisäksi karjarakennus rak. 1918 ja sauna 1950-luvulta.	Seudullinen	srr 13	sra 40	3292213	6709146	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaukola	sr 103	Mikola	Kantatila. Päärakennuksen (7x31 m.) vanhin osa 1700-luvulta, laajennettu 1920-luvulla, peruskorjauksia ja entisöintiä 1980-l. Vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Vanhalla kylätontilla olevassa talouskeskuksessa lisäksi useita rakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 12	sra 40	3292018	6709476	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Kaukola	sr 107	Suutari (Ali-Mikola)	Osatalo/kantatila. Mikolan talo jakautui 1500-l. kolmeen osaan, joista yksi Suutari. Päärakennus vuodelta 1928 (mansardikatto, leveärunko, keskeissalipohjakaavan sovellus), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Talousrakennuksia 1900-l. alusta.	Seudullinen	srr 12	sra 40	3291947	6709469	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Nokka-Hiisi	sr 109	Uusi-Martti	Osatalo. Talouskeskus lähes samalla paikalla kuin isojaon aikaan 1800-l. alussa. Päärakennus vuodelta 1858 (leveärunko, empiretyylinen kartano), sen vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Pihapiirissä lisäksi kaksi väentupaa 1700-1800-luvulta. SU 686.	Seudullinen			3298037	6712556	
Pertteli	Pöytiö	sr 117	Alhomäki	Alhomäki on osa Juvankosken voimalaitoksen ja sahan 1920- ja 1930-luvulla synnyttämää asutusta. Vanhassa asussaan säilynyt asuinrakennus on valmistunut 1930-luvulla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 41	3298820	6703242	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	sr 118	Haapamäki	Osa Juvankosken työläisten asuinalueita, vanha asuinrakennus rakennettu 1920-tai 1930-luvulla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 41	3298827	6703161	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	sr 120	Juvankoski	Juvankoskelle perustettiin paperitehdas 1800-l. alussa, myöhemmin muuta teoll. toimintaa. Alueella jäljellä vanha saha (1900-luvun alku) ja asuinrakennus (1860-1900?) voimalan rakennukset (1919). (SU:2 441. RKY 143.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 20	sra 41	3299113	6703060	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Pertteli	Pöytiö	sr 122	Korva	Korvan kantatalon talouskeskus sijaitsee vanhalla kylätontilla, jossa se on ollut 1800-luvulta lähtien. 1870-luvulla valmistunutta pääarakennusta on peruskorjattu, mutta vanha ilmiasu ei ole kohtuuttomasti kärsinyt.	Seudullinen	srr 24		3297579	6704322	
Pertteli	Pöytiö	sr 123	Kotimäki	Osa Juvankosken työläisten pientä asuinalueetta, vanhempi asuinrakennus rakennettu 1920- tai 1930-luvulla.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 41	3298842	6703174	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	sr 125	Kurki	Kantatalo vanhalla paikallaan kylätontilla. Peruskorjattu pääarakennus 1880-luvulta, navetta rak. 1913 ja työläisten/vanhusväen talo 1900-luvun alusta (?).	Seudullinen	srr 24		3297635	6704415	
Pertteli	Pöytiö	sr 126	Kuusela	Kuusela on tilattoman väestön asuinpaikka 1800-luvun lopulta. Pääarakennus lienee 1900-luvun alkupuolelta (1910-1930?), muut rakennukset samalta ajalta. Pihapiiri on kokonaisuutena hyvin säilynyt.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 20	sra 41	3298964	6703080	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	sr 128	Myllykoski	Myllykosken pato ja voimalaitos on rakennettu 1940-luvun alussa. Sen rakensi Juvankosken Voima Oy.	Seudullinen			3298845	6704128	
Pertteli	Pöytiö	sr 129	Mäenrinta	Rakennettu 1920- tai 1930-luvulla voimalaitoksen tai sahan työläisten asunnoksi. Osa Juvankosken pientä työläisasutuskeskittymää.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 41	3298859	6703149	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Pöytiö	sr 132	Rasila	Rasila on vanha Korvan talon rengintupa, joka erotettiin itsenäiseksi kiinteistöksi v. 1986. Asuinrakennus lienee valmistunut 1900-luvun alussa (n. 1900-1920), ja sitä on peruskorjattu 1990-luvulla (?).	Seudullinen	srr 24		3297599	6704356	
Pertteli	Pöytiö	sr 133	Rinne	Osatalo, perustettu 1553, sijaitsee isonjaon aikaisella tontillaan. Useita vanhoja rakennuksia (peruskorjauksia tehty vanhaa kunnioittaen): pääarakennus (1856), työläisten asuintalo (1920-luku), vanhusten asunto (1910-luku), aitta (1745) ym.	Seudullinen	srr 22		3297897	6704773	
Pertteli	Pöytiö	sr 134	Sahankoski	Sahankosken 1930-luvulla valmistunut voimala sijaitsee paikalla, jossa aikaisemmin on ollut mylly ja saha.	Seudullinen			3298414	6704585	
Pertteli	Romsila	sr 141	Ruti	Kantatila, jonka kokonaisuutena hyvin säilynyt talouskeskus sijaitsee vanhalla kylätontilla. Pääarakennus (1880-luku), piharivi (jossa osana luhtiaitta 1800-luvulta), navetta (1910-luku) ja aitta (1800-luku) ovat kaikki säilyneet vanhassa asussaan.	Seudullinen	srr 27		3298028	6705907	
Pertteli	Tattula	sr 146	Jussi	Kantatila. Talouskeskus on vanhalla kylätontilla. Pääarakennus vuodelta 1917 (10x17 m., taitekatto, keskeisalisovellus), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Pihapiirissä useita talousrakennuksia 1900-l. alusta ja aitta, jossa vuosiluku 1601.	Seudullinen	srr 29	sra 40	3294706	6710665	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Tattula	sr 151	Tolkki	Kantatila. Talouskeskus vanhalla kylätontilla. Pääarakennus 1910- tai 1920-luvulta (7x16 m., paritupa?). Kuisti uusittu peruskorjauksessa 1994, muuten vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Talousrakennuksia 1900-luvun alusta.	Seudullinen	srr 29	sra 40	3294722	6710564	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Valkjärvi	sr 154	Valkjärvi	Valkjärven yksinäistalo mainitaan lähteissä ensi kerran 1550-luvulla ja se sijaitsee vanhalla tontillaan. Pääarakennuksessa (1880-luku) on tehty peruskorjauksia, mutta vanha ilme on pääosin säilynyt. Vanha navetta on vuodelta 1909.	Seudullinen	srr 33		3300986	6699793	
Pertteli	Vihmalo	sr 163	Maihe I (Mae)	Kantatila. Talouskeskus isojaon aikaisella paikalla vanhalla kylätontilla. Pääarakennus vuodelta 1869 (paritupa), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Lisäksi pihapiirissä vanha navetta/maksiini 1930-luvulta.	Seudullinen	srr 34	sra 40	3295087	6710227	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Vihmalo	sr 166	Pellonpää	Osatalo, syntynyt Kylänpään jaossa 1776. Pääarakennus vuodelta 1863 (paritupa?), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Lisäksi useita talousrakennuksia 1800-luvulta. Rakennukset ovat kotiseutumuseona.	Seudullinen	srr 35		3295708	6710900	
Pertteli	Vintilä	sr 176	Vintilä I (Vinttilä, Wintti)	Perttelin Pappila. Rakennukset ovat vanhalla isojaon aikaisella paikallaan. Leveärunkoinen (11x24 m.) pääarakennus 1860-luvulta (laajennus 1898, peruskorjauksia 1900-luvulla), vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Väentupa ja talousrakennuksia 1800-luvulta.SU 68	Seudullinen	srr 37	sra 40	3293509	6709458	VMKY 1993 alueella
Pertteli	Vintilä	sr 177	Yrönkoski II (Yyrön mylly)	Mylly. Paikalla ollut mylly jo isojaon aikaan 1700-luvun lopulla. Mylly, asuinrakennus ja talousrakennukset 1920-luvulta. Rakennukset säilyneet pääosin vanhassa asussaan.	Seudullinen	srr 36	sra 40	3293321	6709276	VMKY 1993 alueella
Salo	Aihaisi XIII	sr salo 49	Uskelan kirkko	C.L. Engelin suunnittelema kirkko 1832, kirkon torniosa valmistui 1860. 1982 laitettiin kuparipeltikate. Päätytornillinen pitkäkirkko harmaakivestä, poikkipääty, josta portaat alas. (RKY 168)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 33	sra 69	3286790	6702453	VMKY 1993 alueella
Salo	Anjala (402)	sr 57	Suutari	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus n.1832, uusittu 1927. Karjarakennus 1926, leivintupa-saunarakennus 1938.	Seudullinen	srr 3	sra 66	3290162	6705905	
Salo	Anjala XXII	sr 64	Tammi	Kantatalo, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus 1800-l. lopulta, peruskorjattu 1939 ja 1970-l:lla. Asuin- ja karjarakennus 1920-luvulta, aitta 1885.	Seudullinen	srr 3	sra 66	3290233	6705912	
Salo	Armfelt III	sr salo 65	Asemakatu 1A	Asemapäällikön asuinrakennus, Jarl Ungern 1926, jaettu 1978 kahdeksi asunnoksi. Pihalla varastorakennus. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kaupparakennetta.	Seudullinen	srr 5	sra 67	3286461	6703369	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MIKRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Salo	Armfelt III	sr salo 67	Impolan talo	1902 Otto Dahlin suunnitelmien mukaan rakennettu 1-kerroksinen uusrenessanssityylinen asuinrakennus. Julkisivuun tehty muutoksia 1956. 1985. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen	srr 5		3286573	6703394	
Salo	Armfelt III	sr salo 69	Koskisen kulma	Liike- ja asuinrakennus 1930, piirustukset Jussi ja Toivo Paatela 1928 (2-kerroksinen, klassistinen). Piharakennus K. Rannikko 1930. Suojeltu seutukaavassa (SU 693).	Seudullinen			3286463	6703840	
Salo	Armfelt III	sr salo 70	Kärjen talo	Otto Dahlin suunnittelema nikkarityylinen asuin- ja pankkirakennus 1905. Toiseen päätyyn rakennettu kuisti 1934. Nyk. musiikkikoulu. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen			3286644	6703421	
Salo	Armfelt III	sr salo 72	Nivaron talo (ent. Kestikieväri)	Kestikieväri ja varastorakennus Otto Dahl 1901, konduktöörin asuinrakennus L.E. Lehtinen 1903. Nyk. liikerakennus. Kuuluvat seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444, osa vanhaa kauppalarakennetta. Kestikieväri suojeltu lailla (VN 17.6.93).	Seudullinen	srr 5		3286444	6703440	
Salo	Armfelt III	sr salo 73	Palokunnantalo	A.A. Tapion ja Otto Dahlin 1908 suunnitelma palokunnan talo piharakennuksineen. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen	srr 5		3286534	6703436	
Salo	Armfelt III	sr salo 75	Saarisen talo	Nikkarityylinen asuinrakennus 1902, Otto Dahl. Pihalla puinen varastorakennus 1902 (Otto Dahl), tiilinen takaosa 1922. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen	srr 5		3286560	6703335	
Salo	Armfelt III	sr salo 76	Salon teatteri, ent. rukoushuone	1905 F.H. Lindholmin suunnittelema rukoushuone., takakuistia laajennettu 1960, suun. O ja K. Reima. Muutettu teatteriksi 1982. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen	srr 5		3286563	6703405	
Salo	Armfelt III	sr salo 82	Viikarin talo, ent. seurahuone	A.A. Tapoin suunnittelema jugendvaikutteinen rakennus vuodelta 1904, nyk. liikekäytössä. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444. Osa vanhaa kauppalarakennetta. Suojeltu lailla (VN:n päätös 17.6.1993).	Seudullinen	srr 5		3286493	6703398	
Salo	Enola IX	sr salo 99	Keskustan koulu (ala-aste)	Arkkitehti Toivo Salervon suunnittelema koulutalo 1938. 1961 rakennettu jatke Uskelankadun siipeen (Paul Bernoulli-Vesterä). Funkkisen ja klassismin välimaastoon sijoittuva 2-kerroksinen tiilirunkoinen rapattu rakennus.	Seudullinen			3287299	6703732	
Salo	Hakastaro	sr 116	Kankare	Kankareen tila. Päärakennus 1700-l, laajennettu 1850-l ja 1910, jolloin muodostunut nykyinen ulkoasu. Tontilla asuinrakennus/kiertokoulu, viljamakasiini, liha-aitta ja navetta 1800-l. Muita talousrakennuksia ja asuinrakennus 1900-l alusta.	Seudullinen	srr 8		3287147	6701495	
Salo	Hermann I	sr salo 143	Kirkkokatu 5	Gustaf Nymanin suunnittelema usean asunnon asuinrakennus vuodelta 1891, jota on muutettu mm. A.A. Tapion piirustusten mukaan 1909, lasikuisti 1940. Muutettu 1979 virastoksi, muutoksia sisätiloissa. SU:2 445. Osa vanhaa kauppalarakennetta.	Seudullinen	srr 11		3287044	6703403	
Salo	Hermann I	sr salo 144	Kiva	Kiva. Erik Bryggmanin piirustusten mukaan 1938 rakennettu funktionalistinen elokuvateatteri, joka on 1960-luvulla muutettu Kiva-halli nimiseksi huvirakennukseksi ja Osuusliike Tähtän ravintolaksi 1978. Osa vanhinta kauppalarakennetta.	Seudullinen			3286839	6703627	
Salo	Hermann I	sr salo 145	Leinonkulma	Alex. Nyströmin suunnittelema klassistinen 3-kerroksinen liike- ja asuinrakennus, jonka rakennuttivat vuonna 1923 J. ja E. Leino. Mansardikattoinen tiilirakennus. Osa vanhaa kauppalarakennetta	Seudullinen	srr 11		3286928	6703498	
Salo	Hermann I	sr salo 150	Salon kirkko	G.E. Ekstubben suunnittelema puinen rukoushuone 1894. Sisustettu kirkkokäyttöön 1914 (suunn. A. Nyström). Lahjoitettu Salon sr:lle 1926 (korjauksia I. Launis). Tornin rakennettu 1933. Korjattu 1985-86 (L. HolmUn). SU:2 445. Osa vanhaa kauppalarakennetta	Seudullinen	srr 11		3287035	6703433	
Salo	Hermann I	sr salo 152	Sininen talo	Sininen talo, Erik Bryggmanin suunnittelema suojeluskuntatalo, rakennettu 1923-24. 2-kerroksinen hisirakennus. Toimi suojeluskuntatalona vuoteen 1944. Takaosan laajennus on 1936.	Seudullinen			3286895	6703153	
Salo	Hermann I	sr salo 153	Torikatu 13	A. Thomanderin 1915 suunnittelema 1,5-kerroksinen hirsirunkoinen ja mansardikattoinen asuinrakennus. Asunnon ikkunoita on muutettu, kuisti laudoitettu umpeen. Pihalla asuin- ja talousrakennus (1917) sekä jugendityylinen suihkuihde. SU 697.	Seudullinen			3287151	6703348	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Salo	Horn II	sr salo 160	Kaupungintalo	Alun perin kansakoulu, suunn. A.A. Tapio 1900. Talossa ollut luokkahuoneita ja 2 opettajan asuntoa. 1938 muutettu kaupungin virastotaloksi. Muutoksia 1952-56. Suojeltu seutukaavassa (SU 689).	Seudullinen	srr 15		3286715	6703217	
Salo	Horn II	sr salo 161	Leinon tehdas	Tehdasrakenus ja voimala, Toivo Paatela 1936. Funktionalistinen kokonaisuus. Rakennuttaja E. ja J. Leino. Osa Salon vanhaa teollisuusaluetta.	Seudullinen			3286356	6702593	
Salo	Horn II	sr salo 162	Leinon tehdas, Leinonkatu 3	Ruokala- ja toimistorakennus, Toivo Paatela 1936. Funktionalistinen osin 1- ja osin 2-kerroksinen. Osa Leinon tehdaskokonaisuutta ja Salon vanhaa teollisuusaluetta.	Seudullinen			3286288	6702636	
Salo	Horn II	sr salo 165	Ratakatu 2	VR:n asuinrakennus (1920-luvulta ?), 1 1/2 kerrosta, hirsirunko. Pihalla käymälärakennus.	Valtak./osa valtak. kok.			3286603	6702962	
Salo	Horn II	sr salo 168	Tehdaskatu 13	Koulukalusto Oy:n rakennuttama asuinrakennus ja teollisuusrakennus, suunnitellut H. Fagerlund 1921. Hallia laajennettu 1938 kadulle päin. Osa vanhaa kauppalarakennetta ja sen teollisuusperintöä.	Seudullinen			3286299	6702896	
Salo	Horn II	sr salo 169	Tehdaskatu 15	1925 Koulukalustolle rakennettu 2-kerroksinen tiili- ja puurunkoinen taitekatoinen rakennus. Konttorikäytössä. Osa vanhaa kauppalarakennetta ja Salon teollisuusperintöä.	Seudullinen			3286236	6702829	
Salo	Hämmäinen yks.	sr 179	Hämmäinen	Hämmäisten kantatila. Päärakennus (1850-l)on vanha Ylistalon päärakennus. Kattomaalauksia 1902. Kuisti purettu tilalle rakennettu 2 uutta ja autotalliossa 1960. Talourakennuksia 1800-l./1900-l. alusta.	Seudullinen	srr 17		3288790	6702392	
Salo	Isokylä	sr 185	Kupila	Kantatila. Päärakennus 1820, muutoksia 1925 ja 1983. Makasiini 1800-l. Talourakennuksia 1900-l alkupuolelta.	Seudullinen	srr 19	sra 66	3288590	6706567	VMKY 1993 alueella
Salo	Joensuu	sr 208	Majalan krouvi	Majalan krouvi, ollut jo vuonna 1556. Rakennus 1800-luvulta. 1-kerroksinen, tiilirunko. Ollut Joensuun kartanon muonamiesten asuntona 1900-60. (SU 683)	Seudullinen		sra 136	3284935	6704170	VMKY 1993 alueella
Salo	Kauniainen V	sr salo 231	Hämeentie 34	Kulkutautisairaala, Tuomo Siikarla 1935, muutettu 1971 Piritan kulttuurikeskukseksi. Toinen sairaalarakennus 1937, muutettu 1973 lastentarhaksi. Asuinrakennus 1920-30-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 68	3286746	6704127	VMKY 1993 alueella
Salo	Kavila	sr 274	Kavila	Kantatila. Asuinrakennus 1924, Väinö Lehtonen.	Seudullinen			3284658	6696501	
Salo	Kavila yks.	sr 275	Kavila	Kantatila vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus 1924, suun. Väinö Lehtinen. Väentupa/kellari 1800-l.Vilja-aitta, puori, navetta 1919. Sauna 1947.(SU 681)	Seudullinen	srr 25		3284637	6696081	
Salo	Kärkkä XVI	sr 279	Kärkkä	Päärakennus n. 1880, kuulunut Joensuun kartanoon. Sisätiloissa tehty muutoksia. Navetta n.1860, asuinkäyttöön n.1910. Asuinrakennus n. 1860. Vaakahuone 1919, navetta n. 1910, talli 1922, sikala 1938. Osa sokeritehtaan aluetta.	Seudullinen	srr 30		3285547	6701558	
Salo	Kärkkä yks.	sr 281	Fulkila	Säterikartano. Fulkilan päärakennus kellareineen on mahdollisesti rakennettu keskiajalla (1500-luvulla) tai 1600-luvulla, laajennettu 1800-luvulla. Toinen asuinrakennus 1800-luvulta, kellari 1700-l. Hakamäen torppa 1800-l.	Seudullinen	srr 28		3283805	6700345	
Salo	Kärkkä yks.	sr 283	Sokeritehdas	Kärkkä on Joensuun kartanon ulkotila, jolle perustettiin Suomen raakasokeritehdas v. 1918. Tehdasrakennus 1919, Karl Lindahl. Useita K. Lindahlin suunnittelema asuin- ja konttorirakennuksia. Kärkän asuinrakennus 1880-l, talourakennuksia 1800-1900-l.	Seudullinen			3285694	6701922	
Salo	Moisio	sr 373	Salon hautausmaan kappeli	Hautausmaa ja siunauskappeli 1910-luvulta.	Seudullinen			3287935	6704494	
Salo	Moisio VII	sr salo 374	Anjalan ala-aste (Moision kan	L.E. Lehtisen 1905 suunnittelema jugendvaikutteinen kansakoulurakennus, rakennettu v. 1906. Korjattu perusteellisesti 1972. Suojeltu seutukaavassa (SU-kohde 699).	Seudullinen			3287557	6704111	
Salo	Moisio VII	sr salo 392	Meritalo (museo)	Kantatalo, myöhemmin osa Joensuun kartanoa, talouskeskus Moisio vanhalla kylätontilla. Asuinrakennuksen vanhin osa 1800-l. alusta, laajennettu koulukäyttöön 1870-luvulla (?). Museokäytössä vuodesta 1971. SU-kohde 684 ja SU:2 443.	Seudullinen	srr 35		3286988	6703946	
Salo	Moisio VII	sr salo 396	Moision Pohjatalo (Maalaistalo	Kantatalo, talouskeskus Moisio vanhalla kylätontilla. Asuinrakennus 1836(?), uusittu 1910 (?) ja 1969. Sisätilamuutoksia 1800-1969. Piharakennus 1900-l. alk., korjattu 1933 ja 1969 ateljee-tiloiksi. SU-kohde 682 ja SU:2 443.	Seudullinen	srr 35		3287049	6703963	
Salo	Moisio VII	sr salo 403	Moisionkuja 4	Pohjatalon navetta 1936, muutettu asuin- ja varastotiloiksi 1954 ja osittain leipomoksi sekä korotettu 2-keroksiseksi 1979 (suunn. Lauri HolmÛn). Lisäsiipi 1954-1979. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 443.	Seudullinen	srr 35		3287032	6704024	
Salo	Mököinen X	sr salo 439	Syvähuokon talo	Funktionalistinen asuinrakennus 1934, Eero Seppälä. Suojeltu seutukaavassa ja rakennussuojelulain nojalla (SU-kohde 698, vn. 19.12.1974). Tontti B. Jungin v. 1912 laatiman Mököisten kaavan mukainen	Valtak./osa valtak. kok.			3287179	6703286	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Salo	Pajula XVIII	sr 450	Kansakoulu (Pajulan kansakoulu)	Pajulan kansakoulu, Pajulan rinne. Tontilla on kaksi vaaka- ja pystyvuorattua vinkkelirakennusta, joissa molemmissa on peltinen satulakatto. Otto Dahl 1909. (SU 702)	Seudullinen			3285186	6704531	
Salo	Pappila (427)	sr 452	ent. Isokylän koulu	Uskelan pappila 1800-l., muutettu kouluksi ja laajennettu asunnolla 1929. Koulutoiminta loppunut 1979.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 44	sra 66	3289191	6706468	VMKY 1993 alueella
Salo	Pappila (427)	sr 453	Pappilan Alastalo	Erotettu Pappilan tilasta 1917. Leivintupa 1800-l. muutettiin asuinrakennukseksi. Peruskorjattu 1928: rakennettu tuvan kuisti. 1-kerroksinen, hirsirunko. Aitta/asuinrakennus 1800-l. uusittu 1950-l. Navetta/talli/sikala 1939.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 44	sra 66	3289218	6706499	VMKY 1993 alueella
Salo	Pappila (427)	sr 454	Uskelan emäkirkon paikka ja tapuli	Kellotapuli 1749. Siirretty nykyiselle paikalleen kirkkotarhaan 1865. 2-kerroksinen, hirsirunko. Kekokatto, joka on tervattu 1994.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 66	3289093	6706164	VMKY 1993 alueella
Salo	Pettilä	sr 457	Pettilä	Ratsutila. Päärakennus 1830, muutoksia 1921 ja 1957. Vanha päärakennus 1750 l, korjattu 1941 ja 1967. Kaksi asuinrakennusta ja talousrakennuksia 1800-l., talousrakennuksia 1900-l. (SU 685)	Seudullinen			3288595	6699646	
Salo	Pukkilan kartanon yks.	sr 462	Pukkila	Pukkila muodostettu ratsutiloista Maunu ja Paukku ja Falkin augmentitilasta. Päärakennus 1700-l, poikkipäädty 1920-l. Asuinrakennus, entinen päarak. 1700-l. Väentupa, sauna, 2 latoa 1800-l. Aitta, navetta ja kellari 1700-l. Talousrakennuksia 1900-l.	Seudullinen	srr 49		3287895	6696593	
Salo	Salo	sr salo 469	Alhaisten puukoulu	Alhaisten hirsirunkoinen kansakoulu vuodelta 1884, laajennettu 1913 O. Lanteen suunnitelmien mukaan ja 1932. Sijaitse Alhaisten vanhalla kylätontilla. Tontilla myös Oiva Kallion suunnittelema, v. 1951 valmistunut koulurakennus. SU-kohde 701.	Seudullinen			3286807	6702162	
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 484	Ratapolku & Asemapuisto	Radanvartijan asuintalo ja ulkorakennus n 1910. Asuintalo on korkeahko koristeltu tupa kamarilla. Alkuperäinen ulkönäkö ja yksityiskohdat ovat hyvin säilyneet. "Sirpalesuoja" (n 1940) kokonaisuudessaan rakennettu kivistä, yhä alkuperäinen.	Valtak./osa valtak. kok.			3286530	6703146	
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 485	Rautatieasema	Bruno F. Granholm suunnittelema asemarakennus 1898. Viimeinen peruskorjaus tehty 1979.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 5	sra 67	3286382	6703393	VMKY 1993 alueella
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 486	Tehdaskatu 5 A	Asuinrakennus 1924.	Valtak./osa valtak. kok.			3286578	6703073	
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 487	Veturitali, Salon taidemuseo	Veturitali, Bruno F. Granholm (Knut Nylander ?) 1898-99, laajennettu 1923 ja 1935. Muutettu taidemuseoksi 1990-luvulla (L. HolmÛn).	Valtak./osa valtak. kok.			3286118	6703755	
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 488	VR, kaksoisvartijatupa	B.F. Granholmin suunnittelemat asuinrakennus ja kaksi varastorakennusta 1898-99. Asuinrakennusta jatkettu 1908. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444.	Seudullinen		sra 67	3286356	6703474	VMKY 1993 alueella
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 489	VR, sillavahdin tupa	B.F. Granholmin 1902 suunnittelemat asuinrakennus, varasto ja kellari. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444.	Seudullinen	srr 5	sra 67	3286497	6703277	VMKY 1993 alueella
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 490	VR:n varastorakennukset	Bruno F. Granholmin suunnittelema varastorakennus(1898-99) ja kellari (1905). Varasto hirs- ja kellari tiilirunkoinen. Kuuluu seutukaavassa suojeltuun aluekokonaisuuteen SU:2 444.	Seudullinen	srr 5	sra 67	3286404	6703432	VMKY 1993 alueella
Salo	Valtion rautatiealueet	sr salo 491	VR:n yöpymiskoti	1941 rakennettu asuinrakennus, alun perin ollut yöpymiskoti. Suunnittelija A.G.C. Pihalla varastorakennus 1941.	Seudullinen	srr 5	sra 67	3286520	6703337	VMKY 1993 alueella
Salo	Veitakkala	sr 492	Dikars	Vanha räihsäteri, kartano. Päärakennus, 10 muuta asuinrakennusta ennen 1850. Päärakennuksen nyk. asu 1900-l. alku (Sonck). Sisällä seinä- ja kattomaalauksia. Talousrakennuksia 1800- ja 1900-luvulta.	Seudullinen	srr 61	sra 66	3289704	6707708	VMKY 1993 alueella
Salo	Viurila	sr 497	Vuohensaaren vanha sauna	Aarne Eklundin suunnittelema Sauna- ja ravintolarakennus 1934. (Hän suunnitteli koko Vuohisaaren uimalaitoksen). Sauna oli käytössä 1960-l. asti. 1 1/2-kerroksinen, tiilirunko.	Seudullinen			3282953	6701105	
Salo	Ylhäisi XIV	sr 500	Harjula	Ylhäisten leipätehtaan asuinrakennus 1910-l. Eläinsuoja 1940-l(n) muutettu verstaaksi 1949, aitta 1800-l. Sijaitsee Ylhäisin vanhan kylätontin kupeessa.	Seudullinen	srr 64		3286307	6701093	
Salo	Ylhäisi XIV	sr 503	Ylhäisten tehdas	Tiilirunkoinen 2-3-kerroksinen leipätehdas, rakennettu useassa vaiheessa 1927, 1946, 1952 (suun K. Rannisto), 1960, 1977 ja 1983. Sijaitsee Ylhäisin vanhalla kylätontilla, Ylhäisten tehtaasta perustettiin 1898.	Seudullinen	srr 64		3286368	6701100	
Somero	Harju	sr 4	Kirkko	Punatiliäinen kirkko on rakennettu 1859 arkkitehti G.T.Chiewitzin suunnittelemana. Se on uusgoottilainen päätytornillinen pitkäkirkko. Kirkkoa ympäröi kiviaita, jossa on kaksi porttia. Seutukaavassa suojeluksena (SU-665).	Valtak./osa valtak. kok.	srr 2	sra 62	3309303	6728106	VMKY 1993 alueella
Somero	Harju	sr 6	Kivisakasti	Keskiaikainen kivisakasti on rakennettu 1480-luvulla ja sijaitsee vanhalla kirkkomaalla lähellä Kirkkojärven rantaa. Sakastin jyrkkä harjakatto on paanukatteinen. Seutukaavassa suojeluksena (SU-664).	Valtak./osa valtak. kok.		sra 62	3309324	6728356	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Somero	Harju	sr 11	Lainamakasiinit ja kirkon ruum	Kirkkomiljööseen liittyvät kaksi lainamakasiinia on rakennettu 1758 ja toinen 1828. Ne sijaitsevat yhteismaalla ja ovat korkeita 2-kerroksisia hirsimakasiineja. Vuonna 1779 rakennettu kellotapuli muutettiin ruumishuoneeksi 1800-l. Seutukaavassa (SU-663)	Valtak./osa valtak. kok.		sra 62	3309326	6728396	VMKY 1993 alueella
Somero	Harju	sr 12	Leppälä (Kirkonmäen koulu)	Kirkonmäellä sijaitseva Someron ensimmäinen kansakoulu valmistui 1882 asessori A.W.Lindströmin suunnittelemana. Rakennus on U:n muotoinen ja siinä toimi myös pankin konttori vuosina 1884-1915. Ulkorakennus. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö	Valtak./osa valtak. kok.	srr 2	sra 62	3309327	6728195	VMKY 1993 alueella
Somero	Harju	sr 17	Seurakuntatalo	Aumakattoinen seurakuntatalo, jonka on suunnitellut arkkitehti Rafael Blomstedt vuonna 1928 ja rakennus valmistui 1931. Sijaitsee kirkon ja hautausmaan läheisyydessä. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Valtak./osa valtak. kok.		sra 62	3309240	6728260	VMKY 1993 alueella
Somero	Hirsjärvi	sr 20	Hirsjärven Kartano	Hirsjärven kartano on perustettu 1600-luvun alussa ja nykyiselle paikalleen kartano on siirretty 1700-l lopulla. Empire-tyylinen päärakennus 1840-luvulta ja muu rakennuskanta muodostaa näkyvän kartanomiljöön Hirsjärventien varrella .	Seudullinen			3316272	6725885	
Somero	Hirsjärvi	sr 21	Kirkkomiljöö	Vanha kirkko valmistui 1859, lähellä on myös jo 1480-luvulla rakennettu kivisakasti ja kellotapuli, joka rakennettiin uudestaan 1779. Kirkko ja kivisakasti sekä kirkkorantaan liittyvä miljöö on merkitty suojelukohteeksi. (SU:2-441).	Valtak./osa valtak. kok.	srr 2	sra 62	3309293	6728117	VMKY 1993 alueella
Somero	Hirsjärvi	sr 29	Söderkulla eli Seeteri	Seeteri eli Söderkulla (ent. Vanhala) on lohkottu Hirsjärven säterikartanosta 1690-luvun jälkeen ja jaettu kahtia 1895. Seeterin rakennukset (päärakennus 1936 rak.mest. Anttila) ja ympäröivä jokivarsimaisema muodostavat arvokkaan herraskartanomiljöön.	Seudullinen			3316360	6724970	
Somero	Hirsjärvi	sr 30	Vanhala	Vanhala on Hirsjärven kartanon osatalo, joka on lohkottu 1700-luvun vaihteessa ja jaettu kahtia 1895. Nykyinen päärakennus on 1937 rak.mest. Anttila. Vanhala sijaitsee näkyvällä paikalla tien varrella Hirsjärven pohjoisrannalla.	Seudullinen			3316002	6726108	
Somero	Hirsjärvi	sr 32	Wiik	Wiik on Söderkullan kartanon syytinkirakennus. Empire-tyylinen huvila ja pienoiskartano on valmistunut 1850-luvulla. Wiik sijaitsee näkyvällä paikalla Hirsjärven etelärannalla.	Seudullinen	srr 5	sra 64	3316814	6725029	
Somero	Häntälä	sr 36	Isomäki	Isomäki on kauppa- ja asuinrakennukseksi vuosina 1918-1920 valmistunut talo on hyväkuntoinen ja vanhassa asussaan säilynyt.	Seudullinen	srr 6		3300566	6724501	
Somero	Häntälä	sr 39	Maitola	Häntälän Osuusmeijeri rakennettiin 1933-35 lähelle vanhaa kylämäkeä. Meijerirakennus on säilynyt hyvin vanhassa asussaan.	Seudullinen			3300746	6724390	
Somero	Häntälä	sr 48	Yli-Äijälä	Äijälän kantatalosta 1803 jakamalla syntynyt Yli-Äijälä sijaitsee kylämäellä keskeisellä paikalla. Päärakennus, joka on valmistunut 1800-luvulla ja peruskorjattu v. 1911, on säilynyt hyvin vanhassa asussaan.	Seudullinen	srr 6		3300415	6724355	
Somero	Härjenlahti	sr 50	Kirkkomaa	Paikalle on rakennettu ensimmäinen kirkko 1680-luvulla. Somerniemen nykyinen, 1800-luvun alussa valmistunut pitkäkirkko ja 1740-luvulla valmistunut kellotapuli muodostavat vanhan kirkkomaan kanssa valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 7	sra 65	3320827	6722719	VMKY 1993 alueella
Somero	Härkälä	sr 71	Härkälä	Kartano muodostettu 1500-l:lla, reduktion jälkeen ratsutila. Maat palstoitettu 1905 päärakennus muutettu 1920-l. vanhainkodiksi. Hirsirunkoinen päärakennus 1890-1900, nykyisin tyhjiällä, kunalliskodin sairaala 1930-l., asuinkäytössä	Seudullinen	srr 11		3307681	6729212	
Somero	Ihamäki	sr 78	Hovila	Kantatalo, 1600-luvulla kartano, sittemmin säteriratsutila. Päärakennus 1855, laajennettu 1870-l. ja 1910-l., toinen asuinrakennus, mäkitupa, aitta ja navetta 1800-l.	Seudullinen	srr 12		3313210	6725945	
Somero	Joensuu	sr 117	Kiiru	Kiiru on yksi Joensuun kantataloista, talouskeskus siirretty kylätontilta 1800-luvulla. Sen vuonna 1880 valmistunut suurikokoinen päärakennus on säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Kivinen viinanpolttimo 1869-87. SU-kohde 662.	Seudullinen	srr 17		3309328	6729317	
Somero	Jurvala	sr 136	Aarikka	Aarikka eli Jurvalan kartano Someron vanhin kartano. Se on siirretty nykyiselle paikalleen Ävikin kartanon eteläpuolelta 1900-luvun alussa. Päärakennus v. 1915-28, toinen asuinrakennus ja talousrakennuksia 1900-l:n alkupuoliskolta.	Seudullinen			3300397	6731778	
Somero	Kaskisto	sr 146	Jäppi	Kantatila vanhalla kylätontilla. Päärakennus on rakennettu 1884 ja uusittu 1921. Peruskorjaus tehty 1967, ikkunat uusittu 1980-l. Talousrakennuksia ovat vaarintupa 1910-l., kivinavetta 1905, talli/karjakeittiö/sauna v.1896, vanha aitta ja uudempi kanal	Seudullinen	srr 19		3315346	6716354	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Somero	Kaskisto	sr 147	Kaase (Kaasi)	Kantatila. Päärakennus on rakennettu 1850, vuorilaudat uusittu 1971 ja ikkunat 1980-luvulla. Pihapiirissä on luhtiaitta 1850-luvulta, sen toisessa päässä on vanhusten asuinitilat. Talousrakennuksia. Myllypackan torppa 1800-luvulta.	Seudullinen			3315917	6716348	
Somero	Kimala	sr 204	Hiekkala	Kimalan kartano, perustettu 1670-luvulla, jaettu 1826. Hiekkalan (ent. Kartano) kaksikerroksinen, klasistinen päärakennus on 1730-luvulta ja erittäin hyvin säilynyt. Hiekkala muodostaa Koivukimalan kanssa hienon kartanoalueen.	Seudullinen	srr 22		3302616	6731076	
Somero	Kimala	sr 205	Kimala	Kimalan kartanon talousrakennuksia, tontti erotettu 1980-luvulla. Rakennukset (2 aittaa, kellari, vaja, navetta 1700-1800-l.) ovat kuuluneet Kimalan kartonoon ja ne ovat edelleen osa Koivukimalan ja Hiekkalan (Kimalan) muodostamaa kartanomiljöötä.	Seudullinen	srr 22		3302444	6731098	
Somero	Kimala	sr 207	Koivukimala	Kimalan kartano on muodostettu 1670-luvulla, jaettu 1826. Päärakennus 1840-luvulta on säilynyt erittäin hyvin. Sisätiloissa on 1800-luvun kattomaalauksia. Koivukimala (ent. Kimala) muodostaa Hiekkalan (ent. Kartano) kanssa hienon kartanoalueen.	Seudullinen	srr 22		3302539	6731132	
Somero	Kivisoja	sr 208	Ali-Yrkkö	Ali-Yrkkö on erotettu Yrkkön kantatalosta 1800-luvun alussa. Talouskeskus sijaitsee vanhalla kylätontilla, näkyvällä paikalla Hirsjärven tuntumassa. Päärakennus 1880, korjattu 1900-l. alussa ja 1970-l.	Seudullinen	srr 23		3315070	6726541	
Somero	Kivisoja	sr 214	Yli-Yrkkö	Yli-Yrkkö halotti Yrkkön kantatalosta 1800-luvun alussa. Yli-Yrkkön 1900-luvun alun alkoosunsa hyvin säilyttäneet rakennukset (päärakennus 1880, korjattu 1915) sijaitsevat vanhalla kylämäellä näkyvällä paikalla Hirsjärven tuntumassa.	Seudullinen	srr 23		3314986	6726685	
Somero	Kopila	sr 217	Kopila	Kopilan kartano muodostettiin 1600-luvulla Kopilan kylän kahdesta kantatalosta. Nykyinen, parhaillaan peruskorjattavana oleva päärakennus on valmistunut 1800-luvun puolivälissä. SU-kohde 673.	Seudullinen	srr 24		3324161	6717293	
Somero	Lahti	sr 273	Vara-Lahti	Lahden kartano on perustettu 1630-luvulla, talouskeskus erotettu kartanon maista 1981, komea 1800-luvun alussa valmistuneen päärakennuksen empireulkoasu on vuodelta 1899, arkkite. Signe Lagerborg. Härkätien tuntumassa vanhan kylätontin pohjoispuolella.	Seudullinen	srr 27		3302721	6732223	
Somero	Lammi	sr 285	Tuomiranta	Vapaa-ajan asunnoksi v. 1914-1915 tehty rakennus, peruskorjattu 1970- ja 1980-lilla, ulkoasu säilynyt. Samoin vanhan ulkorak asu säilytetty. Paimionjoen ja Härkälantien välissä, ympärillä puistoa.	Seudullinen		sra 62	3309554	6728419	
Somero	Lautela	sr 292	Mattila	Kantatila, päärakennus on rakennettu 1860-70, pihapiirissä on kaksi vanhaa aittaa, tiilinavetta vuodelta 1918, harkkokiivinen maakellari, jonka yläpuolella on vuoraamaton hirsirakennus sekä L-mallinen kalustovaja.	Seudullinen			3311113	6718189	
Somero	Palikainen	sr 370	Palikaisten kartano	Palikaisten kartano on muodostettu 1600-luvulla. Hoidettu ja puistomainen vanha kartanoalu. Komean päärakennuksen ulkoasu on 1800-luvun varhaisempireä, talous- ym. rakennuksia 1800-1900-l. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. (RKY 174)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 35	sra 64	3319065	6724689	VMKY 1993 alueella
Somero	Palikainen	sr 375	Österkulla	Hirsjärven niemellä sijaitseva Österkulla on erotettu Palikaisten kartanon maista 1905. Empiretyylinen päärakennus 1800-l, laajennettu 1900-luvun alussa, navetta 1928 Jarl Eklund, leivintupa 1910-l. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 64	3317179	6725133	VMKY 1993 alueella
Somero	Pappila	sr 380	Pappila (Isopappila)	Pappila, on sijainnut nykyisellä tontillaan jo 1400-1500-luvulta lähtien. Päärakennus on 1800-l. lopulla rakennettu. Pihapiirissä on U-mallinen vaja, kivinavetta, aitta ja rannassa sauna ja kellari 1800-1900-l.	Seudullinen	srr 37		3308581	6728961	
Somero	Pitkäjärvi	sr 382	Ali-Kenni	Ali-Kenni on kantatalon puolikas (erot. 1834) ja se sijaitsee vanhalla kylätontilla näkyvällä paikalla. Vanha rakennuskanta (1800-l.) muodostaa umpihiphämäisen kokonaisuuden. Muodostaa Siimilän kanssa jokivarressa sijaitsevan, perinteisen kylämiljöön.	Seudullinen			3297785	6733360	
Somero	Pitkäjärvi	sr 383	Haapahaka	Pitkäjärven pohjoisrannalla sijaitseva rakennus edustaa Somerolla harvinaista huvilatyyliä. Päärakennus 1917-18 Adr. Thomander.	Seudullinen			3298194	6733762	
Somero	Pitkäjärvi	sr 394	Längsjö	Kartano on muodostettu 1600-luvulla. Rakennukset pääosin 1890-1920-luvuilta. Klassisistinen päärakennus 1926 ja huvila 1919, suunn. arkkite. Jarl Ungern 1926. Aitta 1844, vesitorni 1800-l. lop. Toinen as.rak. Ja maatalouskoulu 1890-l., navetta 1810-l.	Seudullinen	srr 38		3297325	6733371	
Somero	Rautela	sr 419	Iso-Tuomola	Iso-Tuomola on v. 1753 jaetun Tuomolan kantatalon pääosa. Päärakennus vv. 1880-1890, hyvin säilynyt. Sijaitsee vanhalla kylätontilla Härkätien varrella. Näyttävä kokonaisuus.	Seudullinen	srr 42		3305183	6731099	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Somero	Rautela	sr 422	Suutela	Suutela on vanha kantatalo ja se sijaitsee vanhalla kylätontilla Härkätien varrella. Suutela muodostaa Iso-Tuomolan kanssa maisemassa näkyvän maatilakokonaisuuden. Päärakennus v. 1874, korjattu 1962 ja 1991.	Seudullinen	srr 42		3305136	6731151	
Somero	Ruunala	sr 428	Rantapelto (osuusmeijeri)	Entiset Someron osuusmeijerin maidonkäsittelyrakennus ja hallinto-/asuinrakennus v.lta 1923-1924, tuotantorak laaj v.1928. Meijeri toimi v.1924-1954. Rak:t melko alkuperäisinä jäljellä Turun- ja Jokioistientien risteyksessä taajamassa.	Seudullinen			3309363	6729980	
Somero	Sillanpää	sr 452	Ävik	Härkätien varrella sijaitseva Ävikin kartano on muodostettu 1740-l, jolloin tilalle perustettiin lasitehdas. Päärakennus 1800-l alusta, lukuisia talousrakennuksia, puusilta. Valtakunnallisesti arvokas kartano- ja teollisuusmijöö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 48	sra 63	3299826	6732866	VMKY 1993 alueella
Somero	Talvisilta	sr 479	Kylä-Luukkala	Kylä-Luukkala sijaitsee Luukkalan kantatalon paikalla vanhalla kylätontilla. Tilan hyvin säilynyt päärakennus on vuodelta 1876 (peruskorjattu 1980-l.) ja pihapiirissä on muitakin rakennuksia 1800-luvulta (asuinrakennus, luhti, aitta).	Seudullinen	srr 53		3302336	6724193	
Somero	Terttilä	sr 495	Etelä-Someron Osuusmeijeri	Luukkalan kantatilan maista erotettu 1931. Meijerirakennus on valmistunut 1928 Valion toimesta. Pihapiirissä on lisäksi pitkä, hirsinen kalustovaja sekä uudempi sauna.	Seudullinen	srr 54		3311844	6719047	
Somero	Terttilä	sr 496	Kaapo	Kantatila, jonka päärakennus on rak. noin 1780, uusittu 1913. Pihapiirissä on myös vaarintalo v.1844, jota laajennettu 1900-l. alussa ja kolmas asuintalo/sauna 1900-l. Lisäksi navetta v.1924, hirsivaja 1800-luvulta ja kolmen aitan ryhmä (SU-kohde).	Seudullinen	srr 56		3311053	6719284	
Somero	Terttilä	sr 499	Luukkala	Hyvin säilynyt empire-tyylinen herraskartano. Pihapiirissä lisäksi 1800-luvun lopulta pajarakennus ja tien toisella puolella entinen työäen asuinrakennus.Pihapiirin ulkopuolella on lisäksi 1860 rakennettu empire-tyylinen vilja-aitta.	Seudullinen	srr 54		3311581	6719219	
Särkisalo	Aisböle	sr 1	Aisböle	Kantatila maisemallisesti näkyvällä paikalla. Vanha kylätie on kulkenut pihapiirin läpi. Nykyinen päärakennus on rakennettu 1850 ja sisällä on jäljellä vanhoja kaakeliuuneja, joissa Bahne-suvun vaakuna koristeena. Pihapiiri on puistomainen.	Seudullinen	srr 1		3276463	6676251	
Särkisalo	Bastböle	sr 9	Förby	Förbyn kaivos. Kalkkikaivoksen suuri avolouhoskuilu ympäristöineen on eräs maakunnan vaikuttavimpia teollisuusmuistoja. (OR 48)	Seudullinen	srr 9	sra 36	3271241	6672431	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Bastböle	sr 14	Isoluoto	Koulurakennus 1915, Gustav Velandér. Koulutoiminta lakkautettu 1993. 'Muurin koulu'.	Seudullinen			3271906	6672783	
Särkisalo	Bastböle	sr 23	Mosaviken	Vuonna 1936 rakennettu, nyttemmin käytöstä poistettu kaivostorni konehuoneineen. Kaivostornin viereen tuotu vanhoja kaivosvaunuja ja kuormaajia. Aidatun avolouhosalueen reunassa.	Seudullinen		sra 36	3271028	6672371	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Domarby	sr 30	Kotipirtti	Kylän toisen kantatilan Ylitalon päärakennus, talonpoikaistalo 1868.	Seudullinen	srr 4		3278985	6677308	
Särkisalo	Domarby	sr 32	Taamarla	Alatalo-niminen kantatila. Keskeissalilyypinen päärakennus on rakennettu 1900-luvun alussa, viimeksi kunnostettu 1980-luvulla. Sijaitsee vanhan asutuspaikan länsilaidalla. Pihapiirissä 1800-l. savusauna, aitta ja navetta.	Seudullinen	srr 4		3278939	6677400	
Särkisalo	Falkberg	sr 35	Falkberg	Falkbergin kartanon päärakennus rakennus vanhimmilta osin 1700-luvulta. Korjauksia 1985/86 ja 1990. Puistomainen pihapiiri. Ympäristössä kartanon vanhoja torppia. (SU:2 441, RKY1993, 180.)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 5	sra 35	3273102	6677445	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Falkberg	sr 36	Falkberg (Viikinnokka)	Ennen 1900-lukua rakennettu torppa, laajennettu ja kuisti lisäty 1930-luvulla.	Seudullinen		sra 35	3272699	6677393	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	sr 41	Björkkulla	Varsin kookas 1800-luvun lopun asuin/työrakennus. Rakennuksessa toiminut räätäli, kauppa ja leipomo. Korjauksia ja laajennuksia vuosien varrella - ei sitten 1930-luvun.	Seudullinen	srr 34	sra 34	3274721	6673405	
Särkisalo	Finby	sr 45	Kallioranta III	1800-luvun lopulta paikallisessa liike-, kulttuuri- ja kunnalliselämässä vaikuttaneen kanttori Ivar Nyströmin huvilamainen asuinrakennus 1910-20-lukujen asussa. Hiljan peruskorjattu, myös koko pihapiiri siistitty. Näkyvällä paikalla.	Seudullinen		sra 34	3275369	6673556	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	sr 46	Kirkkomaa osa	Kirkko vuodelta 1760 ja kellotapuli vuodelta 1762. Kauniissa kirkkotarhassa vanhimmat hautakivet 1800-luvun puolestavälistä. Kirkkotarhassa myös lukuisia muistomerkkejä. (RKY 179)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 6	sra 34	3275194	6673684	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	sr 48	Kunnasmaa	Vanha sotilasvirkatalon päärakennus 1880-luvulta. Kuistit purettu ja uusittu, ei muita suurempia muutoksia. (SU-660)	Seudullinen	srr 7	sra 34	3274828	6673561	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Finby	sr 49	Kuntala	Kansakoulu 1892, rakennuksessa sittemmin toiminut pankkeja, posti ja nykyisin kunnantoinisto. Viereinen terveystalo edustaa varsin tyylikkäällä tavalla 1950-luvun maaseudun julkista rakentamista.	Seudullinen		sra 34	3275357	6673727	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Särkisalo	Förby	sr 69	Kistholm	Petter Forströmin 1922 rakennuttama viehättävä huvila, pienen jylhän saaren korkeimmalla kalliolla. Hyvin näkyvällä paikalla.	Seudullinen			3270002	6671166	
Särkisalo	Förby	sr 71	Nedergård	Kantatila. Förbyn taajama ja osa teollisuusaluetta kuuluvat Nedergårdiin. Tilalla mm. Seuraintalo 1939, Petun Liilgärden päärakennus, siirretty n. 1900, kahdessa osassa, pari liikerakennusta, mäkitupa ym.	Seudullinen			3270630	6671795	
Särkisalo	Förby	sr 76	Övergård	Kantatila. 1800-luvun loppupuolen hyvin säilynyt, vauras kartanomiljöö. Karl Forsströmin kotitalo. Päärakennus 1894, 5 torppaa tai mäkitupaa, navetta 1886, aitta 1900, vaja 1894, paja 1900. Koillisnurkassa kaivosaluetta.	Seudullinen			3270975	6671535	
Särkisalo	Hakkala	sr 90	Hakkala	Hakkalan kantatalo vanhalla tontillaan. Keskeissaliinen päärakennus 1800-luvun lopulta, muutoksia. 1900-l:n jälkipuoliskolla. Pihapiirissä 1910-luvun tiilaitta.	Seudullinen	srr 13		3278514	6675757	
Särkisalo	Heikberg	sr 99	Heikberg	Kantatila vanhalla tontillaan. Päärakennus 1880-l, muutoksia 1947, 1967. Pihapiirissä hyvin säilynyttä vanhaa rakennuskantaa: toinen asuinrak. 1800-l, luht ennen 1860-l, kate uusittu 1990-l, aitta, 2 navettaa ja talli 1800-l. Verstas, AT 1900-l.	Seudullinen	srr 14		3277661	6678580	
Särkisalo	Hästö	sr 102	Hästö I	Kantatila vanhalla Alastalon tontilla. Talonpoikaistalo rak. osittain 1798, laajennettu 1897. Pihapiirissä runsaasti 1800-luvulta peräisin olevaa hyvin säilynyttä rakennuskantaa, idyllinen pihapiiri, jonka läpi kulki kylätie 1940-lle asti.	Seudullinen	srr 15		3280623	6676102	
Särkisalo	Hästö	sr 110	Sunttila	Hakkalan saha on perustettu 1874. Asuinrakennus, konttori, konehuone ja tehtaan piippu 1900-l:n vaihteesta. Höyläämö, saha ja paja 1950-l. Nykyisin alueella toimii pienvenetelakka. Lohkottu Hästön tilasta 1908.	Seudullinen			3278954	6675306	
Särkisalo	Kaukosalo	sr 115	Isotalo	Kantatila vanhalla kylätontilla. Päärakennus on rakennettu 1800-luvulla. Muutoksia 1932, 1979. . Pihapiirissä on vaja/kellari ja aitta.	Seudullinen	srr 16		3277149	6674367	
Särkisalo	Kaukosalo	sr 116	Itätalo	Kantatalo vanhalla kylätontilla. Päärakennus on 1800-luvulta, kuisti 1950-l, kate vaihdettu n. 1980-90-l. Pihassa sikala ja verstas 1920-luvulta.	Seudullinen	srr 16		3277214	6674273	
Särkisalo	Kaukosalo	sr 127	Päivärinne	Tiilirunkoinen, mansardikattoinen 1920-luvulla rakennettu asuinrakennus, vaikutteita Frans Saunamäeltä. Pihapiirissä on myös kookas tiilinen, 1930-luvulla rakennettu linja-autotalli. Sauna n. 1930-l.	Seudullinen			3276773	6674694	
Särkisalo	Kaukosalo	sr 130	Saunamäki	Lohkottu Westergårdista 1915. Kookas tiilinen asuinrakennus 1914, (Frans Saunamäki ?), aumattu mansardikatto. Pihapiirissä on toinen puinen asuinrakennus sekä tuotantorakennus. Lähiympäristössä on lossiranta ja kalkkilouhos.	Seudullinen			3276268	6674817	
Särkisalo	Kota	sr 134	Jukola	Vasikkasaarella läntisessä pikkuniemen kärjessä sijaitseva Kotan kantatilasta 1928 lohkottu Kalfholmin huvilakokonaisuuteen kuuluva 1919 rakennettu loma-asunto. Rakennus on toiminut pensioaattina.	Seudullinen			3273843	6670841	
Särkisalo	Kota	sr 135	Kalfholm	Lohkottu Kotan tilasta. Kalkkitiilinen huvila v. 1919. Betoniset ikkunaluukkujäljitelvät punaisin sydämin kehystävät 2-ruutuisia ikkunoita, korkea aumattu mansardikatto. Pihapiirissä sauna ja vaja n. 1930-l.	Seudullinen			3273678	6670728	
Särkisalo	Latokartano	sr 139	Björnholmen	Latokartanon (Näsen) torppa, joka ollut nykyisten rakennusten vieressä jo 1600-luvulla. Hirsinen ylös asti salvottu aitta 1800-l. Verkkovaja/sauna 1800-l(?).Asuinrakennus 1800-l. Torpan huonekorkeus on poikkeuksellisen korkea - lähes 3 metriä.	Seudullinen			3272226	6668761	
Särkisalo	Latokartano	sr 143	Nyhem	Latokartanolle kuuluneessa Björnholmenin niemessä sijaitseva huvila on rakennettu noin 1930-luvulla. Rakennukseen on lisätty torni 1990-luvulla. Ylös asti salvottu rantavaja 1800-l, Varasto/sauna 1930-l, sauna (?).	Seudullinen			3272164	6668934	
Särkisalo	Latokartano	sr 144	Ramsö	Latokartanon (Näse) entinen torppa. Rannassa kaksi 1800-luvun aittaa ja 1940-l rakennettu venevaja. Asuinrakennus ja navetta 1950-l. Ramsöön torppa on sijainnut saarella nykyisten rakennusten vieressä jo 1600-luvulla.	Seudullinen			3267100	6666149	
Särkisalo	Mondola	sr 145	Mondola	Kartano. Päärakennus on rakennettu 1866 keskeissali-tyyppiseksi, muutoksia 1920-l. Pakaritupa (kärjätupa) 1700-l. Luhti 1800-l. Piikojen tupa 1800-l. Navetta 1916 Sixtus Rönberg, muutoksia myöhemmin. Kuonatiilinen talli, vaja ja konesuoja..	Seudullinen	srr 18		3277186	6676298	
Särkisalo	Niksär	sr 152	Armonlaakso	Yhtenäinen ja hyvin säilynyt kalastajakylä ja kalkkilouhos. Kalastajakylän vanhin asuinrakennus on vuodelta 1769. Pihapiirissä runsaasti saaristolaisperinteeseen liittyvää rakennuskantaa, tuulimylly 1800-l. (Seutukaava MM:2K 207. (RKY1993, 182)	Valtak./osa valtak. kok.	srr 20	sra 37	3270710	6669561	VMKY 1993 alueella
Särkisalo	Norrby	sr 157	Ljungberga (Kanervalva)	Lohkottu Ylistalosta 1914. Huvila 1915, muutoksia 1938, n. 1990-l, laajennus 1957. Puutarha ja paviljonki arkkitehti Ollefeldt (n.1915) Lehmuskuja. Toinen asuinrakennus 1900-l alkup. Poikkeuksellisen hyvin säilynyt vauras huvilamiljöö.	Seudullinen	srr 21		3272021	6674610	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Särkisalo	Norrby	sr 162	Sandvik	Lohkottu Alastalosta 1914. Huvilamainen asuinrakennus 1912. Vanha sauna ja puuvaja/varasto/käymälä ovat vanhassa asussaan (1912). Rannassa uusi sauna.	Seudullinen			3272494	6674648	
Särkisalo	Norrby	sr 164	Strömnäs	Erotettu Alastalosta 1914. Osa 1900-l:n alun hyvin säilynyttä Kanervalan huvila-aluetta. Runsaasti rakennuksia 1800-l:n lopulta ja 1900-l:n alkupuolelta. Päärakennus 1800-l. 3 asuinrakennusta 1900-l alusta.	Seudullinen	srr 21		3272117	6674515	
Särkisalo	Pensalo	sr 167	Pensalo	Pensalon kantatilan rakennuskantaa: päärakennus 1930-luvulta, navetta ja sauna 1900-luvun vaihteesta. Pensalon saari (nykyisin niemi) on ollut jo keskiajalta kirkon omistuksessa. Rakennukset sijaitsevat vanhan pappilan pihapiirissä.	Seudullinen	srr 24		3275467	6671298	
Särkisalo	Pensalo	sr 168	Pensalon Wanha Pappila	Vanhan pappilan 1900 rakennettu päärakennus ja hirsiaitta 1800-luvulta, muutoksia 1990-l, 2 saunaa ja varasto 1950-1960-l. Toiminut lasten kesäsiirtolana.	Seudullinen	srr 24		3275454	6671238	
Särkisalo	Pettu	sr 171	Herrsveden	Eräs Petun vanhimmista torpista, osa rakennuksesta ennen 1850-lukua. 1930-luvun laajennuksen jälkeisessä muodossaan.	Seudullinen			3273782	6663497	
Särkisalo	Pettu	sr 173	Kouluranta	Bertel Jungin suunnittelema, 1930 valmistunut rapattu koulurakennus. Koulurakennukseksi ei niin tyypillinen. Hyvin säilynyt.	Seudullinen			3274098	6663663	
Särkisalo	Pettu	sr 176	Löfnäs	Torppa lohkottu Petun tilasta 1922. VENEVAJA. Nykyinen rakennuskanta sotia edeltävältä ajalta. Asuinrakennus 1929.	Seudullinen			3274295	6663562	
Särkisalo	Pettu	sr 178	Pettu	Koko Petun kartanon pihapiirin rakennuskanta suurimmaksi osaksi 1800-luvulta. Nuorin, vähän sivummalla vuodelta 1928. Talonpoikaistalo 1801.	Seudullinen	srr 25		3275324	6665360	
Särkisalo	Pettu	sr 181	Signellskagården	Torppa Petun tilasta 1922. Torpparakennus alun perin vuodelta 1854, laajennettu 1936. Pihapiirissä myös uudempiä rakennuksia - seudullisesti arvokas venevaja, kesämökki. Luonnonkauniilla paikalla.	Seudullinen			3273830	6663049	
Särkisalo	Pettu	sr 182	Solhaga	Viehättävä, 1913 rakennettu, tiilinen huvilarakennus luonnonkauniilla paikalla. Saarella 1930-luvun lopulle monipuolisesti vaikuttaneen Renqvistin pariskunnan huvila.	Seudullinen			3275644	6665189	
Särkisalo	Suutarkylä	sr 201	Suutarkylä	Kantatila vanhalla tontilla. Asuinrakennus 1919-20. Runsaasti vanhaa 1900-l. vaihteen rakennuskantaa. Uusi päärakennus etäämpänä vanhasta pihapiiristä. Rannassa suola-aitta ja venevaja.	Seudullinen	srr 30		3273617	6674016	
Särkisalo	Söderby	sr 205	Söderby	Söderbyn kantatila. Päärakennus 1880-luvulta, 2-kerroksinen umpikuisti, jonka yläosassa ikkunarivistö. Pihapiirissä on runsaasti rakennuksia 1800-luvun jälkipuoliskolta ja 1900-luvun alkupuoliskolta.	Seudullinen			3270030	6663402	
Särkisalo	Tessvärr	sr 209	Mellantessver	Tessvärin rusthollin herraskartanomaiset rakennukset. Kookas empire-tyylinen 2-kerroksinen päärakennus 1850-luvulta. SU: 2 444. Kultuurihistoriallisesti arvokas kartanomiljö, täyttää valtakunnallisesti merkittävän kohteen kriteerit.	Seudullinen	srr 32	sra 38	3271468	6666832	
Särkisalo	Tessvärr	sr 213	Tessvärr	Ratsutila. Tessvärin tilan vanha mansardikattoinen päärakennus 1700-1800-l, muutoksia 1921. Osa kultuurihistoriallisesti merkittävää kartanomiljöä, täyttää valtakunnallisesti merkittävän kohteen kriteerit. (SU: 2 444)	Seudullinen	srr 32	sra 38	3271504	6666760	
Särkisalo	Tessvärr	sr 214	Utön kansakoulu	Koulurakennus, arkkitehti J. Söderlund 1900. Piharakennukset sauna ja ulkorakennus ovat myös paikkakunnalta kotoisin olevan J. Söderlundin, suunnittelemat. Yhtenäinen hyvin säilynyt kokonaisuus.	Seudullinen			3270890	6665146	
Särkisalo	Verkstrand	sr 217	Tyynelä	Kylän toisen kantatilan Verkstrandin talouskeskus. Päärakennus on rakennettu 1890 ja hiljattain maltillisesti kunnostettu. Vilja-aitta 1910-luvulta. Vanha kantatilan pihapiiri.	Seudullinen	srr 33		3277896	6675825	
Suomusjärvi	Ahtiala	sr 10	Pirkkala	Kantatalo, talouskeskus sijaitsee vanhalla tontillaan hieman muista erillään. Tilan hyväkuntoinen päärakennus on valmistunut 1870-luvulla. Aitta 1800-luvulta, korotettu 1960-luvulla, kaksi muuta asuinrakennusta 1800-1900-l. vaihteesta.	Seudullinen			3311035	6698117	
Suomusjärvi	Ahtiala	sr 12	Siukku	Kantatalo, talouskeskus sijaitsee vanhalla paikallaan kylätontilla. Hyväkuntoinen, vanhassa asussaan säilynyt tilan päärakennus on valmistunut 1860-luvulla. Kivinavetta on rakennettu 1880-luvulla, aitta ja talousrakennuksia n. 1900-1930.	Seudullinen	srr 1		3311102	6698588	
Suomusjärvi	Ahtiala	sr 15	Tyynelä	Pirkkalan talon vanhusten asunto Tyynelä sijaitsee vanhalla kyläalueella. Hyväkuntoisessa, vanhassa asussaan säilyneessä asuinrakennuksessa (1900-1901) on jugend-vaikutteita.	Seudullinen	srr 1		3311125	6698390	
Suomusjärvi	Arpalahti	sr 18	Arpalahti	Kantatalo, ratsutila. Pitkä kaksikerroksinen pohjalaistyylinen talonpoikaistalo vuodelta 1829, säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Pihapiirissä vanha luhtiaita ja vanhoja kivisiä karjarakennuksia. Täyttää valtakunnallisesti merkittävän kohteen kriteerit.	Seudullinen	srr 3		3315420	6694383	

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Suomusjärvi	Hinttala	sr 29	Hinttalan koulu	Koulukiinteistö, entinen Mansikkaniemen kantatalo, sijaitsee keskellä Hinttalan kylän vanhaa kyläaluetta. Koulurakennukset, toinen korjattu 1927 Mansikkaniemen vanhasta päärakennuksesta, toinen rakennettu v. 1927, ovat säilyneet hyvin vanhassa asussaa	Seudullinen	srr 4		3311851	6699957	
Suomusjärvi	Hinttala	sr 37	Säästöpankki	Rakennettu kouluksi; kansakoulu 1887-1926, postitoimisto 1891-1923 ja säästöpankki 1927-1951, kesäsiirtola 1950-70-luvuilla, nykyisin loma-asuntona. Päärakennus on hyväkuntoinen ja alkuperäisasussaan.	Seudullinen			3311945	6699361	
Suomusjärvi	Kettula	sr 70	Rientola	Työväentalo. Pienviljelijäyhdistyksen ylläpitämä kylän harrastustoimintojen ja juhlien pitopaikka, joka on rakennettu 1920-luvun lopulla/1930-luvun alussa. Pihapiirissä päärakennuksen lisäksi ulkoaluerakennus sekä 1960-luvulla rakennettu sauna.	Seudullinen			3320982	6702697	
Suomusjärvi	Koorla	sr 101	Hannu	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Leveärunkoinen päärakennus 1920-luvulta, vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Sementtitiilinavetta vuodelta 1937, vanha aitta sekä varastorakennuksia. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 10	sra 29	3310362	6696143	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Koorla	sr 103	Jokirinne	Vanha myllyn paikka Aneriojoen varressa. Nykyinen myllyrakennus rak. 1941, betoninen vesiränni jäljellä. Asuinrakennus rak. 1913, säilynyt hyvin vanhassa asussaan.	Seudullinen	srr 9	sra 29	3309789	6695142	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Lahnajärvi	sr 115	Reukka	Kantatila. Talonpoikaistalo alun perin 1740-luvulta, (muutoksia 1800-1900-l ?). Luhtiaitta 1749. Runsasti rakennuksia on 1800-luvulta. 1900-luvun alkupuolen rakennuskantaa edustavat sytyntitalo, kanala, sauna ja ladot.	Seudullinen	srr 12		3317948	6701594	
Suomusjärvi	Lahnajärvi	sr 117	Sipilä	Sipilän tila sijaitsee vanhan kylätontin lounaislaidalla. Talonpoikaistalo on rak. 1897, muutoksia 1920-l(?). Muorintupa 1920-l., riihi on vanha ja muu rakennuskanta on nuorempaa. Sijaitsee näkyvällä paikalla tien ja Lahnajärven välissä.	Seudullinen	srr 13		3318467	6701330	
Suomusjärvi	Laidike	sr 119	Eerola	Kantatila. Leveärunkoinen päärakennus vuodelta 1909, säilynyt pääosin vanhassa asussaan (kuisti poistettu). Talouskeskus siirretty vanhalta kylätontilta, jossa edelleen on tilaan kuuluva "Aristolan talo".	Seudullinen	srr 14		3318405	6697808	
Suomusjärvi	Laperla	sr 128	Ali-Jaakkola	Kantatila. Päärakennus 1925, (leveä runko). Laperlan kylän 1-tien pohjoispuolella olevaa asutuskeskittymää, näkyvällä paikalla peltoalueen laidalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 17	sra 28 (Suomusjärvi)	3310327	6701950	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Laperla	sr 130	Alppila (Kevo)	Kantatila. Kappalaisen virkatilo 1651-1958. Talonpoikaistalo 1877, kuisti laajennettu 1950-l, muuten vanha ilme säilynyt. Vanha aitta ja työväen asuinrakennus. Keskeinen sijainti Häntäläntien varressa. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä	Seudullinen		sra 28 (Suomusjärvi)	3310233	6700979	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Laperla	sr 133	Iso-Perhe	Kantatila. Talonpoikaistalo 1864, (laajennettu useampaan kertaan?), useita 1900-l. alun talousrakennuksia. Sijaitsee 1-tien pohjoispuolella näkyvällä paikalla rinteessä peltoalueen laidalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 17	sra 28 (Suomusjärvi)	3310494	6701969	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Laperla	sr 144	Mattila	Kantatila vanhalla kylätontilla. Keskeinen, näkyvä sijainti peltoalueen keskellä. Päärakennus vuodelta 1894 (20,3 x 11,85 m.), peruskorjauksia 1982. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 18	sra 28 (Suomusjärvi)	3310337	6700805	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Laperla	sr 147	Nikkari	Kantatila. Talouskeskus siirretty nykyiselle paikalleen 1800-l. Talonpoikaistalo 1856, kuisti uusittu 2001. Keskeisellä paikalla Häntäläntien varressa, Aneriojärven laskevan peltoalueen laidalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 28 (Suomusjärvi)	3310210	6701104	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Laperla	sr 167	Vähäperhe	Osatalo. Päärakennus 1920-luvulta (mansardikattonen, 10,4 x 12,8 m.), arkkitehdin piirtämä, vanha ulkoasu hyvin säilynyt. Tiivissä pihapiirissä myös vanhoja talousrakennuksia (liiteri, sauna, navetta). Sijaitsee pienellä mäenkumpareella.	Seudullinen			3309478	6701527	
Suomusjärvi	Laperla	sr 169	Yli-Jaakkola	Kantatila. Talonpoikaistalo 1805, kuisti uusittu. Toinen asuinrak ja monia vanhoja talousrak: a. Osa Laperlan pohjoista asutuskeskittymää. SU-kohde 672. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 28 (Suomusjärvi)	3310270	6702005	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Lemula	sr 171	Liuko	Kantatila, talouskeskus vanhalla paikallaan. Talonpoikaistalo 1800-l, säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Vanhoja piharakennuksia. Sijaitsee näkyvällä paikalla kylänmäen laella. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 19	sra 29	3310385	6695278	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Lemula	sr 173	Paakka	Kantatila, talouskeskus vanhalla kylätontilla. Talonpoikaistalo 1897, peruskorjauksia (ikkunoita uusittu, kuisti remontoitu). Navetta 1911, muonamiesten mökki 1900-luvun alusta. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 19	sra 29	3310430	6695322	VMKY 1993 alueella

KUNTA	KYLÄ	MKNRO	NIMI	KUVAUS	ARVOTUS	RYHMA	ALUE	KOORDX	KOORDY	STATUS
Suomusjärvi	Lemula	sr 176	Yrjölä	Kantatila. Päärakennus 1936 (leveärunkoinen, satulakatto), silloin moderni talonpoikaistalo (keskuslämmitys). Vanha ulkoasu säilynyt hyvin. Näkyvä sijainti Kiskontien varressa. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen		sra 29	3310248	6695281	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Rautsuo	sr 179	Kaarle	Rautsuon kylän kantatalo Kaarle sijaitsee vanhalla kylätontilla. Vuonna 1926 valmistunut aumakattoinen asuinrakennus on hyväkuntoinen ja hyvin säilynyt vanhassa asussaan. Aitta 1898.	Seudullinen	srr 20		3311769	6699052	
Suomusjärvi	Rautsuo	sr 185	Pompus	Rautsuon kylän kantatalo Pompus sijaitsee vanhalla kylätontilla. Hyväkuntoinen ja lähes alkuperäisasuinen päärakennus on valmistunut v. 1938. Väentupa (1905) on myöskin säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Vanha navetta on valmistunut 1920-luvulla.	Seudullinen	srr 20		3311834	6699126	
Suomusjärvi	Salittu	sr 200	Uusitalo	1800-luvun alussa kahtia jaetun kantatalon toinen puolikas. Talonpoikaistalo 1886, jolloin pihapiiri siirretty nykypaikalleen. Takaseinustalla laajennussiipi 1980-luvulta, muuten korjaukset tehty vanhan mallin mukaan. Luhtiaiaita 1800-luvulta.	Seudullinen	srr 22		3315532	6692621	
Suomusjärvi	Salittu	sr 202	Vanhatalo	Salitun kylän kantatila. Talonpoikaistalo.	Seudullinen	srr 22		3315605	6692419	
Suomusjärvi	Salmi	sr 204	Isotalo	Kantatila. Talonpoikaistalo 1880-luvulta (rappaus 1956). Talouskeskus siirretty nykyiselle paikalleen alemmaa rinteestä v. 1880. Pihapiirissä lisäksi mm. aitta 1900-luvun alusta ja kanala 1930-luvulta.	Seudullinen	srr 23		3318494	6694062	
Suomusjärvi	Salmi	sr 205	Junnola	Kantatila vanhalla paikallaan. Päärak (peruskorjaus kesken v. 2002) 1800-l:n alusta (paritupa?). Pihapiirissä sementtitiilinen karjarakennus ja vaja 1900-l sekä aitta 1800-luvulta. Näkyvä sijainti Karjalohjantien varressa, Enäjärven rantamaisemassa.	Seudullinen	srr 23		3318352	6694035	
Suomusjärvi	Suomusjärvi	sr 209	Ahjola	Entinen Ylhäisten tilan vanhanväen asunto. Taitekattoinen asuinrakennus 1920-luvulta, vanha ulkoasu säilynyt hyvin. Sijaitsee maantien varressa vanhan kylätontin yhteydessä. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 25	sra 27	3315258	6698672	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Suomusjärvi	sr 210	Alhainen	Kantatila vanhalla tontillaan. Talonpoikaistalo 1871 (ikkunat uusittu 1950-luvulla), empirevaikutteita. Toinen asuinrakennus 1800-luvulta (peruskorjauksia). Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 25	sra 27	3315392	6698557	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Suomusjärvi	sr 216	Kirkkomäki	Suomusjärven kirkko vuodelta 1850 (Uusklassinen ristikirkko), kellotorni 1751 (ulkoasua muokattu myöhemmin), ruumishuone 1700-luvulta (vanhan kirkon sakaristo). Hautausmaa. Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.	Valtak./osa valtak. kok.	srr 24	sra 27	3315138	6698713	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Suomusjärvi	sr 228	Ylhäinen	Kantatila vanhalla kylätontilla. Talonpoikaistalo 1800-luvulta, muutoksia 1930-, 1950-l. Useita vanhoja talousrakennuksia. Sijaitsee näkyvällä paikalla maantien varressa, rinteeseen päällä. Osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.	Seudullinen	srr 25	sra 27	3315324	6698600	VMKY 1993 alueella
Suomusjärvi	Taipale	sr 232	Falkki	Kantatalo, tilan talouskeskus isojaon aikaisella paikallaan. Päärakennus talonpoikaistalo 1800-luvulta, hirsirunko katonharjaan asti, peruskorjauksia: lautavuoraus ja ikkunat uusittu.	Seudullinen	srr 26		3317615	6696413	
Suomusjärvi	Taipale	sr 233	Paavolanmäki	Paavola yksi kylän kantataloista. Päärakennus talonpoikaistalo (rak. 1896), ollut paritupa mutta muutettu 1906 kouluksi lisäämällä päähän luokkahuone. Suuria peruskorjauksia ei ole tehty. Pihapiirissä koulun talousrakennus.	Seudullinen	srr 26		3317800	6696462	
Suomusjärvi	Taipale	sr 234	Piekkala	Kantatila. Päärakennus 1800-luvulta (paritupa, rakennuksen yläosa hirrestä), toinen tupapäätty vuodelta 1900. Pihapiirissä vanhoja talousrakennuksia, mm. aitta 1800-luvulta. Päärakennus sijaitsee näkyvällä paikalla mäen harjalla peltoaukean laidalla.	Seudullinen	srr 26		3317761	6696361	
Suomusjärvi	Taipale	sr 236	Vaara	Kiinteistö erotettu kansakoulunopettajan asuintontiksi/pientilaksi 1930-luvun alussa. Aumakattoinen, 2-kerroksinen funktiovaikutteinen asuinrakennus (rak. 1941), säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Sijainti näkyvä Karjalohjantien varressa.	Seudullinen			3317825	6696709	